

KOMISIJA ZA KONTROLU DRŽAVNE POMOĆI

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
o dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori u 2016. godini

Podgorica, jun 2017

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. METODOLOGIJA	3
2.1. Pravni osnov	3
2.2. Prikupljanje podataka	4
2.3. Prikaz podataka	4
2.4. Definicije i objašnjenja	5
3. DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ U CRNOJ GORI U 2016. GODINI	5
3.1. Državna pomoć u Crnoj Gori u poređenju sa osnovnim makroekonomskim indikatorima	5
3.2. Dodijeljena državna pomoć u Crnoj Gori u poređenju sa zemljama članicama Evropske unije u 2015. godini	7
4. IZVJEŠTAJ PO KATEGORIJAMA DRŽAVNIH POMOĆI	8
4.1. Horizontalna državna pomoć	11
4.2. Sektorska državna pomoć	12
4.3. Regionalna državna pomoć	13
5. USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA (UOEI) I POMOĆI MALE VRIJEDNOSTI (<i>DE MINIMIS</i> POMOĆI)	15
5.1. Usluge od opšteg ekonomskog interesa (UOEI)	16
5.2. Pomoći male vrijednosti (<i>de minimis</i> pomoći)	16
6. PREGLED DRŽAVNIH POMOĆI U POLJOPRIVREDI	17
7. DRŽAVNA POMOĆ PO REGIONIMA I OPŠTINAMA	18
8. VRSTE (INSTRUMENTI) DODJELE DRŽAVNE POMOĆI	19
8.1. Državne garancije kao instrument pomoći	21
9. ANALIZA EFEKATA DODIJELJENE DRŽAVNE POMOĆI	23
9.1. Razlozi i osnov za analizu efekata	23
9.2. Analiza efekata	23
10. REZIME	61
Prilog A - Informacija o privrednim subjektima koji su bili korisnici državne pomoći u 2016. Godini	63

1. UVOD

Od stupanja na snagu Odluke Savjeta ministara Evropske unije o Evropskom partnerstvu, napredak Crne Gore u evropskim integracijama se prati, između ostalog, i na osnovu stepena ispunjenja preporuka koje ovaj dokument sadrži. Jedna od preporuka je i izgradnja transparentnog sistema državne pomoći, kao prvog koraka ka uspostavljanju kontrole u ovoj oblasti.

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Crne Gore, s druge strane (u daljem tekstu: SSP), Crna Gora je preuzela obavezu usvajanja pravnog okvira za kontrolu državne pomoći, usklađenog sa pravnom tekovinom Evropske unije (*acquis communautaire*) u ovoj oblasti.

Na ovaj način je omogućena efikasna prethodna (*ex ante*) i naknadna (*ex post*) kontrola svih novih mjera državne pomoći, kao i usaglašavanje već postojećih mjera sa pravilima koja budu uspostavljena, što će imati pozitivne efekte u kreiranju ekonomske politike, planiranju budžeta i unapređenju politike regionalnog razvoja.

Ovaj izvještaj je deseti ove vrste do sada, i sadrži podatke i informacije za 2016. godinu. Izvještaj je baziran na informacijama dobijenim od strane davalaca državne pomoći, tj. od strane ministarstava i organa lokalne samouprave. Pravni osnov za izradu ovog izvještaja predstavlja Zakon o kontroli državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 74/09 i 57/11) (u daljem tekstu: Zakon). Metodologija izrade godišnjeg izvještaja propisana je Pravilnikom o sadržaju godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 32/10, 22/12 i 50/12) (u daljem tekstu: Pravilnik). U skladu sa Zakonom i obavezama iz SSP-a, ovaj izvještaj biće dostavljen Vladi i Skupštini Crne Gore, nakon čega će biti poslat i Evropskoj komisiji.

Metodologija koja se koristi u Evropskoj uniji i njenim državama članicama u pripremanju godišnjih izvještaja o dodijeljenim pomoćima korišćena je u pripremi inventara (popisa) dodijeljene državne pomoći u 2016. godini. Inventar (popis) državne pomoći je posebna, unaprijed određena tabela sa podacima o dodijeljenim državnim pomoćima, i predstavlja bazu podataka za pripremanje godišnjeg izvještaja.

Konsolidovani Inventar (popis) državne pomoći je dostupan na internet stranici Komisije za kontrolu državne pomoći www.kkdp.gov.me

2. METODOLOGIJA

2.1. Pravni osnov

U cilju sprovođenja efikasne kontrole nad dodjelom državne pomoći, Crna Gora je usvojila pravni okvir koji čine sljedeći propisi:

- Zakon o kontroli državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br.74/09 i 57/11)
- Uredba o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 27/10, 34/11 i 16/14);
- Uredba o načinu i postupku podnošenja prijave državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 27/10, 34/11 i 12/13);
- Uredba o načinu vođenja evidencije o državnoj pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 27/10 i 34/11);

- Pravilnik o sadržaju godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći (“Službeni list Crne Gore”, br. 31/10, 22/12 i 50/12).
- Pravilnik o listi pravila državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 35/14, 02/15, 38/15 i 20/16).

Oblast državne pomoći u Evropskoj uniji regulisana je čl. 107-109 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (u daljem tekstu: UFEU). Na osnovu odredbi člana 107 stav 1 UFEU-a i u skladu sa Zakonom i SSP-om, državna pomoć predstavlja svaku pomoć koja:

- je dodijeljena iz javnih sredstava,
- je selektivna,
- predstavlja ekonomsku prednost određenom privrednom subjektu, sektoru ili regionu ili proizvodnji određenih proizvoda ili pružanju određenih usluga i na taj način narušava ili prijeti da naruši konkurenciju na tržištu; i
- utiče na međunarodnu trgovinu.

Prema metodologiji Evropske komisije, državnom pomoći se ne smatra pomoć dodijeljena korisnicima koji nijesu privredni subjekti, odnosno koji ne obavljaju djelatnost proizvodnje i/ili prometa robe i/ili vršenja usluga na tržištu. Državnom pomoći se ne smatra pomoć dodijeljenja privrednim subjektima za obavljanje usluge od opšteg ekonomskog interesa kada su kumulativno ispunjeni određeni kriterijumi¹ kao ni pomoć male vrijednosti (*de minimis*) – do 200.000 eura jednom privrednom društvu za period od 3 fiskalne godine, bez obzira na opravdane troškove.

U skladu sa navedenim, Izvještaj za 2016. godinu ne sadrži podatke o pomoći:

- dodijeljenoj domaćinstvima, invalidnim licima, za infrastrukturne projekte (ukoliko je pristup infrastrukturi obezbijeden za sve potencijalne korisnike pod jednakim uslovima);
- koja ima karakter opštih mjera i dostupna je svim subjektima pod istim uslovima (kvote, javne nabavke, tehnički standardi, opšte mjere poreske politike),
- dodijeljenoj za potrebe odbrane.

2.2. Prikupljanje podataka

Izvještaj sadrži podatke o državnim pomoćima dodijeljenim korisnicima u Crnoj Gori u 2016. godini. Davaoci državnih pomoći su objedinili podatke o individualnim i pomoćima dodijeljenim u okviru šema državnih pomoći. Ovi podaci poslani su Odjeljenju za državnu pomoći i Komisiji za kontrolu državne pomoći, gdje su obrađeni u skladu sa važećom metodologijom.

Ovogodišnji izvještaj uključuje procjenu bruto domaćeg proizvoda (u daljem tekstu: BDP), kao i podatke o javnim rashodima, dobijene od strane Ministarstva finansija.

2.3. Prikaz podataka

Davaoci državne pomoći dostavili su izvještaje o dodijeljenim državnim pomoćima po kategorijama, namjeni i vrstama (instrumentima).

¹ Kriterijumi iz predmeta Altmark: privredno društvo primalac mora zaista da ima obavezu pružanja usluge od opšteg ekonomskog interesa koja mora biti jasno definisana, parametri na osnovu kojih se kompenzacija izračunava moraju se utvrditi unaprijed na objektivni i transparentan način, kompenzacija ne smije preći ono što je potrebno da se pokriju svi troškovi ili dio troškova nastalih u ispunjavanju obaveza pružanja javnih usluga, uzimajući u obzir odgovarajuće primitke i opravdanu dobit i visina potrebne kompenzacije mora se odrediti na osnovu analize troškova koje bi imalo prosječno dobro vođeno privredno društvo adekvatno opremljeno odgovarajućim sredstvima, ukoliko nije izabrano procedurom javnih nabavki.

Izveštaj sadrži konsolidovane podatke po kategorijama i vrsti (instrumentu) dodijeljene državne pomoći u prethodnoj godini. Bitno je napomenuti da Izveštaj obuhvata samo ona javna sredstva koja predstavljaju državnu pomoć u skladu sa Zakonom.

Državna pomoć dodijeljena u sektoru poljoprivrede prikazana je posebno, u skladu sa članom 73(9) SSP-a i članom 1 stav 2 Zakona.

Državna pomoć za usluge od opšteg ekonomskog interesa i državna pomoć male vrijednosti (de minimis), prikazane su posebno, obzirom da se po metodologiji EU iste ne prikazuju kao dio godišnjeg izvještaja već se za njih vodi posebna evidencija.

2.4. Definicije i objašnjenja

Državna pomoć su rashodi, umanjeni prihodi ili umanjenje imovine države, odnosno opštine, kojom se narušava ili može narušiti slobodna konkurencija na tržištu i koja može uticati na trgovinu između Crne Gore i Evropske Zajednice ili države članice Centralno-evropskog ugovora o slobodnoj trgovini (CEFTA), dovodenjem u povoljniji tržišni položaj određenih privrednih subjekata, proizvoda ili usluga. Namjena državne pomoći je da finansira i sufinansira programe privrednih subjekata koji se bave tržišnom proizvodnjom roba i usluga radi sticanja dobiti i na taj način sticanja prednosti u odnosu na konkurente.

Državna pomoć može biti dodijeljena kao individualna državna pomoć i na osnovu šeme državne pomoći. **Individualna pomoć** je pomoć dodijeljena određenom korisniku za određenu namjenu ili određeni projekat, a **šema državne pomoći** je akt na osnovu kojeg državna pomoć može biti dodijeljena potencijalnim korisnicima na osnovu opštih uslova utvrđenih u šemi, kao i akt na osnovu kojeg je državna pomoć, koja nije uslovljena određenim projektom korisnika, dodijeljena na neodređeno vrijeme i/ili u neodređenom iznosu.

U Crnoj Gori, državna pomoć se dodjeljuje iz **državnog budžeta** kroz različite vrste (instrumente) koji mogu biti direktni (najčešće subvencije) ili indirektni (npr. fiskalne olakšice, garancije itd.).

U skladu sa Zakonom, **davaoci** državne pomoći definisani su kao organi državne uprave, organi lokalne uprave i pravna lica koja upravljaju i raspolazu prihodima uvedenim zakonom i na osnovu zakona.

Korisnik državne pomoći je pravno ili fizičko lice koje u obavljanju djelatnosti proizvodnje, prometa robe, odnosno pružanja usluga na tržištu, koristi državnu pomoć.

3. DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ U CRNOJ GORI U 2016. GODINI

3.1. Državna pomoć u Crnoj Gori u poređenju sa osnovnim makroekonomskim indikatorima

Tabela 1: Ukupna državna pomoć u odnosu na makroekonomske pokazatelje

Indikator	Jedinica mjere	2014	2015	2016
Državna pomoć	miliona eura	28,032	23,374	20,715
BDP	miliona eura	3.393,200	3.606,600	3.729,500 ²
Učešće državne pomoći u BDP-u	%	0,83	0,65	0,56
Javni rashodi	miliona eura	1.606,65	1.829,70	1.826,82 ³
Učešće državne pomoći u javnim rashodima	%	1,74	1,28	1,13

² Izvor podataka: Ministarstva Finansija

³ Procjena Ministarstva Finansija

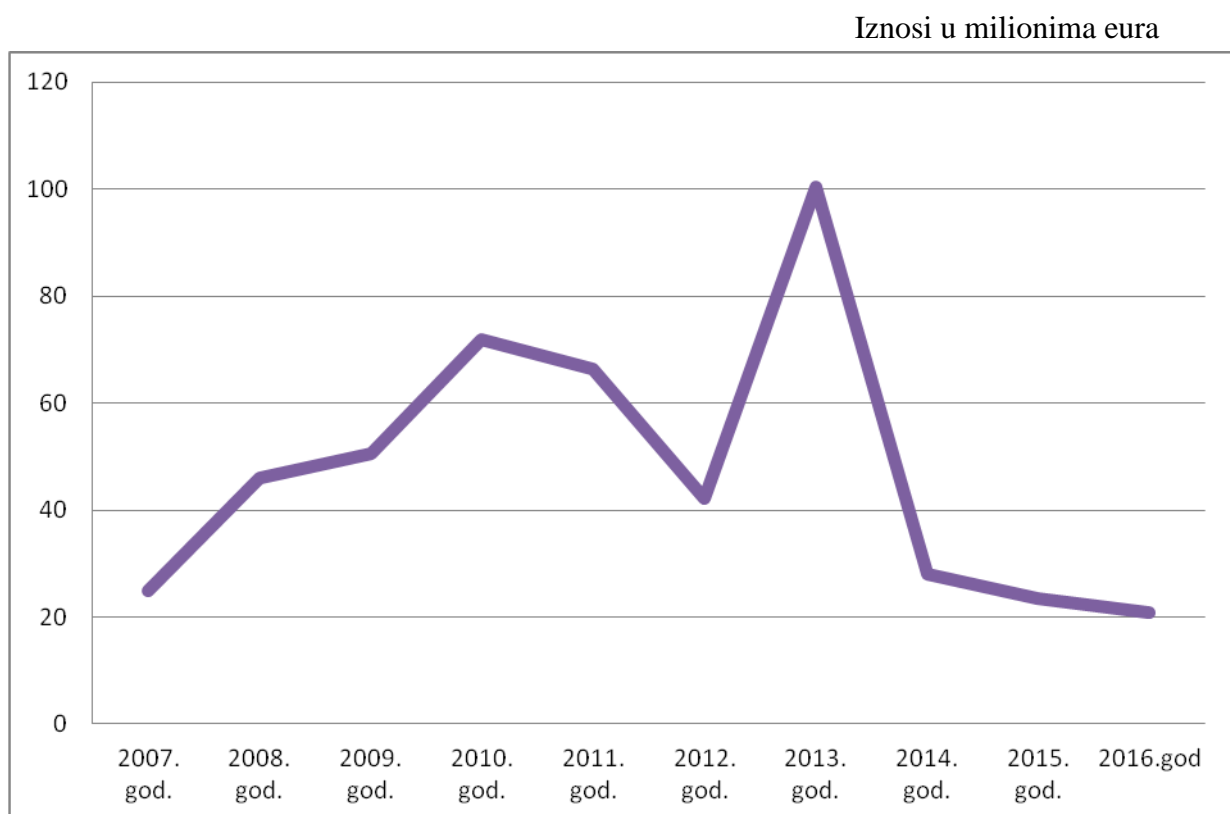
Zaposleni	Broj	173 816	175 899	178 278 ⁴
Državna pomoć po zaposlenom	Euro	161,28	132,89	116,19
Stanovništvo	Broj	621 518	622 099	622 218
Državna pomoć po glavi stanovnika	Euro	45,10	37,57	33,29

U Tabeli 1. prikazani su podaci o ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori za prethodne tri godine (uključujući sektor poljoprivrede i ribarstva i sektor saobraćaja) u odnosu na osnovne makroekonomske pokazatelje. Procenat državne pomoći u BDP-u smanjen je sa 0,65% u 2015. godini na 0,56% u 2016. godini. Apsolutni iznos dodijeljene državne pomoći u 2016. godini je manji za 11,38% u odnosu na 2015. godinu.

U 2016. godini dodijeljena državna pomoć u Crnoj Gori iznosila je 20.714.840,80 eura.

Iako Izvještaj sadrži podatke za 2014, 2015. i 2016. godinu, grafikon koji slijedi pokazuje trend državnih pomoći u Crnoj Gori od 2007. godine, od kada se godišnji izvještaji o dodijeljenoj državnoj pomoći pripremaju u skladu sa metodologijom Evropske unije.

Slika 1: Trend kretanja državne pomoći za period 2007 - 2016. godina

U tabeli 2 prikazani su podaci o dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori za prethodne tri godine (isključujući sektor poljoprivrede i ribarstva i sektor saobraćaja) u odnosu na osnovne makroekonomske pokazatelje.

⁴ Izvor podataka: MONSTAT

Tabela 2: Državna pomoć (bez sektora poljoprivrede i ribarstva i saobraćaja) u odnosu na makroekonomske pokazatelje.

Iznosi su u hiljadama eura

Indikator	Jedinica mjere	2014	2015	2016
Državna pomoć	miliona eura	25,935	19,104	18,916
BDP	miliona eura	3.393,200	3.606,600	3.729,500
Učešće državne pomoći u BDP-u	%	0,76	0,53	0,51
Javni rashodi	miliona eura	1.606,65	1.829,70	1.826,82
Učešće državne pomoći u javnim rashodima	%	1,61	1,04	1,04

3. 2. Dodijeljena državna pomoć u Crnoj Gori u poređenju sa zemljama članicama Evropske unije u 2015. godini

Tabela 3: Ukupna državna pomoć (bez sektora poljoprivrede i ribarstva, saobraćaja i antikriznih mjera) u EU 28, državama članicama i Crnoj Gori

Država članica	Ukupna državna pomoć bez sektora poljoprivrede i ribarstva, saobraćaja i antikriznih mjera	
	mil. eura	BDP učešće u %
*CG2016	18,916	0,51
CG2015	19,104	0,53
EU-28	90779,1	0,62
Belgija	1899,8	0,46
Bugarska	240,4	0,53
Češka Republika	1935	1,16
Danska	3177,3	1,19
Njemačka	35950,7	1,19
Estonija	226,3	1,12
Irska	424	0,17
Grčka	2169,1	1,23
Španija	1925,7	0,18
Francuska	13140,3	0,60
Hrvatska	262,4	0,60
Italija	3910,2	0,24
Kipar	119,3	0,68
Letonija	537	2,21
Litvanija	280,8	0,75
Luksemburg	147,2	0,29
Mađarska	1279,9	1,17
Malta	91,6	1,04
Holandija	1764	0,26
Austrija	1986,5	0,58
Poljska	3156,3	0,73
Portugalija	765,7	0,43

Rumunija	1213,5	0,76
Slovenija	436,9	1,13
Slovačka	402,7	0,51
Finska	1450,6	0,69
Švedska	3167,5	0,71
Velika Britanija	8718,4	0,34

U tabeli 3 prikazani su podaci o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2015. godini (ažurirani u jesen 2014. godine), prema posljednjim raspoloživim podacima na sajtu Evropske Komisije.

4. IZVJEŠTAJ PO KATEGORIJAMA DRŽAVNIH POMOĆI

Prema metodologiji Evropske unije, državna pomoć se, prema primarnim ciljevima dodjele, dijeli na sljedeće kategorije:

- Horizontalnu državnu pomoć,
- Sektorsku državnu pomoć, i
- Regionalnu državnu pomoć.

Takođe, državna pomoć u Evropskoj uniji dodjeljuje se i kao naknada za pružanje usluge od opšteg ekonomskog interesa (UOEI), i kao pomoć male vrijednosti (*de minimis* pomoć).

Horizontalna državna pomoć namijenjena je većem broju korisnika, bez davanja prednosti ranije određenim (poznatim) ekonomskim aktivnostima, privrednim društvima, proizvodima i uslugama i na taj način narušava konkurenciju u manjem obimu nego sektorske pomoći.

Sektorska državna pomoć je namijenjena tačno utvrđenim sektorima i aktivnostima, narušavajući ili prijeteći da naruši konkurenciju na tržištu u većem obimu. Upravo iz razloga selektivnosti kod dodjele ove vrste pomoći, a naročito kada se radi o tzv. sektorima čelika, uglja, sintetičkih vlakana i brodogradnje, EU primjenjuje posebna pravila. Imajući u vidu navedeno, ova pravila su ugrađena u posebne protokole SSP-a.

Regionalna državna pomoć se dodjeljuje sa ciljem podsticanja privrednog razvoja nerazvijenih, odnosno manje razvijenih regiona, prije svega onih u kojima je životni standard izuzetno nizak ili u kojima vlada velika nezaposlenost. Ova kategorija državne pomoći se dodjeljuje privrednim subjektima u regionima gdje se ulaganja smatraju opravdanim zbog postojanja ekonomskih, prirodnih, socijalnih i/ili drugih nedostataka.

Usluge od opšteg ekonomskog interesa (UOEI) su usluge koje organi vlasti država članica na nacionalnom, regionalnom ili nivou lokalnih zajednica, klasifikuju kao one koje su od opšteg interesa i zbog toga je država u obavezi da ih servisira. Ova kategorija obuhvata kako ekonomske, tako i neekonomske aktivnosti, ali su samo ekonomske aktivnosti predmet posebnog EU zakonodavstva koje se odnosi na unutrašnje tržište i konkurenciju.

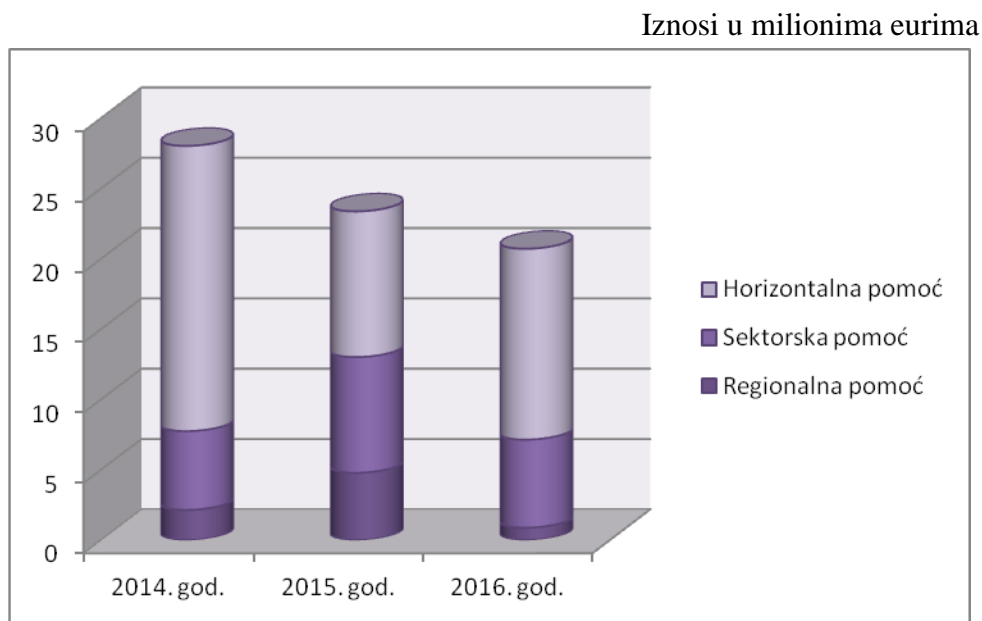
Pomoć male vrijednosti (*de minimis* pomoć) je pomoć dodijeljena jedinstvenom privrednom društvu tokom bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine koja ne prelazi 200.000 eura, odnosno 100.000 eura za obavljanje komercijalnog prevoza tereta u drumskom saobraćaju.

Tabela 4: Ukupno dodijeljena državna pomoć u Crnoj Gori u 2014, 2015 i 2016. godini po kategorijama

Iznosi u milionima eura

Kategorija	2014.	Učešće%	2015.	Učešće%	2016.	Učešće%
1.Horizontalne pomoći	20,286	72,37	10,359	44,32	13,570	65,51
Obuka	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00
Zapošljavanje	0,690	2,46	1,734	7,42	4,660	22,50
MSP	4,042	14,42	8,204	35,10	8,407	40,58
Sanacija i restrukturiranje	9,569	34,13	0,000	0,00	0,000	0,00
Otklanjanje štete nastalih usled prirodnih nepogoda	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00
Zaštita životne sredine	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00
Istraživanje i razvoj	0,655	2,34	0,421	1,80	0,503	2,43
Ostale pomoći	5,330	19,01	0,000	0,00	0,000	0,00
2.Sektorske državne pomoći	5,603	19,99	8,236	35,23	6,266	30,25
Rudarstvo	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00
Čelik	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00
Saobraćaj	1,641	5,85	3,700	15,83	1,179	5,69
Poljoprivreda i ribarstvo	0,456	1,63	0,571	2,44	0,620	2,99
Kultura, informisanje i sport	3,506	12,51	3,965	16,96	4,467	21,57
Brodogradnja	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00
Finansijske usluge	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00
Ostali sektori	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00
3.Regionalna pomoć	2,143	7,65	4,780	20,45	0,879	4,24
Ukupno	28,032	100,00	23,375	100,00	20,715	100,00

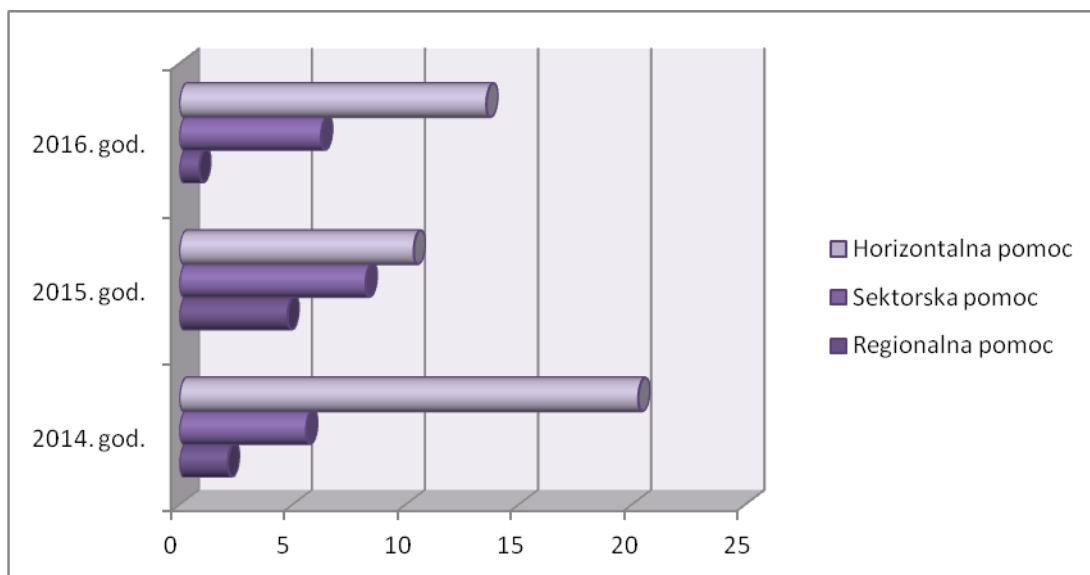
Slika 2: Struktura ukupne državne pomoći u Crnoj Gori u 2014, 2015 i 2016. godini

Podaci iskazani u Tabeli 4. i na Slikama 2. i 3. o učešću pojedinih kategorija državne pomoći u ukupnom iznosu dodijeljene državne pomoći u Crnoj Gori, pokazuju da je u 2016. godini, u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći učešće horizontalne pomoći 65,51%, sektorske 30,25% i regionalne 4,24%.

Slika 3: Struktura državne pomoći u Crnoj Gori u 2014, 2015 i 2016. godine

Iznosi u milionima eurima

4.1. Horizontalna državna pomoć

Tabela 5: Horizontalna državna pomoć u Crnoj Gori u 2014, 2015 i 2016. godini

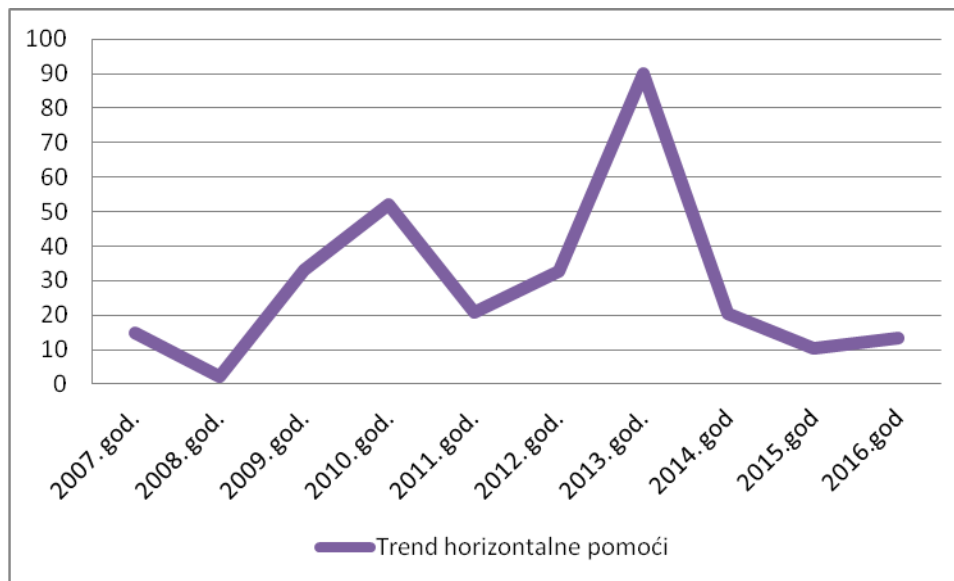
Iznosi u hiljadama eura

Vrsta horizontalne državne pomoći	2014. god.	2015. god.	2016. god.	Indeks 15/14	Indeks 16/15
Obuka	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Zapošljavanje	690,230	1.733,515	4.660,417	251,15	268,84
MSP	4.042,134	8.203,570	8.407,071	202,95	102,48
Sanacija i restrukturiranje	9.568,729	0,000	0,000	0,00	0,00
Otklanjanje štete nastalih usled prirodnih nepogoda	0,000	0,000	0,000	0,00	0,00
Zaštita životne sredine	0,000	0,000	0,000	0,00	0,00

Istraživanje i razvoj	655,289	421,431	502,731	64,31	119,29
Ostale pomoći	5.330,000	0,000	0,000	0,00	0,00
Ukupno	20.286,382	10.358,516	13.570,219	51,06	131,01

Slika 4: Trend horizontalne pomoć

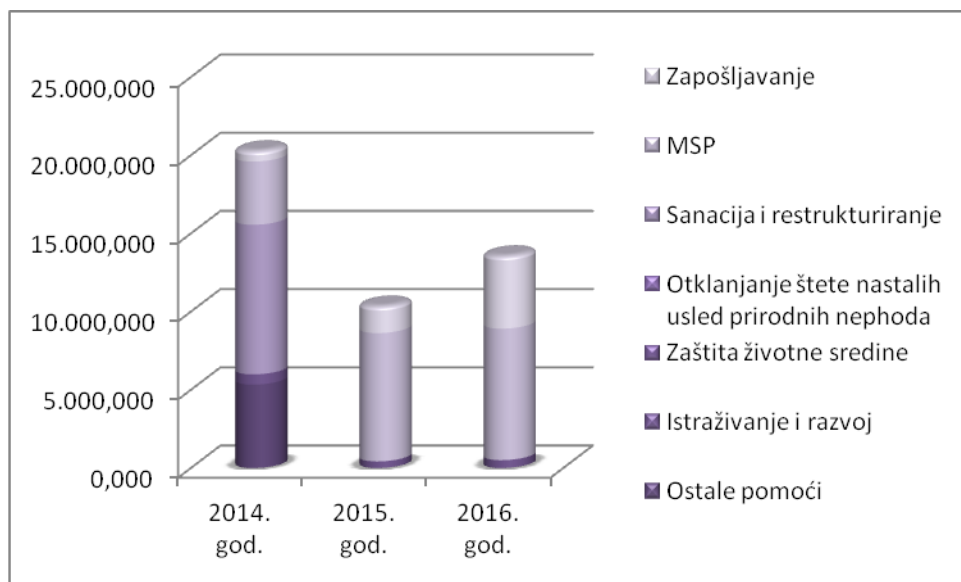
Iznosi u milionima eura

Prema podacima iskazanim u Tabeli 5, apsolutni iznos horizontalne državne pomoći je u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu povećan za 23,67 %, dok je u odnosu na 2014. godinu apsolutni iznos pomoći smanjen za 33,11%.

Slika 5: Struktura horizontalne državne pomoći u 2014, 2015 i 2016. godini

Iznosi u milionima eura

4.2. Sektorska državna pomoć

Tabela 6: Sektorska državna pomoć u Crnoj Gori u 2014, 2015 i 2016. godini

Iznosi u milionima eura

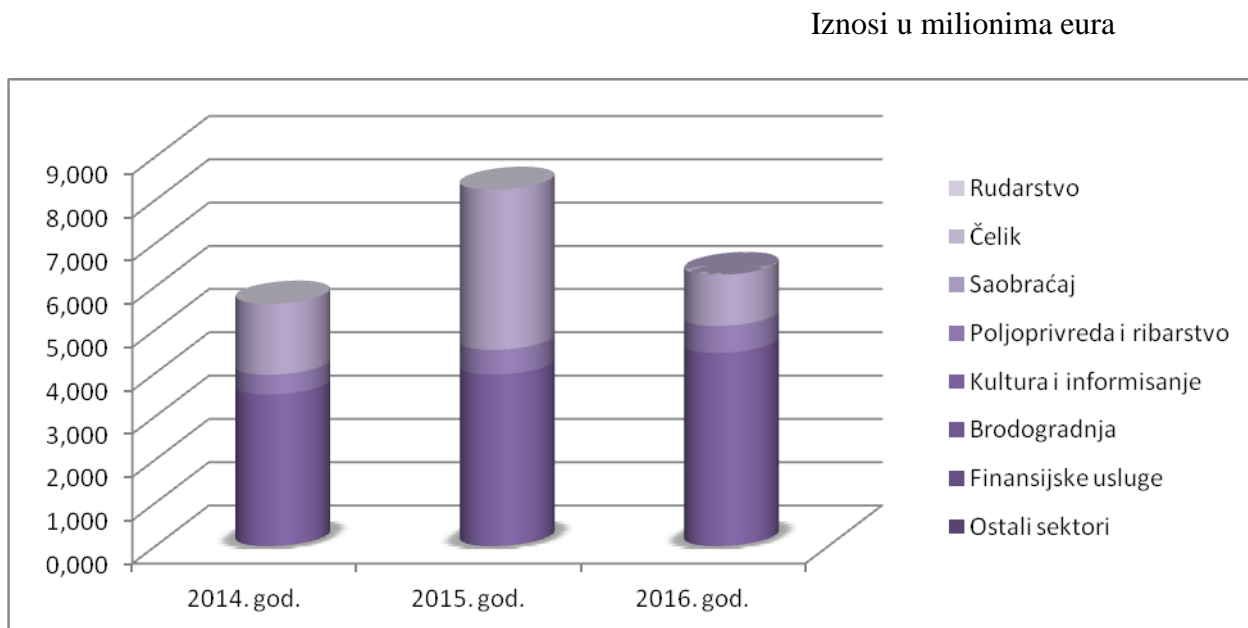
Sektor	2014. god.	2015. god.	2016. god.	Index 15/14	Index 16/15
Rudarstvo	0,000	0,000	0,000	0,00	0,00
Čelik	0,000	0,000	0,000	0,00	0,00
Saobraćaj	1,641	3,700	1,179	225,52	31,86
Poljoprivreda i ribarstvo	0,456	0,571	0,620	125,28	108,53
Kultura, informisanje i sport	3,506	3,965	4,467	113,08	112,68
Brodogradnja	0,000	0,000	0,000	0,00	0,00
Finansijske usluge	0,000	0,000	0,000	0,00	0,00
Ostali sektori	0,000	0,000	0,000	0,00	0,00
Ukupno	5,603	8,236	6,266	147,00	76,08

Slika 6: Trend sektorske državne pomoći

Apsolutni iznos dodijeljene sektorske državne pomoći u 2016. godini je 23,92% manji u odnosu na 2015. godinu, odnosno veći 10,58% u odnosu na 2014. godinu.

Slika 7: Struktura sektorske državne pomoći u Crnoj Gori u 2014, 2015 i 2016. godini

4.3. Regionalna državna pomoć

Regionalna državna pomoć se dodjeljuje u cilju podsticanja razvoja manje razvijenih, odnosno nerazvijenih područja - regiona i usmjerena je na ublažavanje strukturnih problema i regionalne neravnomyjernosti u razvoju. Ova kategorija državne pomoći podrazumijeva mjere koje podstiču ekonomsku aktivnost, sa ciljem smanjenja ekonomskih, prirodnih, socijalnih i drugih razlika u tim područjima.

U 2016. godini, regionalna pomoć je iznosila 878.853,17 eura.

Tabela 7: Regionalna državna pomoć u Crnoj Gori u 2014, 2015 i 2016. godini

Iznosi u milionima eura					
Pokazatelj	2014. god.	2015. god.	2016. god.	Index 15/14	Index 16/15
Regionalna državna pomoć	2,143	4,780	0,879	223,03	18,38

Ministarstvo ekonomije je u 2016. godini dodijelio regionalnu pomoć za sljedeće projekte:

- na osnovu Pilot programa podrške za modernizaciju industrije, dodijeljena je pomoć u iznosu od 9.500,00 eura,
- na osnovu Programa podsticanja razvoja klastera u Sjevernom regionu i manje razvijenim opštinama Crne Gore za 2012 – 2016. godinu, u 2016. godini dodijeljena je pomoć u iznosu od 23.687,00 eura u obliku subvencije refundiranjem dijela troškova investicije, odnosno projekta,
- na osnovu Programa povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja za period 2014-2016. godine, dodijeljena je pomoć u iznosu od 26.713,00 eura,
- na osnovu Investicionog plana Mermera AD Danilovgrad, odlaganje obaveza po osnovu koncesione nadoknade u iznosu od 212.817,00 eura (ekvivalent subvencije 11.651,73 eura) i odlaganje obaveza po osnovu poreza i doprinosa u iznosu od 531.317,81 eura (ekvivalent subvencije 29.089,65 eura).

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u 2016. godini dodijelilo regionalnu pomoć na osnovu Investicionog plana AD Ski Resort – Kolašin 1450 u cilju povećanja turističke ponude sjevernog regiona a ujedno i podsticanja razvoja sjeverne regije Crne Gore dodijeljen je iznos od 6.733,77 eura.

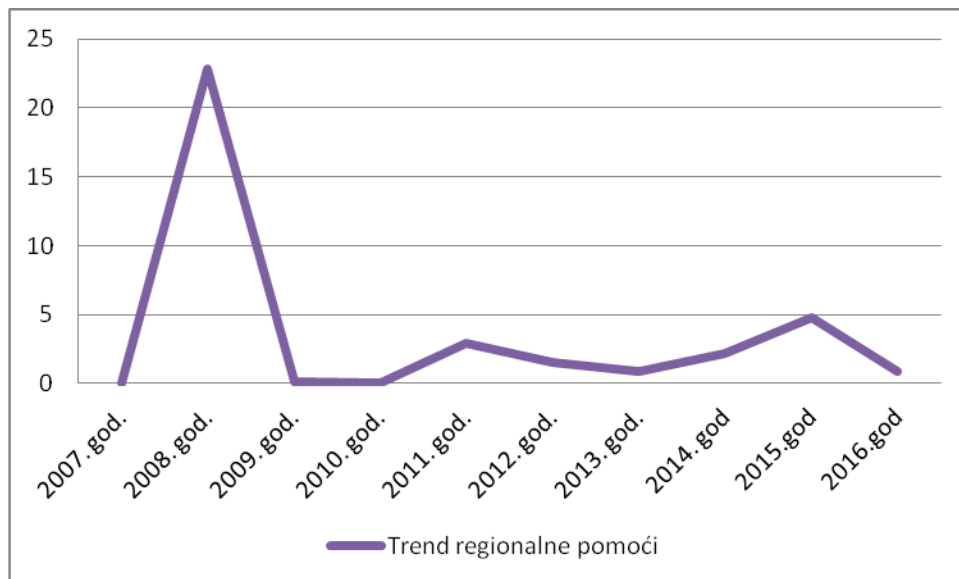
Ministarstvo održivog razvoja i turizma je na osnovu Programa subvencionisanja kamatne stope na kredite odobrene privrednim društvima i preduzetnicima iz oblasti turizma i ugostiteljstva za 2016. godinu dodijelilo pomoć u iznosu od 50.000,00 eura.

Opština Bijelo Polje je u 2016. godini na osnovu Odluke o olakšicama za privredna društva i preduzetnike koji posluju u okviru Biznis zona „Nedakusi“, „Cerovo“, „Vraneška dolina, i „Bistriška dolina“, („Sl.list Crne Gore - Opštinski propisi“ br.28/15), dodijelila pomoć u iznosu od 40.144,69 eura

Sekretarijat za razvojne projekte Vlade Crne Gore je u 2016. godini shodno Uredbi o podsticanju direktnih investicija „Službeni list Crne Gore" broj 8/15 i Uredbi o podsticanju direktnih investicija „Službeni list Crne Gore" broj 80/15 dodijelilo pomoć privrednim društvima u iznosu od 681.333,33 eura.

Slika 8: Trend regionalne državne pomoći

Iznosi u milionima eura

5. USLUGE OD OPŠTEG EKONOMSKOG INTERESA (UOEI) I POMOĆI MALE VRIJEDNOSTI (*DE MINIMIS* POMOĆI)

Prateći preporuke Evropske komisije u Poglavlju 8, u dijelu koji se odnosi na politiku državne pomoći, u martu 2014. godine Vlada Crne Gore je donijela Uredbu o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći, kojom je stvoren pravni osnov za potpuno usklađivanje crnogorskog zakonodavstva iz oblasti državne pomoći sa pravnom tekovinom. Nova uredba odgovorila je na izazove u procesu pregovaranja u ovoj oblasti na način što je Ministarstvu finansija, kao nosiocu politike državne pomoći u Crnoj Gori, data mogućnost da direktno objavljuje prevode pravila o državnoj pomoći koje donose institucije Evropske unije i na taj način u potpunosti uskladi svoje zakonodavstvo sa evropskim.

Na osnovu ove Uredbe, u avgustu 2014. godine, donijet je Pravilnik o listi pravila državne pomoći u kojem su, između ostalih, *objavljeni Odluka Komisije od 20. decembra 2011. godine o primjeni člana 106 stav 2 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na državne pomoći u obliku naknada određenim preduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa i Uredba Komisije (EU), br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći).*

Prateći dinamiku izmjena akata na nivou Evropske unije, dopunama navedenog pravilnika u januaru 2015. godine objavljen je još jedan set akata, među kojima i *Okvir Evropske unije za državnu pomoć u obliku naknada za javne usluge.*

Na ovaj način stvoren je pravni osnov za primjenu pravila državne pomoći na usluge od opšteg ekonomskog interesa i pomoći male vrijednosti.

5.1. Usluge od opšteg ekonomskog interesa (UOEI)

Usluge od opšteg ekonomskog interesa (UOEI) su usluge koje organi vlasti država članica na nacionalnom, regionalnom ili nivou lokalnih zajednica, klasifikuju kao one koje su od opšteg interesa i zbog toga je država u obavezi da ih servisira. Ova kategorija obuhvata kako ekonomske, tako i neekonomske aktivnosti, ali su samo ekonomske aktivnosti predmet posebnog EU zakonodavstva koje se odnosi na unutrašnje tržište i konkurenciju.

Koncept usluga od opšteg ekonomskog interesa brzo se razvijao u Evropskoj uniji u toku zadnje dvije decenije. Usaglašen je sa idejom da ekonomija treba da se razvija na opštu korist a država je dužna da interveniše kad god tržište nije sposobno da pruži ono što je od ključne važnosti za građane.

Države članice imaju visok stepen diskrecionog prava prilikom definisanja date usluge kao usluge od opšteg ekonomskog interesa. Međutim, države bi trebalo da definišu UOEI na osnovu kriterijuma opšteg interesa za sve građane i pod uslovima koji nisu obavezno isti kao tržišni.

Da bi povećala pravnu sigurnost, naročito nakon presude u slučaju Altmark⁵, i da bi smanjila teret prijava u ovoj oblasti, EK je donijela „paket“ akata za finansiranje UOEI, koji je i Crne Gora u obavezi da primjenjuje.

Tabela 8: Pregled iznosa pomoći dodijeljenih za UOEI u 2016. godini

Iznosi u

eurima

Usluge od opšteg ekonomskog interesa		
Davaoc državne pomoći	Korisnik državne pomoći	Iznos državne pomoći
Ministarstvo održivog razvoja i turizma	Nacionalni parkovi Crne Gore	703.999,95
Ministarstvo saobraćaja i pomorstva	Željeznički prevoz Crne Gore	5.500.000,00
Opština Danilovgrad	Prevoznici	5.061,23

⁵ V. fus notu 1 na str. 4.

Ministarsvo kulture	Podrška razvoju medijskog pluralizma	178.030,00
Ukupan iznos		6.387.091,20

5.2. Pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći)

Pomoć male vrijednosti (*de minimis* pomoć) je pomoć dodijeljena privrednom društvu tokom perioda od tri fiskalne godine koja ne prelazi iznos od 200.000,00 eura, odnosno ne prelazi 100.000,00 eura za privredno društvo koje obavlja aktivnost komercijalnog prevoza tereta u drumskom saobraćaju.

Naime, javno finansiranje koje ispunjava kriterijume iz člana 107. stava 1. Ugovora o funkcionisanju EU smatra se državnom pomoći, pa se uvijek mora prijaviti Komisiji. Međutim, u skladu s članom 109. Ugovora, Savjet EU može odrediti kategorije pomoći koje se izuzimaju od obaveze prijave. Na osnovu Uredbe (EZ) br. 994/98, Savjet je, u skladu s članom 109. Ugovora, odlučio da pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći) mogu predstavljati takvu kategoriju. Na osnovu toga, smatra se da pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći) dodijeljene jednom privrednom društvu u određenom periodu koje ne prelaze utvrđeni iznos, ne ispunjavaju sve kriterijume iz člana 107. stava 1. Ugovora i samim tim ne podliježu postupku prijave.

Na osnovu navedenog, pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći) ne ulaze u ukupan iznos dodijeljenih državnih pomoći, pa se samim tim o njima i ne izvještava, već su davaoci dužni da vode evidencije o dodijeljenim *de minimis* pomoćima.

Na osnovu izvještaja Područnih jedinica Poreske uprave, u 2016. godini podnijeti su zahtjevi za dodjelu državne pomoći, u skladu sa članovima 32, 32a i 32b Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl. list CG“, broj 62/13 i 60/14) i članovima 31, 31a i 31b Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG“, broj 61/13).

U 2016. godini pravo na subvenciju po ovom osnovu ostvarili su fizička i pravna lica koja obavljaju svoju djelatnost u Opštini Bijelo Polje, Kolašin, Šavnik i Pljevlja.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je preduzeću MB Turist d.o.o Žabljak dodijelilo pomoć u obliku odlaganja obaveza (poreskog duga) u iznosu od 97.914,21 eura. S obzirom da je odlaganje predviđeno na pet godina, prikazani iznos je neto sadašnja vrijednost državne pomoći za 2016. godinu. Navedena pomoć dodijeljena je kao pomoć male vrijednosti.

Opština Budva je u 2016. godini dodjela pomoć u obliku beskamatnog zajma privrednom društvu „Akademija znanja“ Budva, u iznosu od 50.000,00 eura.

Tabela 9: Pregled iznosa *de minimis* pomoći dodijeljenih u 2016. godini

		Iznosi u hiljadama eura
De minimis	Ministarstvo održivog razvoja	97.914,21
	Opština Budva	50.000,00

	Poreska uprava	78.658,00
	Ukupno:	226.572,21

6. PREGLED DRŽAVNIH POMOĆI U POLJOPRIVREDI

Izveštaj za 2016. godinu sadrži i podatke o dodijeljenim državnim pomoćima u sektoru poljoprivrede. Državna pomoć dodijeljena sektoru poljoprivrede je posebno prikazana, u skladu sa članom 73(9) SSP-a i članom 1 stav 2 Zakona, koji kaže da se ovaj zakon ne primjenjuje za namjene podsticaja razvoja poljoprivrede i ribarstva.

Ukupan iznos pomoći u poljoprivredi u 2016. godini iznosi 619.746,94 eura.

Izveštaj sadrži pregled pomoći datih od strane Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, na osnovu Agrobudžeta. Ukupno dodijeljena državna pomoć iz Agrobudžeta u 2016. godini iznosi 257.565,00 eura. Pomoć je data za sljedeće namjene:

- Upravljanje rizicima u poljoprivredi – 34.201,20 eur
- Podrška jačanju otkupne mreže mlijeka – 223.363,80 eur

Ostali iznos odnosi se na pomoć koju je opština Danilovgrad dodjeljivala poljoprivrednim proizvođačima za otkup mlijeka (76.679,13 eura), Opština Rožaje za podsticaj razvoja poljoprivrede, turizma i zapošljavanja (46.104,12 eura) i Opština Pljevlja za prevazilaženje problema u poljoprivrednoj proizvodnji kod proizvođača (239.398,69 eura).

7. DRŽAVNA POMOĆ PO REGIONIMA I OPŠTINAMA

Vlada Crne Gore je u martu mjesecu 2014. godine donijela Odluku o izmjenama i dopunama odluke o mapi regionalnih pomoći („Službeni list Crne Gore“, broj 22/12 i 31/14), kojom je cijela teritorija Crne Gore, u skladu sa SSP-om i NUTS Regulativom EU (RSC), određena kao područje gdje je životni standard izuzetno nizak ili gdje postoji velika nezaposlenost. Maksimalni dozvoljeni intenzitet regionalne pomoći, izražen u bruto ekvivalentu pomoći, shodno navedenoj Odluci, za velika društva iznosi 50%, za srednja 60% i mala 70% vrijednosti investicije na cijeloj teritoriji Crne Gore.

U daljem tekstu daje se tabelarni prikaz državne pomoći dodijeljene po regionima i opštinama, koristeći se klasifikacijom propisanom odredbama člana 4 Zakona o regionalnom razvoju („Službeni list Crne Gore“, br. 20/11 i 26/11). Napominjemo da se za određene pomoći dodijeljene po programima ministarstava nauke, kulture i ekonomije nije sa preciznošću mogao utvrditi krajnji korisnik sredstava, pa samim tim ni region, odnosno opština kojoj je pomoć dodijeljena.

Tabela 10: Državna pomoć po regionima

		Iznosi u eurima	
			%
Primorski region:		3.437.209,12	16,59
Središnji region:		12.886.167,36	62,21
Sjeverni region:		3.768.294,08	18,19
Ostalo			3,01

Tabela 11: Državna pomoć po opštinama

		Iznosi u eurima	
	Ukupno po opštinama		%
Andrijevića	15.262,99		0,07
Bar	477.144,32		2,30
Berane	370.832,57		1,79
Bijelo Polje	1.229.848,66		5,94
Budva	1.279.745,90		6,18
Cetinje	1.804.417,74		8,71
Danilovgrad	304.822,51		1,47
Gusinje	3.287,13		0,02
Herceg Novi	778.366,23		3,76
Kolašin	196.722,99		0,95
Kotor	599.365,18		2,89
Mojkovac	86.767,38		0,42
Nikšić	1.676.509,90		8,09
Petnjica	41.035,04		0,20
Plav	8.115,22		0,04
Plužine	18.539,11		0,09
Pljevlja	975.981,42		4,71
Podgorica	9.100.417,21		43,93
Rožaje	626.829,97		3,03
Šavnik	122.157,74		0,59
Tivat	189.813,18		0,92
Ulcinj	112.774,30		0,54
Žabljak	72.913,87		0,35
ostalo ⁶	623.170,35		3,01

⁶ Državna pomoć dodijeljena po programima Ministarstva kulture, Ministarstva nauke, Ministarstva ekonomije i Ministarstva rada i socijalnog staranja.

Ukupno:	20.714.840,80	
---------	---------------	--

8. VRSTE (INSTRUMENTI) DODJELE DRŽAVNE POMOĆI

Dodijeljena državne pomoći predstavlja korist za primaoca državne pomoći i ta korist se mjeri u odnosu na konkurente kojima ista nije dodijeljena. Krajnja finansijska korist za primaoca u velikoj mjeri zavisi od vrste (instrumenta) dodjele.

Državna pomoć dodijeljena iz javnih sredstava, u zavisnosti od vrste (instrumenta) dodjele, prikazuje se kao stvarni ili potencijalni javni rashod.

U 2016. godini državne pomoći u Crnoj Gori su dodjeljivane kao:

- subvencije;
- poreske olakšice (otpisi, odlaganja plaćanja poreza i doprinosa);
- učešće u udjelu u kapitalu (dokapitalizacija);
- zajmovi sa nižim kamatnim stopama; i
- garancije.

Primjena metodologije utvrđene Pravilnikom o sadržaju godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći je razlog što se, u nastavku ovog izvještaja, daje pregled vrsta (instrumenta) dodjele državne pomoći za 2016. godinu.

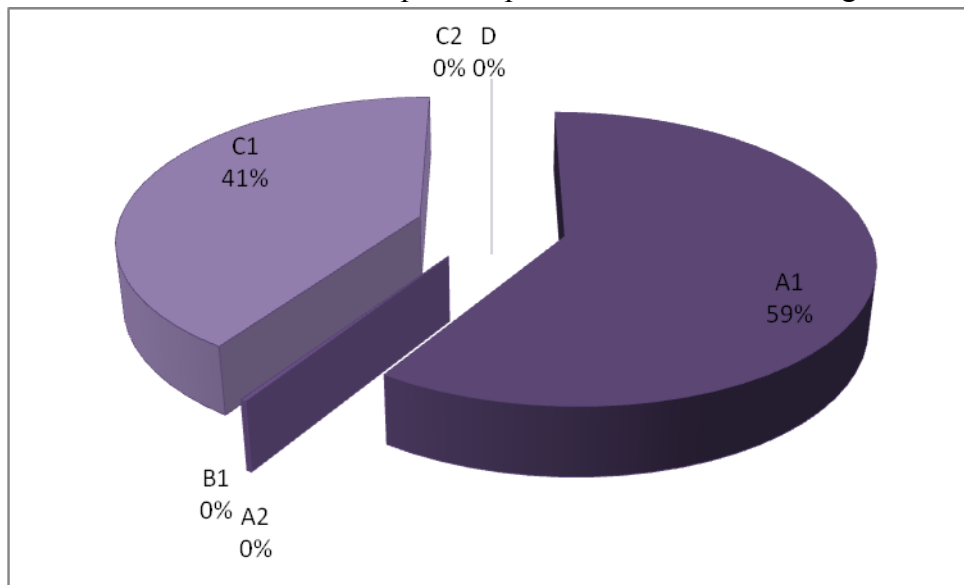
Tabela 12: Ukupno dodijeljena državna pomoć u Crnoj Gori u 2016. godini prema vrstama (instrumentima) dodjele:

Iznosi u milionima eura

Kategorija državne pomoći	A1	A2	B1	C1	C2	D	Ukupno
1.Horizontalna državna pomoć	5,162	0,000	0,000	8,408	0,000	0,000	13,570
Obuka	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Zapošljavanje	4,650	0,000	0,000	0,011	0,000	0,000	4,660
MSP	0,010	0,000	0,000	8,397	0,000	0,000	8,407
Sanacija i restrukturiranje	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Otklanjanje štete nastalih usled prirodnih nepogoda	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Zaštita životne sredine	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Istraživanje i razvoj	0,503	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,503
Ostale pomoći	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
2.Sektorska	6,266	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	6,266

državna pomoć								
	Rudarstvo	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Čelik	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Saobraćaj	1,179	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,179
	Poljoprivreda i ribarstvo	0,620	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,620
	Kultura i informisanje	4,467	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	4,467
	Brodogradnja	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Finansijske usluge	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Ostali sektori	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
3.Regionalna državna pomoć								
		0,831	0,047	0,000	0,000	0,000	0,000	0,879
	Ukupno	12,259	0,047	0,000	8,408	0,000	0,000	20,715

Slika 9: Struktura državne pomoći po instrumentima u 2016. godini

- A1 – donacije, subvencije kamata, otpisi dugova i umanjeni iznosi prilikom prinudnih poravnanja;
- A2 – poreske olakšice (otpisi, odlaganja plaćanja poreza i doprinosa);
- B1 – učešće u udjelu u kapitalu, uključujući konverziju duga u akcijski kapital;
- C1 – zajmovi sa kamatnim stopama nižim od kamatne stope na finansijskom tržištu i zajmovi privrednim društvima u poteškoćama;
- C2 – ostale pomoći; i

- D – garancije

Na slici 9 dat je prikaz procentualnog učešća pojedinih instrumenata u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći.

8.1. Državne garancije kao instrument pomoći

Shodno odredbama člana 5 Zakona, državnom pomoći se ne smatra garancija države za zajam korisniku, koji u posljednje dvije godine koje prethode davanju garancije, nije u finansijskim izvještajima iskazao rast gubitka, smanjenje prihoda, rast zaliha na skladištu, smanjenje priliva gotovine, rast zaduženosti i smanjenje vrijednosti imovine, pod uslovima da:

- korisnik zajma može na finansijskom tržištu dobiti zajam pod tržišnim uslovima;
- se garancija države daje za određeni iznos kredita, na određeno vrijeme;
- iznos garancije ne pokriva više od 80% kreditne obaveze;
- se za garanciju zaračunava tržišna cijena.

U svim slučajevima u kojima nisu kumulativno ispunjeni navedeni uslovi, državna garancija predstavlja pomoć koja se računa na osnovu posebne metodologije. Navedena metodologija sadržana je u odredbama člana 4 Uredbe o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći i Pravilniku o listi pravila državne pomoći („Sl. list CG“, br. 35/14, 02/15, 38/15 i 20/16) – Prilogu 3a.

Kod pojedinačnih garancija element pomoći se računa kao razlika između tržišne cijene garancije i cijene koja je stvarno plaćena za garanciju. Međutim, kada se tržišna cijena garancije ne može odrediti, element pomoći računa se kao protivvrijednost pomoći u obliku kredita pod povoljnim uslovima, odnosno kao razlika između tržišne kamate koju bi privredno društvo platilo bez državne garancije i kamate po kojoj je kredit dobijen zahvaljujući državnoj garanciji, a nakon odbitka svih plaćenih premija. Državna garancija će se računati u cjelokupnom iznosu, odnosno u iznosu kojim se garantuje za određeni kredit kada:

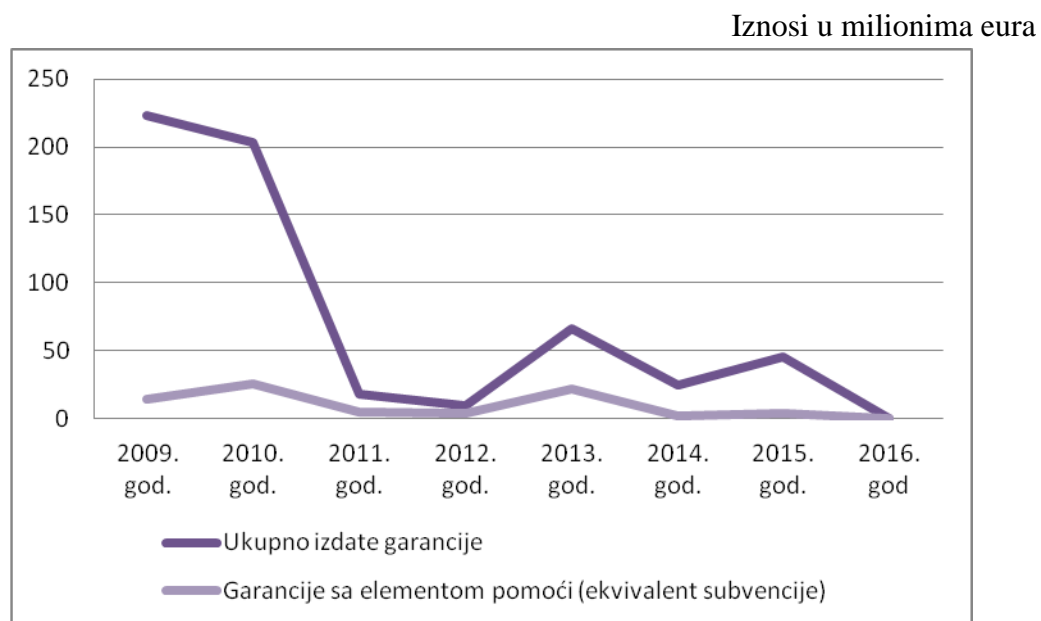
- postoji vjerovatnoća da korisnik kredita pokrivenog državnom garancijom neće biti u mogućnosti da vrati taj kredit;
- je aktivirana zbog nemogućnosti korisnika kredita da ga vraća, i država preuzima otplatu kredita; i
- otplatu nedospjele kreditne obaveze preuzima država uz otpis duga korisniku kredita.

Rješenja iz člana 4 navedene Uredbe sadržana su u Obavještenju Komisije o primjeni članova 87 i 88 Ugovora o osnivanju EZ na državnu pomoć u obliku garancija (2008/C 155/02).

Tabela 13: Državne garancije kao element pomoći

	Iznosi u milionima eura							
DRŽAVNE GARANCIJE	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ukupno izdate garancije	223,199	203,410	18,170	10,000	66,200	25,000	45,28	0 ⁷
Garancije sa elementom pomoći (ekvivalent subvencije)	14,062	25,577	5,092	3,883	22,165	2,000	4,000	0
Aktivirane garancije	-	-	30,241	19,545	85,055	9,569	0	0

Slika 10: Trend ukupno izdatih garancija i garancija sa elementom pomoći

9. ANALIZA EFEKATA DODIJELJENIH DRŽAVNIH POMOĆI

9.1. Razlozi i osnov za analizu efekata

Pravilnikom o izmjeni i dopunama pravilnika o sadržaju godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći koji je Ministarstvo finansija donijelo u aprilu 2012. godine, ustanovljena je obaveza davalaca državne pomoći da Komisiji za kontrolu

⁷ Izvor: Odluka o zaduživanju i davanju garancija Crne Gore za 2016. godinu ("Službeni list Crne Gore", br. 010/16 od 16.02.2016).

državne pomoći, zajedno sa podacima o dodijeljenim državnim pomoćima, dostave podatke o očekivanim i ostvarenim efektima dodijeljene državne pomoći.

Uredbom o dopuni Uredbe o načinu i postupku podnošenja prijave državne pomoći, koju je Vlada Crne Gore usvojila u oktobru mjesecu 2012. godine, dodate su dvije nove kolone u Obrascu prijave državne pomoći kojim se davaocima državne pomoći uvodi obaveza da prilikom prijave državne pomoći, određuju polazne vrijednosti (referentne pokazatelje o zatečenom stanju), kao i pokazatelje (kriterijume, indikatore kojima se prate ostvareni efekti državne pomoći), kako bi se lakše i preciznije pratili ostvareni efekti dodijeljene državne pomoći. Napominjemo da je Uredba objavljena u Službenom listu Crne Gore broj 12/13 od 1. marta 2013. godine i da se ista primjenjuje od 9. marta 2013. godine.

Takođe, ukazujemo da je zbog gore navedenih razloga, analiza efekata većinom opisnog karaktera, zbog čega nisu mogli biti do kraja kvantifikovani efekti dodijeljenih državnih pomoći.

U većini zemalja članica Evropske unije pripremaju se različite vrste detaljnih i opisnih izvještaja. Crna Gora se odlučila za evidentiranje očekivanih i ostvarenih efekata dodijeljene državne pomoći. Analiza efektivnosti dodijeljene državne pomoći sadrži dobru osnovu za donošenje odluka koje se odnose na implementaciju i sprovođenje individualnih i šema državnih pomoći.

U daljem tekstu daje se sažet pregled pojedinih ocjena efektivnosti dodijeljenih državnih pomoći u 2016. godini.

9.2. Analiza efekata⁸

MINISTARSTVO EKONOMIJE

Pilot program podrške za modernizaciju industrije

U cilju otklanjanja osnovnih prepreka razvoja konkurentnosti crnogorskih preduzeća, poput zastarjelosti opreme, niske fleksibilnosti i produktivnosti proizvodnje, kao i nezadovoljavajućeg nivoa kvaliteta proizvodnih sistema, Ministarstvo ekonomije je, u 2016. god, realizovalo Pilot program podrške za modernizaciju industrije. Pomenuti program za svoj osnovni cilj ima jačanje konkurentnosti privrednih subjekata, unaprjeđenje poslovanja, produktivnosti i profitabilnosti kroz investicije u tehničku opremljenost proizvodnih kapaciteta (investicije u opremu).

Program obuhvata sufinansiranje opravdanih troškova nabavke opreme do 20% za preduzetnike, mikro i mala privredna društva, odnosno do 10% za srednja privredna društva, bez poreza na dodatu vrijednost (PDV), u smislu pravila dodjele državne pomoći.

Preostala potrebna sredstava do 70% za mala privredna društva odnosno do 60% za srednja privredna društva (u ukupnom iznosu), u skladu sa maksimalnim intenzitetom regionalne pomoći za ulaganja u materijalnu imovinu po pravilima državne pomoći, obezbjeđuju se kroz kreditni aranžman sa Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore (IRF). Iznos odobrenih bespovratnih sredstava u visini do 20% vrijednosti opreme ne

⁸ Dostavljena od strane davalaca

može biti manji od 5.000 eura, niti veći od 20.000 eura. U skladu sa tim, vrijednost nabavke opreme se kreće u rasponu od 25.000 do 100.000 eura. U slučaju da su ukupni troškovi nabavke opreme veći od 100.000 eura, korisnik može da finansira razliku sopstvenim učešćem ili da za ovaj iznos uveća kreditni zahtjev kod IRF-a.

Pozitivni efekti realizacije ovog programa ogledaju se u otpočinjanju procesa unapređenja proizvodnog procesa, u cilju diverzifikacije i specijalizacije (širenje i produbljivanje) ponude. Samim tim, povećava se izvozna konkurentnost privrede kroz veće vrijednosti izvoznih proizvoda i njihovu bolju integraciju u globalne lance vrijednosti.

S obzirom da su raspoloživa finansijska sredstva privrednih društava u mnogome ograničena, kroz ovaj program, mala i srednja preduzeća se podstiču da prošire asortiman, povećaju obim i vrijednost prometa, povećaju produktivnost i profitabilnost poslovanja, poboljšaju plasman na inostranom tržištu i, u krajnjem, povećaju broj zaposlenih.

Pilot Program podrške za modernizaciju industrije nije (u cjelosti) ostvario planirane rezultate jer je bila mala zainteresovanost privrednih društava. Po osnovu ovog programa samo jedna firma "Dekoriva-CO" DOO Nikšić dobila je bespovratna sredstva u iznosu od 9.500 eur, u cilju nabavke mašine u vrijednosti 47.500 eur potrebne za obradu drveta. Efekti podrške ovoj firmi biće vidljivi u narednom periodu, obzirom da je pomoć dodijeljena krajem decembra prošle godine.

Nadzor i namjensku kontrolu korišćenja sredstava, u ovom slučaju, vrši IRF i o tome redovno obavještava Ministarstvo ekonomije. Prva/preliminarna namjenska kontrola, od strane Investiciono-razvojnog fonda, obavljena je 22. decembra 2016. godine, kojom je potvrđeno je da je firma nabavila mašinu za obradu drveta (BIESSE SELCO SK 4 S/N 1000013983) koja je predmet finansiranja. Ujedno, konstatovano je da je potrebno izvršiti ponovnu kontrolu namjenske upotrebe sredstava u prvom kvartalu tekuće godine.

Indikatori ostvarenog efekta: Proširenje asortimana, povećanje obima i vrijednosti prometa, povećanje produktivnosti poslovanja (prihod/broj zaposlenih u %), povećanje profitabilnosti poslovanja (neto dobit/ukupan prihod u %), poboljšanje plasmana na inostrana tržišta (% povećanja učešća na inostranom tržištu) i povećanje broja zaposlenih (broj i %), nisu mogli biti sagledani jer je pomoć data krajem prošle godine.

Usled smanjene uspješnosti realizacije programa pažljivo se razmatra strategija promocije istog tj. podizanje svijesti privrednika o neophodnosti prilagođavanja uslovima koji vladaju na globalnom tržištu.

Program podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori za 2016. godinu

U okviru implementacije Strategije za održivi ekonomski rast Crne Gore kroz uvođenje klastera, 2012-2016. godina, Ministarstvo ekonomije, pored različitih vidova tehničke podrške, od 2012. godine realizuje Program podsticanja razvoja klastera u Sjevernom regionu i manje razvijenim opštinama Crne Gore (Cetinje i Ulcinj), 2012-2016, koji je 2014. godine proširen i preimenovan u Program podsticanja razvoja klastera u Crnoj Gori do kraja 2016. godine, a takođe je za implementaciju u 2016. godini značajno izmijenjen prvenstveno u smislu proširenja predmeta podrške.

Cilj predmetnog Programa jeste finansijska podrška efikasnijem funkcionisanju inovativnih klastera i njihove bolje promocije, sve u cilju ostvarivanja bolje konkurentske pozicije malih i srednjih preduzeća na nacionalnom i međunarodnom tržištu. Predmeti podrške Programa su materijalna i nematerijalna imovina, kao i operativni troškovi poslovanja. Finansijska pomoć realizovala se kroz 2 ili 3 tranše u zavisnosti od predmeta podrške i vremenskog okvira projekta. Odobrena pomoć od strane Ministarstva ekonomije je do 50%, odnosno do 65% za klasterne koji djeluju u manje razvijenim jedinicama lokalne samouprave, maksimalno do 10.000 EUR.

U skladu sa predmetom podrške Programa, pozitivni efekti realizacije odnose se na unapređenje proizvodnje, jačanja kapaciteta klastera u smislu međusobne saradnje članova klastera, jačanja marketing aktivnosti, tj. promocije klastera, takođe klasteri su stekli nova znanja i vještine. Stoga, šema je dala očekivane rezultate.

U poređenju sa prethodnim stanjem ojačani su kapaciteti klastera, izrađen je određeni broj sajtova, promotivnog materijala, klasteri su imali zajedničke aktivnosti kojima je unaprijeđena njihova saradnja, a takođe nabavkom mašine u slučaju jednog klastera otvorena je mogućnost za zapošljavanje dva nova radnika. Klasteri su ostvarili vidljivost na tržištu i stekli nove kontakte u zemljama regiona.

Uspješnost se prati tokom procesa implementacije projekata klastera, a takođe unaprijeđen je sistem kojim klasteri potvrđuju opravdanost svojih troškova. Pokazatelji se odnose na listu zajednički realizovanih aktivnosti, broj obuka, radionica, sajмова, izrađenih sajtova, promotivnog materijala i sl.

U poređenju sa prethodnim godinama realizacije pomoći (2012-2013. godina) koje su bile na zadovoljavajućem nivou u pogledu dostavljenih i odobrenih aplikacija, 2014. i 2015. godina bilježe pad interesovanja i broj odobrenih aplikacija na godišnjem nivou je jedna. Upravo zbog toga je napravljena analiza među klasterima kako bi se izdefinisale njihove potrebe i Program prilagodio tim potrebama. S obzirom da je Program u 2016. godini unaprijeđen na taj način, povećano je interesovanje za Program, kao i broj odobrenih aplikacija, samim tim realizovan je niz aktivnosti koje su dale pozitivne efekte u funkcionisanju klastera.

Program povećanja regionalne konkurentnosti kroz usalašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja, 2014-2016.

U cilju povećanja konkurentnosti na mikro i makro nivou, Ministarstvo ekonomije od 2014. godine realizuje Program povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja, 2014-2016. Program je u 2016. godini unaprijeđen u smislu obezbjeđivanja bolje implementacije aktivnosti koje su predmet podrške Programa.

Cilj Programa je da obezbijedi podršku preduzetnicima, malim i srednjim privrednim društvima i klasterima malih i srednjih privrednih duštava, naročito iz manje razvijenih opština i Sjevernog regiona, da u što većoj mjeri povećaju svoju konkurentnost, prvenstveno kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda za proizvode i podršku za dobijanje akreditacije za ocjenjivanje usaglašenosti. Državna pomoć u okviru ovog Programa realizuje se po principu refundacije. Preduzeću se nakon završetka implementacije i dostavljanja dokazne dokumentacije refundira do 70%

investicije u slučaju malih preduzeća, a do 60% za srednja preduzeća, maksimalno 5.000 EUR.

Imajući u vidu da su svi elementi razvoja konkurentnosti važni za preduzeća, u Crnoj Gori je u narednih nekoliko godina potrebno akcenat staviti na pitanja kvaliteta proizvoda koja crnogorska preduzeća proizvode. U tom smislu je usaglašavanje sa zahtjevima standarda za proizvode veoma važan element povećanja konkurentnosti svakog privrednog društva, naročito u vremenu pregovora sa EU i neophodnosti crnogorskih preduzeća da po ulasku Crne Gore u EU budu spremna da posluju “pod konkurentskim pritiscima” na unutrašnjem tržištu EU. Stoga, efikasnost mjere ogleda se u smanjenju problema nemogućnosti preduzeća da se suočavaju sa konkurentskim pritiscima, naročito na međunarodnom tržištu.

Unapređenje poslovanja i usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja, što je osnova jačanja konkurentnosti i preduslov za nastup na domaćem i ino tržištu, odnosno povećanje ukupne prodaje.

Sertifikati o implementiranim standardima predstavljaju izvor uspješnosti implementacije Programa.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna, posebno imajući u vidu da je broj dostavljenih aplikacija bio 45, od kojih je uslove Programa ispunilo njih 30. Podaci ukazuju da su privredni subjekti prepoznali značaj uvođenja međunarodnih standarda poslovanja, kao i spremnost za stvaranje uslova za povećanje prodaje i pristup novim tržištima.

Program podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u Sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama

U okviru aktivnosti na implementaciji Strategije regionalnog razvoja Crne Gore, 2017-2020. i Strategije za održivi ekonomski rast Crne Gore kroz uvođenje klastera, 2012-2016. Ministarstvo ekonomije je 2012. godine započelo i sa realizacijom Programa podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u Sjevernom regionu Crne Gore i manje razvijenim opštinama – Cetinje i Ulcinj.

U saradnji sa Investiciono-razvojnim fondom Crne Gore A.D. (IRF) Ministarstvo ekonomije ovim Programom subvencionise kamatnu stopu od jednog procentnog poena na sve kredite odobrene od strane IRF-a u 2012. godini. Stoga, pružiće se doprinos otpočinjanju i realizaciji biznis ideja u proizvodnim djelatnostima, poljoprivredi i proizvodnji hrane i ostalim granama u okviru prerađivačke industrije, turizmu i ugostiteljstvu i uslugama. Zatim, Program će doprinijeti umrežavanju/klasterizaciji preduzeća kao ključnih nosilaca ravnomjernijeg razvoja. Sve navedeno je u cilju jačanja potencijala Sjevernog regiona i manje razvijenih opština, valorizacije istih, kako bi se podstakao socio-ekonomski razvoj djelova zemlje koji zaostaju što je osnov za prevazilaženje regionalnih razlika.

Efikasnost predmetnog Programa ogleda se u stvaranju povoljnijih uslova za kreditnu podršku razvoju biznisa, sa akcentom na manje razvijeni region i ostale manje razvijene opštine, što sa sobom nosi niz pozitivnih efekata, počev od unapređenja poslovanja korisnika Programa, jačanja njihove konkurentnosti, stavljanja mogućnosti za udruživanjem privrednih subjekata, povećanje proizvodnje, stvaranja novih radnih

mjesta, a u krajnjem promjene vode razvoju i poboljšanju socio-ekonomskih indikatora ciljnih područja.

Kroz podršku podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća, posebno onih preduzeća koja doprinose produženju lanca vrijednosti, subvencionisanjem kamatne stope, stvoreni su povoljniji uslovi za povećanje proizvodnje i plasman proizvoda krajnjim potrošačima, odnosno supstituciju pojedinih uvoznih proizvoda, proizvodima sa domaćeg tržišta. Formiranje olakšica za početne investicije, dovelo je do povećanja broja privrednih subjekata, a time i stvaranja novih radnih mjesta.

Pokazatelj uspješnosti realizacije Programa odnose se na promjene u proizvodnji, dobiti, broju zaposlenih, novim tržištima i sl. Evaluaciju i monitoring realizacije Programa vrši Investiciono-razvojni fond Crne Gore A.D. Rezultati Programa dalje utiču na promjene socio-ekonomskih indikatora opština Sjevernog regiona i drugih manje razvijenih opština – Cetinje i Ulcinj, kao ciljnih područja podrške Programa.

Može se reći da je dodijeljena pomoć bila uspješna, obzirom da je podržano ukupno 35 privrednih subjekata od početka realizacije Programa, koji su unaprijedili svoje poslovanje. Broj podržanih privrednih subjekata u 2016. godini je 27.

Investivcioni plan za Mermer AD Danilovgrad

Planirana ulaganja u 2016. godini i prvom kvartalu u 2017. godine, predviđena Investivcionim planom, dobrim dijelom su realizovana. Sredstva za realizaciju Plana investicija obezbijedena su isključivo iz obrtnih sredstava, što je uticalo na ostvarivanje mjera i usporavanja dinamike realizacije.

Preduzeće raspolaže sa dvije organizacione jedinice Rudnik i Fabrika.

OJ Rudnik:

1. Planirano ulaganje od 100.000,00 eura za plansko izvođenje radova na otkrivicu, velikim dijelom realizovano, već daje pozitivne efekte na povećanju proizvodnje. Investiciono ulaganje se nastavlja i u 2017. godini, po predviđenoj dinamici.
2. Za nabavku bagera sa kašikom i hidrauličkim čekićem, planirano ulaganje za 2016. godinu bilo je 105.000 eura. Investicija nije ostvarena zbog hitnosti remonta gatera u drugoj OJ (Fabrici), remont je planiran za 2017. Za realizaciju remonta utrošeno je 80.000 eura.
3. Planirano ulaganje od 35.000 eura radi izmještanja trase dalekovoda 10kV, dobrim dijelom realizovano, ulaganje obezbijedeno iz obrtnih sredstava.
4. Planirano ulaganje za revitalizaciju objekta trafostanice 10/0,4 kV od 10.000 eura, u potpunosti je realizovano.

OJ Fabrika:

1. Hitan remont jednog gatera u pogonu fabrike od 80.000 eura od strane specijalizovanog servisa iz Italije.
2. Planirano ulaganje u projekat kompezacije reaktivne energije od 8.000 eura, ulaganje nije realizovano iz razloga što se pokazalo da sadašnje stanje opreme u trafostanici Fabrike, zahtjeva detaljan remont, nakon kojeg će se pristupiti realizaciji ovog ulaganja.

3. Planirano ulaganje za rekonstrukciju postrojenja za tehnološku vodu u visini od 3.500 eura, u potpunosti je realizovano kroz remont pumpnih postrojenja i revitalizaciju cjevovoda.
4. Planirano ulaganje za završetak projekta za prečišćavanje otpadnih voda u iznosu od 25.000 eura, ulaganje je u potpunosti realizovano.
5. Planirano ulaganje za sanaciju krova na objektima zanatske radionice, kao i drugim pratećim objektima u visini od 8.000 eura, ulaganje u potpunosti realizovano.

Ukupno investiciono ulaganje u Mermeru u 2016. godini iznosi 250.000 eura.

Realizacija plana proizvodnje u 2016. godini

	Planirana proizvodnja	Ostvarenje	Procenat ostvarenja
RUDNIK (m3)	3.400	2.473,13	72,74%
FABRIKA (m2)	33.000	28.881,59	87,52%

Manje ostvarenje proizvodnje u odnosu na plan je prvenstveno zbog stanja kvaliteta tj ispuicalosti stijenske mase u rudniku Maljat, što je po tvrdnjama AD Mermer uzrokovalo značajno manje stijenske mase u blok. Proizvodni rezultat je veći u odnosu na 2015. Za oko 6%.

U cilju bolje konkurencije Mermer A.D. je pokrenuo stratešku saradnju sa privatnim firmama Megran, Marblex i Dis stone iz Danilovgrada. Zajedničkim nastupom su ostvarili učešće u obimnim projektima izvozne orijentaciji ka Ruskom tržištu.

Preduzeće A.D. Mermer je u 2016. godini uredno izmirivalo sve svoje finansijske obaveze, isplata zarada zaposlenima, uplata poreza i doprinosa na pune isplaćene zarade, redovno plaćanje obaveza PDV-a, kao i sve ostale obaveze plaćanja prema dobavljačima.

Rudnici mrkog uglja D.O.O Podgorica

Vlada Crne Gore, Rudnici mrkog uglja DOO Podgorica i Rudnici Berane DOO su 04.07.2016. godine potpisali Ugovor o prenosu Ugovora o produženju prava na eksploataciju mrkog uglja na ležištu „ Petnjik“ opština Berane, sa koncesionara Rudnici mrkog uglja DOO Podgorica na privredno društvo Rudnici Berane DOO.

Na osnovu podataka dobijenih od Rudnika Berane DOO od ukupne investicije za 2015,2016,2017. godinu u iznosu od 3.192.250,00 eura, u 2016. godini posebno se izdvaja realizacija:

- Izrada jamskih prostorija u dužini od 661,6m čija je vrijednost 562.000,00 eura
- Troškovi mašinskog remonta na suvoj separaciji/klasirnici Budimlje 100.500,00 eura

Investicionim planom je planirana proizvodnja od 80.000 tona, a ostvareno je 47.689,13 tona. Do manjeg ostvarenja proizvodnje došlo je zbog zastoja Termoelektrane Pljevlja i povoljne hidro meterološke situacije u prvom kvartalu 2016. godine.

Proizvodni rezultati su veći u odnosu na 2015. godinu za 29.571,43 tone. Gledano u odnosu na ugovorenu proizvodnju za 2016. Godinu ostvareno je 27.689,13 tona više.

MINISTARSTVO KULTURE

Program: Kulturno umjetničko stvaralaštvo

Na osnovu obaveza utvrđenih Zakonom o kulturi Ministarstvo kulture podstiče i pomaže razvoj svih segmenata kulturno-umjetničkog stvaralaštva u Crnoj Gori po nekoliko osnova:

- putem javnog konkursa i javno objavljenih uslova, propozicija i kriterijuma (Podrška se odnosi na sve oblasti kulture: likovna umjetnost, muzička i muzičko-scenska djelatnost, književnost i književno prevođenje, časopisi iz oblasti kulture i umjetnosti, nove pozorišne produkcije, manifestacije i festivali, amatersko djelovanje u kulturi, stvaralaštvo namijenjeno djeci i mladima, kreativne industrije, tradicionalni umjetnički zanati i vještine, stvaralaštvo namijenjeno osobama sa invaliditetom, a pravo učešća na konkursima imaju svi subjekti registrovani u Crnoj Gori za obavljanje djelatnosti kulture, osim nacionalnih ustanova i nevladinih organizacija);
- podrška projektima od izuzetnog značaja za kulturu kojom se afirmišu i čuvaju trajne vrijednosti crnogorske kulture;
- realizacija manifestacija i festivala od posebnog značaja za kulturu Crne Gore (TV festival Bar, Ratkovićeve večeri poezije Bijelo Polje; Montenegro film festival Herceg Novi i Kotor art);
- međunarodna prezentacija i afirmacija crnogorske kulture na referentnim svjetskim i evropskim manifestacijama i festivalima (Bijenale umjetnosti u Veneciji; međunarodni filmski festivali, međunarodni sajmovi knjiga i sl.);
- podrška mladim i talentovanim crnogorskim stvaraocima koji se školuju u inostranstvu na referentnim umjetničkim školama.

Uporište za realizaciju navedenih mjera i aktivnosti nalazi se u Zakonu o kulturi i Programu razvoja kulture 2016-2020.

Sprovođenje navedenih mjera i aktivnosti u cjelini doprinosi propisanom ostvarivanju javnog interesa u kulturi i cjelovitom unapređivanju i razvoju ove djelatnosti, na nacionalnom i lokalnom nivou, budući da su korisnici i učesnici u projektima podrške subjekti koji su registrovani za obavljanje djelatnosti kulture u Crnoj Gori.

Realizacija navedenih programskih aktivnosti je, pored ravnomjernog razvoja, garant održivosti sektora kulture u cjelini.

Sprovođenje navedenih mjera i aktivnosti od 2004.godine predstavlja podršku i podsticaj kulturno-umjetničkog stvaralaštva, na svim nivoima, čime se obezbjeđuje kontinuitet ostvarivanja djelatnosti kulture, podstiče kreativni potencijal, ostvaruje decentralizacija funkcionisanja i upravljanja u kulturi, obezbjeđuje ravnomjeran razvoj kulture na cijeloj teritoriji države.

Propozicijama utvrđenim za realizaciju ovih mjera, koje su fokusirane na umjetnički nivo projekta, reference realizatora i kvalitet umjetničke produkcije, obezbjeđuje se selektivan pristup u izboru projekata za podršku, koji je garancija izbora najvrjednijih stvaralačkih dostignuća.

Na taj način omogućena je umjetnička produkcija na godišnjem nivou, najkvalitetnijih projekata čiji su realizatori subjekti organizovani za obavljanje djelatnosti kulture u Crnoj Gori, pod jednakim i ravnopravnim uslovima.

Na osnovu propozicija za dodjelu državne pomoći na ime podrške i podsticaja razvoja kulturno-umjetničkog stvaralaštva, predviđeno je potpuno izvještavanje o realizaciji projekata i programa u smislu dostavljanja kompletne programske i finansijske dokumentacije.

Uvidom u dostavljenu projektnu dokumentaciju utvrđuje se umjetnički doprinos projekta, referentnost realizatora i namjensko korišćenje sredstava, koji predstavljaju osnovne pokazatelje uspješnosti realizacije projekta i dodijeljene državne pomoći. Dodijeljena pomoć smatra se uspješnom

Program: Razvoj kulture na sjeveru Crne Gore

Program „Razvoj kulture na sjeveru Crne Gore“ je posebna programska aktivnost države koja ima za cilj obezbjeđivanje ravnomjernog razvoja kulture na cijeloj teritoriji Crne Gore.

Programom je akcenat stavljen na 13 opština iz sjevernog dijela Crne Gore, koji je u širem kontekstu prepoznat kao manje razvijeno područje, i to: Kolašin, Mojkovac, Bijelo Polje, Berane, Plav, Andrijevića, Pljevlja, Plužine, Žabljak, Šavnik, Rožaje, Petnjica, Gusinje.

Ova mjera državne pomoći ostvaruje se organizovanjem i gostovanjem programa i projekata iz svih oblasti kulture (pozorišne predstave, filmske projekcije, izložbe, književne večeri, muzičko-scenski programi), kao i podrškom koja se obezbjeđuje produkciji programa za koje su nadležni subjekti opštine utvrdili kao programe od značaja za razvoj kulture u tim lokalnim zajednicama.

Program se realizuje na osnovu javnog konkursa, koji sadrži dva nivoa: jedan koji se odnosi na sufinansiranje programa od posebnog značaja za razvoj kulture u 13 navedenih opština, i drugi namijenjen razmjeni programima i učešću institucija kulture iz drugog dijela Crne Gore u realizaciji programskih aktivnosti na sjeveru (disperzija programa).

Realizacijom navedenih aktivnosti u cjelini se doprinosi propisanom ostvarivanju javnog interesa u kulturi i cjelovitom korišćenju razvojnih kapaciteta kojima se animira kulturni potencijal na lokalnom i nacionalnom nivou i obezbjeđuje ravnomjeran razvoj kulture na cijeloj teritoriji Crne Gore.

Ujedno sprovođenjem ovog Programa obezbjeđuje se i održivost sektora kulture u sjevernom dijelu Crne Gore.

Sprovođenjem navedenih mjera i aktivnosti, već četiri godine, doprinosi se revitalizaciji kulturnih potencijala koje sjeverni dio Crne Gore ima. Realizovane aktivnosti nijesu samo unaprijedile kulturni život na sjeveru, već su podstakle kulturne poslenike ovog regiona na reafirmaciju cjelokupnih resursa. U tom smislu, lokalne samouprave su projektovale novu infrastrukturu u kulturi, dovode u adekvatno stanje postojeću, pojačana je aktivnost na koncipiranju novih kulturnih sadržaja, uspostavlja se i širi saradnja u kulturi, obezbjeđuje se disperzija kulturnih programa na cijeloj teritoriji Crne Gore.

Na osnovu propozicija po kojima se obezbjeđuje ovaj vid državne pomoći, a koji sublimira precizne podatke o cjelokupnom programskom i budžetskom projektu, uz potvrdu opštine o statusu određenog programa na lokalnom nivou i opredijeljenim

sredstvima, predviđeno je cjelovito izvještavanje o njegovoj realizaciji u smislu dostavljanja kompletne programske i finansijske dokumentacije.

Uvidom u dostavljenu projektnu dokumentaciju utvrđuje se umjetnički kvalitet projekta, referentnost realizatora i namjensko korišćenje sredstava, koji predstavljaju osnovne pokazatelje uspješnosti realizacije projekta i namjenskog korišćenja dodijeljene državne pomoći.

Dodijeljena pomoć smatra se uspješnom.

Program: Program podrške razvoju kulture u Nikšiću

Program podrške razvoju kulture u Nikšiću je posebna programska aktivnost države koja ima za cilj obezbjeđivanje ravnomjernog razvoja kulture na cijeloj teritoriji Crne Gore i unapređenje kulturnog stvaralaštva u toj opštini.

Programom je akcenat stavljen na kontinuiranu organizaciju i realizaciju kulturno-umjetničkih programa u opštini Nikšić, koji su koncipirani u okviru mjesečnih repertoara. Strukturu programa čine produkcije iz svih oblasti kulture i umjetnosti (pozorišne predstave, filmske projekcije, izložbe, književne večeri, muzičko-scenski programi, projekti kreativnih industrija, podrška aktivnostima mladih i nezavisnoj kulturnoj sceni).

Pored toga Programom su obuhvaćeni i projekti ,međusektorske saradnje, međunarodna gostovanja i razmjena programa sa srodnim ustanovama kulture, kao i sufinansiranje manifestacija i festivala od posebnog znača za razvoj kulture u opštini Nikšić.

Realizacijom navedenih aktivnosti u cjelini se doprinosi propisanom ostvarivanju javnog interesa u kulturi i cjelovitom korišćenju razvojnih kapaciteta kojime se animira kulturni potencijal opštine Nikšić, obezbjeđuje ravnomjeran razvoj kulture u Crnoj Gori i podstiče intersektorsko povezivanje.

Ujedno sprovođenjem ovog Programa obezbjeđuje se i održivost sektora kulture u Nikšiću.

Sprovođenjem navedenih mjera i aktivnosti, već četiri godine, doprinosi se revitalizaciji kulturnih potencijala koje posjeduje opštine Nikšić. Realizovane aktivnosti nijesu samo unaprijedile kulturni život u toj opštini, već su podstakle kulturne poslenike ovog regiona na reafirmaciju cjelokupnih resursa. U tom smislu, lokalne samouprave su projektovale novu infrastrukturu u kulturi, dovode u adekvatno stanje postojeću, pojačana je aktivnost na koncipiranju novih kulturnih sadržaja, uspostavlja se i širi saradnja u kulturi, animira nezavisna kulturna scena, obezbjeđuje se disperzija kulturnih programa na cijeloj teritoriji Crne Gore.

Na osnovu propozicija po kojima se obezbjeđuje ovaj vid državne pomoći, a koji sublimira precizne podatke o cjelokupnom programskom i budžetskom projektu, uz potvrdu opštine o statusu određenog programa na lokalnom nivou i opredijeljenim sredstvima, predviđeno je cjelovito izvještavanje o njegovoj realizaciji u smislu dostavljanja kompletne programske i finansijske dokumentacije realizatora programa i projekata.

Uvidom u dostavljenu projektnu dokumentaciju utvrđuje se umjetnički kvalitet projekta, referentnost realizatora i namjensko korišćenje sredstava, koji predstavljaju osnovne pokazatelje uspješnosti realizacije projekta i namjenskog korišćenja dodijeljene državne pomoći.

Dodijeljena pomoć smatra se uspješnom.

Program: Kulturna baština

Ministarstvo kulture u skladu sa zakonima iz oblasti kulturne baštine, međunarodnim konvencijama, smjernicama i preporukama o finansijskoj podršci kulturne baštine, finansira i sufinansira projekte i programe pravnih lica, a koji su od značaja za ravnomjeren razvoj, zaštitu, očuvanje, prezentaciju, popularizaciju, valorizaciju i edukaciju u oblasti kulturne baštine.

Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2016. godinu, Ministarstvo kulture je finansiralo i sufinansiralo realizaciju 89 projekata, od planiranih 127 projekata. Po ovom osnovu je finansirano i sufinansirano 4 projekata koji se odnose na konzervatorska i arheološka istaživanja; 2 projekta iz oblasti integralne zaštite, valorizacije i revalorizacije; 36 projekta koji podrazumijevaju izradu konzervatorskih projekta i/ili sprovođenje konzervatorskih mjera; 2 projekta edukacije i doedukacije stručnog kadra; 32 projekta iz oblasti popularizacije i prezentacije kulturne baštine; 13 projekata u okviru kojih će se, odgovorajućom opremom poboljšati uslovi za zaštitu, očuvanje i prezentaciju kulturnih dobara.

Navedene aktivnosti, koje su u najvećoj mjeri uspješno implementirane, realizovane su u saradnji sa lokalnim i nacionalnim institucijama u oblasti kulturne baštine, kao i drugim pravnim licima, koji su bili prepoznati kao realizatori odobrenih projekata i aktivnosti.

Finansiranjem i sufinansiranjem projekata i programa iz oblasti kulturne baštine doprinosi se ravnomjernom razvoju materijalne i nematerijalne kulturne baštine, nezavisno od njene konfesionalnosti, etničke pripadnosti, vlasništva, lokacije ili nekog drugog faktora.

S obzirom na to, da je prioritet u finansiranju i sufinansiranju projekata i programa dat kulturnim dobrima i segmentu kulturne baštine koja je u lošem stanju ili kojoj prijete opasnost od oštećenja ili uništenja, rezultati svih finansiranih projekata i programa se mogu konstatovati preko indikatora smanjenja od rizika i prijetnji kojima je taj segment kulturne baštine bio izložen.

Realizacija Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2016. godinu, doprinijela je dostizanju postavljenih ciljeva, koji se odnose na:

- valorizaciju pokretnih, nepokretnih i nematerijalnih kulturnih dobara;
- izradu elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti, na osnovu istraživačkih nalaza i drugih relevantnih dokaza o svojstvima i osobenostima dobara i donošenje stručnog stava o njihovoj valorizaciji;
- vršenje konzervatorskih i arheoloških istraživanja, u skladu sa članom 80 Zakona o zaštiti kulturnih dobara;
- izradu konzervatorskih projekata kulturnih dobara, u cilju sprovođenja konzervatorskih mjera, a na osnovu prethodno izvršenih istraživanja;
- sprovođenje odgovarajućih konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima u skladu sa članom 94 Zakona o zaštiti kulturnih dobara;
- izradu studija zaštite kulturnih dobara za potrebe planskih dokumenata;
- podizanje svijesti o vrijednostima kulturne baštine i stvaranje ambijenta za razumijevanje uloge i mjesta kulturne baštine u kulturnom, turističkom i ekonomskom razvoju, kao i obezbjeđivanje dostupnosti kulturnih sadržaja licima s

posebnim potrebama, (okrugli stolovi, radionice, naučni i stručni skupovi, izložbe, promo materijal, izrada i štampanje stručnih i naučnih publikacija iz oblasti kulturne baštine);

- jednokratnu pomoć edukacije i doedukacije stručnjaka iz oblasti kulturne baštine, u cilju praćenja i implementacije savremenih standarda iz oblasti zaštite i očuvanja kulturnih dobara, radi unaprjeđenja stanja i vrijednosti svih vrsta kulturnih dobara;
- tehničko i tehnološko osavremenjavanje ustanova iz oblasti kulturne baštine, radi primjene savremenih tehnika i tehnologija u cilju što bolje i efikasnije zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

Ministarstvo kulture je, u toku 2016. godine, kroz neposrednu komunikaciju i izvještavanje realizatora projekta, u kontinuitetu vršilo monitoring implementacije Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara, ali i ostalih projekata koji su podržani budžetom. Monitoring implementacije bio je baziran na dostavljanju, u pisanoj formi, detaljanih, konačnih izvještaja programske i finansijske realizacije projekta (program, dinamika realizacije, učesnici, dokazi o izvorima finansiranja i uplatama, press clipping i način medijske prezentacija, način utroška – pravdanje sredstava sa kopijama računa, ugovora i sl.).

Dodijeljena pomoć smatra se uspješnom.

Program: Podrška razvoju medijskog pluralizma

Ministarstvo kulture, u skladu sa medijskim zakonima i evropskim standardima o finansijskoj podršci medijima, u kontekstu ostvarivanja medijskog pluralizma i medijske raznolikosti, sufinansira programske sadržaje u medijima od javnog interesa. U okviru tema zastupljena je i „Strategija za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana za 20016-2020“, s obzirom na to da je Ministarstvo kulture zaduženo za medijsku prezentaciju ovog projekta u pogledu promocije politike i programa koji doprinose socijalnoj integraciji RE populacije u Crnoj Gori.

Sufinansiranje programskih sadržaja u medijima doprinijeće ostvarivanju prava na slobodu izražavanja i informisanja, kao i razvoju medijskog pluralizma i medijske raznolikosti u Crnoj Gori

S obzirom na to da se sufinansiraju medijski programski sadržaji od javnog interesa, omogućeno je da mediji u kontinuitetu proizvode i emituju raznovrsne programe, posebno od interesa za najširu javnost, tako da su u tom dijelu ostvareni rezultati u pogledu kvaliteta i kvantiteta emitovanih programskih sadržaja.

Realizovano je 30 sufinansiranih projekata u 2016. godini, koji se odnose na štampane medije. Štampani mediji (devet lokalnih medija, dva međunarodna naučna časopisa za istraživanje teorije i kulture medija). Realizovana su dva audio vizuelna spota. Od kojih je jedan posvećen pitanjima inkluzije Roma u crnogorsko društvo, a drugi promociji lokalne štampe u kontekstu razvoja medijskog plurlizma.

Ministarstvo raspisuje godišnji konkurs za najbolji istraživački prilog na temu „Socijalna integracija Roma u Crnoj Gori“, a pravo učešća imaju crnogorski štampani i elektronski mediji. U 2015. godini za najbolji istraživački prilog prema odluci stručne komisije, odabran je serijal analiza u devet nastavaka „Socijalni položaj Roma u Crnoj Gori - Gdje smo stali sa dekadom Roma?“, autora Saše Radunovića.

Dodijeljena pomoć smatra se uspješnom.

Program: Prenos radio difuznih signala na teritoriji Crne Gore preko radio difuznog predajnika

Ministarstvo kulture Crne Gore je ugovorom broj 05-382 od 04.02.2016.godine opredijelilo d.o.o Radio-difuznom centru, sredstva, u iznosu od 250.000,00eur, za sufinansiranje troškova prenosa i emitovanja programa RTCG putem zemaljskih sistema. RDC vrši prenos i emitovanje radio-difuznih signala RTCG preko svojih predajnika i objekata na teritoriji Crne Gore čime obezbjeđuje kvalitetan prijem programa RTCG za najmanje 85% stanovnika

Prenos radio-difuznih signala RTCG na teritoriji Crne Gore, putem zemaljskih sistema realizovan je u kontinuitetu.

Realizovan je prenos radio- difuznih signala RTCG na teritoriji Crne Gore, putem zemaljskih sistema, odnosno ostvareno je 1.971.780,00 minuta prenosa i emitovanja programa RTCG i to: Prvog i Drugog kanala Televizije Crne Gore i Prvog i Drugog kanala Radija Crne Gore.

Dodijeljena pomoć smatra se uspješnom

MINISTARSTVO NAUKE

Program Eureka

Sufinansiranje troškova realizacije i istraživačke godine na EUREKA projektu: "Comprehensive processing of plant extracts for high value added products - COMPLANT" - Sveobuhvatna proizvodnja biljnih ekstrakata za visoko kvalitetne proizvode sa dodatom vrijednošću. Podnosilac prijave za sufinansiranje učesća u ovom projektu je Metalurško-tehnološki fakultet (Univerzitet Crne Gore).

Sufinansiranje realizacije navedenog EUREKA projekta je omogućilo ustanovama iz Crne Gore da učestvuju u međunarodnom konzorcijumu i realizuju primijenjena istraživanja u domenu zdravlja ljudi (farmaceutska industrija). Implementacija definisanih projektnih aktivnosti i odlična saradnja partnera ukazuje na uspješne rezultate zajedničkog rada.

Complant projekat

Tema Projekta je proizvodnja standardizovanih i stabilisanih biljnih ekstrakata sa koncentrisanim bioaktivnim komponentama primjenom konvencionalnih i najnovijih tehnoloških procesa pod visokim pritiskom i njihova implementacija u visoko kvalitetne preparate koji se plasiraju na tržištu. Sufinansiranje nacionalnih naučno-istraživačkih projekata ima za cilj razvoj naučno-istraživačke djelatnosti u Crnoj Gori. Projekte realizuju licencirane naučno-istraživačke ustanove u Crnoj Gori.

Nakon svake istraživačke godine, međunarodni eksperti ocjenjuje godišnje izvještaje o realizaciji nacionalnih naučno-istraživačkih projekata. U konačnim izvještajima koji se dostavljaju po završetku projekata biće prikazani ukupni postignuti rezultati (rezultati istraživanja u različitim oblastima, povećanje broja magistara, doktora

nauka i slično). U 2016 godini, rukovodioci projekata dostavljali su eloborate o radu na projektima.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

Mb Tourist d.o.o. Žabljak

Vlada Crne Gore je na sjednici od 15.septembra 2016.godine, donijela Zaključak broj 08-2433, kojim se odobrava privrednom društvu „MB Tourist“ d.o.o Žabljak, državna pomoć u iznosu od 97.914.21 eur, na način što će se na ime poreza i doprinosa za zaposlene u periodu od 01.01.2013.godine do 31.12.2014. godine u iznosu od 39.672,96 eur i obaveze na ime PDV-a u iznosu od 58.241,25 eur, odložiti na period od 5 godina i izmirivati u jednakim mjesečnim ratama,od kojih prva dospijeva 01. novembra 2016.godine, a poslednja 01.oktobra 2021.godine.

Dodijeljena državna pomoć, privrednom društvu „MB Tourist“ opravdana je s obzirom da je njen cilj regionalni razvoj, odnosno ulaganje u sjeverni region kao najmanje razvijeni region u Crnoj Gori.

Predmetno privredno društvo posluje već 26.godina i posjeduje 2 ugostiteljska objekta na Žabljaku: mali hotel „MB“ i motel „Tara MB“. U pomenutim objektima preduzeće je kontinuirano vršilo ulaganja, održavajući na taj način kvalitet usluge i ponude, što je rezultiralo i u konstantnoj popunjenosti ugostiteljskih objekata tokom ljetnje i zimske sezone. U međuvremenu kada je preduzeće postalo zakupac skijališta „Savin Kuk“ za sezonu 2012/2013/2014 i u pokušaju da proširi svoju djelatnost nailazi na poteškoće i ostvaruje veće gubitke. Sve navedeno je onemogućilo normalno funkcionisanje ugostiteljskih objekata, kao i izmirenje tekućih obaveza, što je rezultiralo dugovanjima prema državnim institucijama. S tim u vezi, odloženo plaćanje poreskih obaveza neposredno pomaže pri daljem poslovanju privrednog društva.

Akt Poreske Uprave broj 106-82/6 od 30.01.2016.godine, kojim se konstatuje da je privredno društvo počelo da izmiruje obaveze.

Na osnovu raspoloživih informacija, Radna grupa za praćenje realizacije državne pomoći iz oblasti turizma br.106-81/5 od 29.02.2016.godine, mišljenja je da je dodijeljena pomoć manje uspješna

AD Ski resort Kolašin 1450

Dodjela regionalne pomoći AD Ski resort – Kolašin 1450 sa sjedištem u Crnoj Gori za izmirenje obaveza po osnovu poreza i doprinosa na lična primanja zaključno sa 31.05.2013. godine u iznosu od 259.331,55eur na 7 jednakih godišnjih rata, na osnovu Investicionog plana za period 2013-2020 godina. AD Ski resort – Kolašin 1450, u cilju blagovremenog realizovanja investicija u periodu 2013-2020 god. u iznosu od 92.500 eura, prihvatio je obavezu da obaveze po osnovu poreza i doprinosa za lična primanja izmiri u 7 jednakih godišnjih rata. U tom pravcu, pripremljen je Plan realizacije investicija, kojim su definisane aktivnosti koje će doprinjeti unapređenju ponude Ski centra Kolašin 1450.

Dodjelom regionalne pomoći, stvoreni su uslovi za realizaciju planiranih

investicija u periodu od 2013. do 2020. godine u Ski resortu Kolašin 1450 u iznosu od 92.500 eura. U skladu sa investicionim planom realizovane su sledeće investicije: nabavljena je nova ski oprema-150 kompleta po cijeni od 350eur po komadu, što iznosi 52.500eur. Neto povećanje prihoda od rentiranja nove opreme u poređenju sa cijenom koštanja nove opreme ukazuje da se ova investicija otplaćuje za 2 sezone. Nabavljena je nova ski oprema – 1. skije sa vezovima (HEAD) 54 para; 2. ski cipele (HEAD) 115 pari; 3. štapovi (HEAD) 85 pari; 4. bordovi sa vezovima (HEAD) 25 komada; 5. cipele za bord (HEAD) 28 pari; 6.kacige (HEAD) 67 komada. Takođe, proširen je i kapacitet restorana, sa prethodnih 200 povećan na 312 mjesta, što predstavlja povećanje od 56%. Realizovane su investicije za nabavku novog mobilijara za baštu restorana Jezerine (30 novih klupa i stolova za po 8 osoba i 12 za po 6 osoba). U narednom periodu planira se zatvaranje dijela terase restorana i osposobljavanje da se ona zagrije i koristi kada je loše vrijeme, gdje bi se prihodi usled loših vremenskih prilika povećali za minimum 40%. Kupovina specijalnog montažno-demontažnog šatora bi bila po cijeni od cca 15.000eur i otplatila bi se za samo jednu sezonu. Planira se i izgradnja bara Vidikovca, na okretnoj stanici Viline Vode, u cilju dobijanja novih kapaciteta cca 100 do 200 ljudi. Planirana vrijednost ove investicije - terasa, objekat, namještaj i sl. iznosi 25.000 eur.

Izveštajem Radne grupe za praćenje realizacije dodijeljenje državne pomoći, br. 101-81/9 od 23.03.2016.godine, konstatovano je da su uglavnom realizovane investicione aktivnosti, a da su preostale aktivnosti i to u dijelu terase i izgradnje vidikovca na Vilinoj Vodi.

Informacija o realizovanim investicijama u Ski centru Kolašin 1450", dostavljena 27.01.2016. godine od strane AD Ski Resorta – Kolašin 1450 i zapisnik od 27.01.2017.godine sačinjen od strane Radne grupe obrazovane rješenjem Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Nakon izlaska na teren, Radna grupa za praćenje realizacije državne pomoći iz oblasti turizma br.106-81/5 od 29.02.2016.godine, konstatovala je da je dodijeljena pomoć manje uspješna.

Comp Comerc d.o.o. Nikšić

Budžetom Ministarstva održivog razvoja i turizma za 2016.godinu u svrhu subvencionisanja kamatne stope opredijeljeno je 50.000,00 eura. Sporazum o saradnji u okviru programa subvencionisanja kamatne stope na kredite odobrene privrednim društvima i preduzetnicima iz oblasti turizma i ugostiteljstva potpisan je između Ministarstva održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore 14.novembra 2016.godine. Sporazumom je definisano subvencionisanje kamatne stope u iznosu od 2% od ukupne kamatne stope na dodijeljene kredite za 2016.godinu. Na osnovu izvještaja Komisije br.102-1298/34 od 15. decembra 2016. godine, donijeta je odluka da se privrednom društvu „Comp Comerc“ d.o.o. subvencionira iznos od 30.000,00 eur.

Dodjelom sredstava olakšano je poslovanje kompanije u cilju smanjenja obaveza po osnovu plaćanja kamate u 2016.godini na odobreni kredit.

Pomenutom privrednom društvu odobrena su 2 kreditna aranžmana kod Investiciono-razvojnog fonda, od kojih je jedan za koji je data subvencija namijenjen

za adaptaciju i opremanje hotela „Onogošt“ u iznosu od 1.500.000,00 eura. Dodjela subvencije utiče na poslovanje privrednog društva, kojim će „Comp comerc“ biti u prilici da rekonstruiše hotel do nivoa kategorije od 4 zvjezdice i obezbijedi 50 novih radnih mjesta.

Dodijeljena državna pomoć sprovedena je krajem 2016.godine, čija primjena počinje u 2017.godini, te stoga još uvijek ne posjedujemo pokazatelje na osnovu kojih možemo kostatovati činjenično stanje, a rezultate istih očekujemo tokom 2017.godine

Beton Group-Popović d.o.o. Berane

Budžetom Ministarstva održivog razvoja i turizma za 2016.godinu u svrhu subvencionisanja opredijeljeno je 50.000,00 eura. Sporazum o saradnji u okviru programa subvencionisanja kamatne stope na kredite odobrene privrednim društvima i preduzetnicima iz oblasti turizma i ugostiteljstva potpisan je između Ministarstva održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore 14.novembra 2016.godine. Sporazumom je definisano subvencionisanje kamatne stope u iznosu od 2% od ukupne kamatne stope na dodijeljene kredite za 2016.godinu. Na osnovu izvještaja Komisije br.102-1298/34 od 15.decembra 2016.godine, donijeta je odluka da se privrednom društvu „Beton Group-Popović“ d.o.o. iz Berana subvencionira iznos od 10.000,00 eur.

Dodjelom sredstava olakšano je poslovanje kompanije u cilju smanjenja obaveza po osnovu plaćanja kamate u 2016.godini na odobreni kredit.

Pomenutom privrednom društvu odobren je kreditni aranžman kod Investiciono-razvojnog fonda u iznosu od 500.000,00 eura. Trenutno hotel je u fazi rekonstrukcije i 70% radova je završeno.

Dodijeljena državna pomoć sprovedena je krajem 2016.godine, čija primjena počinje u 2017.godini, te stoga još uvijek ne posjedujemo pokazatelje na osnovu kojih možemo kostatovati činjenično stanje, a rezultate istih očekujemo tokom 2017.godine.

Peja d.o.o. Mojkovac

Budžetom Ministarstva održivog razvoja i turizma za 2016. godinu u svrhu subvencionisanja opredijeljeno je 50.000,00 eura. Sporazum o saradnji u okviru programa subvencionisanja kamatne stope na kredite odobrene privrednim društvima i preduzetnicima iz oblasti turizma i ugostiteljstva potpisan je između Ministarstva održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore 14.novembra 2016.godine. Sporazumom je definisano subvencionisanje kamatne stope u iznosu od 2% od ukupne kamatne stope na dodijeljene kredite za 2016.godinu. Na osnovu izvještaja Komisije br.102-1298/34 od 15.decembra 2016.godine, donijeta je odluka da se privrednom društvu „Peja“ d.o.o. iz Mojkovca subvencionira iznos od 5.000,00 eur.

Dodjelom sredstava olakšano je poslovanje kompanije u cilju smanjenja obaveza po osnovu plaćanja kamate u 2016.godini na odobreni kredit.

Pomenutom privrednom društvu odobren je kreditni aranžman kod Investiciono-razvojnog fonda u iznosu od 180.000,00 eura. Dodjelom subvencije

olakšava se poslovanje privrednog društva. Rekonstrukcijom dostići će se nivo kategorije 4 zvjezdice uz obezbeđenje 15 novih radnih mjesta.

Dodijeljena državna pomoć sprovedena je krajem 2016.godine, čija primjena počinje u 2017.godini, te stoga još uvijek ne posjedujemo pokazatelje na osnovu kojih možemo kostatovati činjenično stanje, a rezultate istih očekujemo tokom 2017. godine.

Kalamper d.o.o. Bar

Budžetom Ministarstva održivog razvoja i turizma za 2016.godinu u svrhu subvencionisanja opredijeljeno je 50.000,00 eura. Sporazum o saradnji u okviru programa subvencionisanja kamatne stope na kredite odobrene privrednim društvima i preduzetnicima iz oblasti turizma i ugostiteljstva potpisan je između Ministarstva održivog razvoja i turizma i Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore 14.novembra 2016.godine. Sporazumom je definisano subvencionisanje kamatne stope u iznosu od 2% od ukupne kamatne stope na dodijeljene kredite za 2016.godinu. Na osnovu izvještaja Komisije br.102-1298/34 od 15.decembra 2016.godine, donijeta je odluka da se privredno društvo d.o.o „Kalamper“ iz Bara subvencioniše iznos od 5.000,00 eur.

Dodjelom sredstava olakšano je poslovanje kompanije u cilju smanjenja obaveza po osnovu plaćanja kamate u 2016.godini na odobreni kredit.

Pomenutom privrednom društvu odobren je kreditni aranžman kod Investiciono-razvojnog fonda u iznosu od 2.000.000,00 eura. Dodjelom subvencije utiče se na poslovanje privrednog društva, kojim će d.o.o „Kalamper“ biti u prilici da shodno investicionom projektu izgradi mali hotel do nivoa kategorije od 4 zvjezdice i obezbijedi 20-30 novih radnih mjesta.

Dodijeljena državna pomoć sprovedena je krajem 2016.godine, čija primjena počinje u 2017.godini, te stoga još uvijek ne posjedujemo pokazatelje na osnovu kojih možemo kostatovati činjenično stanje, a rezultate istih očekujemo tokom 2017.godine

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je u 2016. realizovalo državnu pomoć kroz mjere agrarne politike po osnovu dvije agrobudžetske linije u ukupnom iznosu od 257.565,00 eura i to:

- 1.3.1 Upravljanje rizicima u poljoprivredi 34.201,20 eura
- 1.1.3 Podrška jačanju otkupne mreže mlijeka 223.363,80 eura

Realizacija mjere agrarne politike vrši se u skladu sa propisima koji regulišu oblast zajedničke poljoprivredne politike Evropske unije, kao i odredbom član 1 stav 2 Zakona o kontroli državne pomoći (“službeni list CG” br. 74/09 i 57/11) kojim je propisano da se ovaj zakon ne primjenjuje za namjene podsticaje razvoja poljoprivrede i ribarstva.

Na osnovu agrobudžetske linije “1.3.1 Upravljanje rizicima u poljoprivredi”, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja dodijelilo je državnu pomoć sljedećim subjektima:

1. DOO Farma Franca	31.651,20 eura
2. DOO HM Durmitor	2.550,00 eura

UKUPNO

34.201,20 eura

Na osnovu agrobudžetske linije "1.1.3 Podrška jačanju otkupne mreže mlijeka" Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja dodijelilo je državnu pomoć sljedećim subjektima:

1. DOO Amiprom Rožaje	7.581,80 eura
2. DOO Milka MDK Bijelo Polje	10.100,00 eura
3. DOO Intertehna Berane	6.503,00 eura
4. Milka Drezga	5.900,00 eura
5. Milka Interantional Bijelo Polje	10.200,00 eura
6. DOO Milky Way Ulcinj	2.000,00 eura
7. Milmare Group Cetinje	2.200,00 eura
8. Mljekara Srna Nikšić	62.400,00 eura
9. Monte Bjanko Danilovgrad	5.000,00 eura
10. DOO RM Komerce Pljevlja	7.000,00 eura
11. Šimšić Montmilk Danilovgrad	70.079,00 eura
12. Sirara Vulaš Cetinje	6.100,00 eura
13. ZZ Čevo Cetinje	6.150,00 eura
14. ZZ Cijevna Podgorica	3.200,00 eura
15. ZZ Kooperativa Pljevlja	6.200,00 eura
16. Dljament Montenegro Podgorica	2.500,00 eura
17. DOO Turo Njeguši	2.450,00 eura
18. DOO Union Aliment Podgorica	3.500,00 eura
19. D D Kadija Cetinje	3.100,00 eura
20. Agro Kooperativa Radamančica Petnjica	1.200,00 eura

UKUPNO

223.363,80 eura

INVESTICIONO RAZVOJNI FOND

U tabelarnom pregledu, navedeni su iznosi kreditnih sredstava koja su odobrena i realizovana shodno Rješenju Komisije za kontrolu državne pomoći u periodu 1. januar 2016. godine - 31. decembar 2016. godine. U pitanju su dugoročni i kratkoročni

investicioni krediti odobreni sektoru malih i srednjih preduzeća, preduzetnika, kao i infrastrukturni projekti.

Investiciono - razvojni fond Crne Gore AD (IRFCG AD) svojim osnivanjem nastoji da kreditnom podrškom usmjerenom ka sektoru malih i srednjih preduzeća, preduzetnika i poljoprivrednika predstavlja efikasan mehanizam razvoju preduzetničke inicijative u Crnoj Gori. Efikasnost podrške koju IRF sprovodi zasniva se na konkurentnim fiksnim kamatnim stopama koje su tokom 2016. godine iznosile od 0%-5,5% godišnje.

Takođe, IRF je obezbjedio još povoljnije uslove kreditiranja za projekte koji se realizuju na sjeveru Crne Gore i manje razvijenim opštinama, obezbjeđujući im stimulacije u vidu sniženja ugovorne kamatne stope za 1%. Dodatna povoljnost obezbijedena je i u kreditnom aranžmanu sa Evropskom Investicionom Bankom, koji je na snazi od septembra 2012. godine, a koji predviđa sniženje važećih kamatnih stopa za 2016. godinu za dodatnih 0,5% ukoliko se projekat realizuje iz sredstava EIB-a.

Ukupan sumarni ekvivalent državne pomoći za 2016. godinu iznosi **8.395.790,40** euro. U tabeli koja slijedi dat je uporedni pregled ostvarenih rezultata ekvivalenta državne pomoći u periodu od osnivanja IRF-a (kao pravnog nasljednika Fonda za razvoj CG koji je pravno prestao da postoji zaključno sa krajem 2009. godine) pa zaključno sa 2016. godinom.

Godina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ekvivalent subvencije (eur)	852,174.96	1,365,736.60	1.431.989,06	3.497.732,83	4.960.027,54	8.173.447,09	8.395.790,40

Na osnovu prikazanih podataka, dodijeljena pomoć bila je uspješna, najuspješnija od kad IRF posluje.

Takođe, i 2016. godina je bila godina u kojoj je Fond plasirao najviše kreditnih sredstava od kada je osnovan, premašivši svoj plan.

AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima („Sl. list CG“, broj. 58/2014 od 29.12.2014.g.), regulisani su osnivanje i način prikupljanja i raspodjele sredstava Fonda za pomoć komercijalnim radio emiterima.

Stupanjem na snagu ovih rješenja, uvedena je obaveza plaćanja naknade za korišćenje radijskih prijemnika u vozilima, a postojanje dokaza o izvršenoj uplati ove naknade jedan je od uslova za registraciju vozila.

Obveznik ove naknade je svaki vlasnik vozila u Crnoj Gori koje ima ugrađen radijski prijemnik. Naknada za korišćenje radijskog prijemnika se plaća prilikom

registracije vozila i iznosi dva eura. Od plaćanja naknade za korišćenje radijskih prijemnika oslobođeni su:

- 1) ustanove za brigu o djeci, škole, bolnice i domovi zdravlja, domovi za stara lica, domovi penzionera, nevladine organizacije koje se bave zaštitom osoba sa invaliditetom;
- 2) diplomatsko-konzularna predstavništva.

Ova naknada se uplaćuje na žiro-račun Agencije za elektronske medije i pripada:

- 95% fondu Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima;
- 5% Agenciji.

Navedeno zakonsko rješenje predviđa da raspodjelu sredstava iz fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima vrši Savjet Agencije za elektronske medije svakih šest mjeseci, na osnovu javnog konkursa, u skladu sa posebnim aktom. Predviđeno je i da Izvještaj o raspodjeli sredstava Savjet Agencije treba da objavi na svom portalu u roku od 15 dana od dana raspodjele.

Nakon završene javne rasprave Savjet Agencije je na sjednici održanoj 18. maja 2015. godine usvojio Pravilnik o raspodjeli sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima ("Sl. list CG", br. 27/15), koji propisuje postupak, uslove i kriterijume za raspodjelu sredstava, kao i način korišćenja tih sredstava (u daljem tekstu: Pravilnik).

Pravilnik propisuje da se raspodjela sredstava iz Fonda vrši radi obezbjeđenja pomoći komercijalnim radio emiterima u cilju poboljšanja obima, strukture ili raznovrsnosti programskih sadržaja iz sopstvene produkcije. Prilikom utvrđivanja obima i strukture sopstvene produkcije primjenjivaće se odredbe Pravilnika o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom („Sl.list CG“, br. 11/12).

Raspodjela sredstava iz Fonda vrši se putem godišnjih grantova za podsticanje učešća sopstvene produkcije u ukupnoj programskoj strukturi i programskih grantova za povećanje obima, strukture i raznovrsnosti ponude sadržaja posvećenih tematskim oblastima od javnog interesa (čl. 4 Pravilnika).

Raspodjela sredstava iz Fonda se vrši svakih šest mjeseci na osnovu javnog konkursa čiji su osnovni elementi propisani Pravilnikom (čl. 5 Pravilnika).

Pravilnikom se propisuje tematske oblasti koje se mogu finansirati programskim grantovima (čl. 6 Pravilnika) i programski sadržaji za koje se ne mogu se dodjeljivati sredstva iz fonda, odnosno koji se neće uzimati u obzir prilikom dodjele sredstava (čl. 7 Pravilnika).

Kriterijumi za odlučivanje na javnom konkursu propisani su članom 8 Pravilnika. Članom 9 st. 2 Pravilnika, propisano je da u toku jedne godine emiteru mogu biti dodijeljena sredstva iz Fonda najviše do iznosa:

- 35% ukupnih prihoda ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj je raspisan javni konkurs, za emitere sa ukupnim godišnjim prihodom većim od 35.001eur;
- 40% ukupnih prihoda ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj je raspisan javni konkurs, za emitere sa ukupnim godišnjim prihodom od 10.001eur do 35.000eur;
- 50% ukupnih prihoda ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj je raspisan javni konkurs, za emitere sa ukupnim godišnjim prihodom od 5.000

do 10.000eur;

- 100% ukupnih prihoda ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj je raspisan javni konkurs, za emitere sa ukupnim godišnjim prihodom manjim od 5.000eur.

Sa podnosiocima prijava koji su stekli pravo na sredstva iz Fonda direktor Agencije zaključuje ugovor pod uslovima propisanim članovima 16 i 17 Pravilnika. Sredstva iz ugovora se isplaćuju u dvije rate, dinamikom propisanom u članu 18.

Pravilnikom se takođe propisuje način korišćenja sredstava i opravdani troškovi (čl. 19), obaveza podnošenja izvještaja o namjenskoj upotrebi (čl. 21), kao i uslovi, rokovi i obaveze vezane za povraćaj dodijeljenih sredstava (čl. 25).

Tokom 2016. godine realizovana su dva konkursa.

I konkurs

Na sjednici Savjeta održanoj 24.05.2016. godine, usvojena je Odluka o raspisivanju prvog javnog konkursa za raspodjelu sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima (Odluka o javnom konkursu) kao i Odluka o kriterijumima i metodologiji bodovanja prijave na javni konkurs za raspodjelu sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima (u daljem tekstu: Metodologija bodovanja). Metodologija bodovanja predstavlja prateći dio dokumentacije javnog konkursa.

Odluka o **javnom konkursu** je objavljena 24.05.2016.godine na veb sajtu. Njom je raspisana raspodjela sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima prikupljenih u periodu od 01.11.2015. do 30.01.2016.g. u iznosu od 100.000,00eur.

Na sjednici održanoj 24.06.2016. godine, Savjet Agencije za elektronske medije je donio Rješenje o raspodjeli sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima (br. 01-893 od 24.06.2016.g.).

Godišnji grantovi su dodijeljeni emiterima dva lokalna radio programa.

	Tražena sredstva	Dodijeljena sredstva
Prosječan iznos	22.752eur	14.975eur
Najviši iznos	43.555eur	28.000eur
Najmanji iznos	1.949eur	1.949eur

Tabela 1: Godišnji grantovi – tražena i odobrena sredstva

Prosječan iznos traženih sredstava po godišnjem grantu iznosio je 22.752eur, najviši zahtjev je iznosio 43.555eur, najniži 1.949eur. Prosječan iznos sredstava dodijeljenih po godišnjem grantu iznosi 14.975eur, najviše je dodijeljeno 28.000eur, najniže 1.949eur. Prosječno učešće finansiranja iz Fonda po godišnjem grantu iznosi 82%.

Dodijeljeni programski grantovi su se odnosili na 29 programskih sadržaja, deset emitera od čega sedam lokalnih i tri regionalna. Jedan emiter je u prosjeku aplicirao za tri programska granta (najviše za 5 a najmanje za 2). Jednom emiteru je dodijeljeno najviše pet programskih grantova.

	Tražena sredstva	Dodijeljena sredstva
Prosječan iznos	5.652eur	2.416eur
Najviši iznos	12.117eur	5.928eur
Najmanji iznos	1.023eur	296eur

Tabela 2: Programski grantovi – tražena i odobrena sredstva

Prosječan iznos traženih sredstava po programskom grantu iznosio je 5.652eur, najviše 12.117eur a najmanje 1.023eur. Prosječan iznos sredstava dodijeljenih po programskog grantu iznosi 2.416eur, najviše 5.928eur, najniže 296eur. Procenat dodijeljenih u odnosu na tražena sredstva iznosi 41,74%.

II konkurs

Na sjednici održanoj 18.08.2016.g., Savjet Agencije je usvojio Odluku o drugom javnom konkursu i Odluku o kriterijumima i metodologiji bodovanja prijave na javni konkurs za raspodjelu sredstava iz Fonda Agencije (nepromijenjena u odnosu na prvi konkurs).

Odluka o **drugom javnom konkursu** je objavljena 24.08.2016.godine na veb sajtu Agencije. Njom je raspisana raspodjela sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima prikupljenih u periodu od 01.02. do 30.06.2016.godine u iznosu od 150.000,00eur.

Na sjednici održanoj 23.09.2016.godine, Savjet Agencije za elektronske medije je donio Rješenje o raspodjeli sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima (br. 01-1525 od 26.09.2016.godine).

Godišnji grantovi su dodijeljeni emiterima jednog nacionalnog, tri regionalna i pet lokalnih radio programa.

	Tražena sredstva	Dodijeljena sredstva
Prosječan iznos	26.438eur	8.333eur
Najviši iznos	50.850eur	23.909eur
Najmanji iznos	13.070eur	1.621eur

Tabela 3: Godišnji grantovi – tražena i odobrena sredstva

Prosječan iznos traženih sredstava po godišnjem grantu iznosio je 26.438eur, najviši zahtjev je iznosio 50.850eur, najniži 13.070eur. Prosječan iznos sredstava dodijeljenih po godišnjem grantu iznosi 8.333eur, najviše je dodijeljeno 23.909eur, najniže 1.621eur. Prosječno učešće finansiranja iz Fonda po godišnjem grantu iznosi 27%.

Dodijeljeni programski grantovi se odnose na 33 programskih sadržaja, petnaest emitera od čega jedan nacionalni, tri regionalna i jedanaest emitera lokalnih radio programa. Jedan emiter je u prosjeku aplicirao za dva programska granta (najviše za 4 a najmanje za 1). Jednom emiteru je dodijeljeno najviše četiri programska granta.

	Tražena sredstva	Dodijeljena sredstva
Prosječan iznos	7.580eur	2.273eur
Najviši iznos	36.240eur	5.660eur
Najmanji iznos	1.200eur	226eur

Tabela 4: Programski grantovi – tražena i odobrena sredstva

Prosječan iznos traženih sredstava po programskom grantu iznosio je 7.580eur, najviše 36.240eur a najmanje 1.200eur. Prosječan iznos sredstava dodijeljenih po programskog grantu iznosi 2.273eur, najviše 5.660eur, najniže 226eur. Procenat dodijeljenih u odnosu na tražena sredstva iznosi 30,38%.

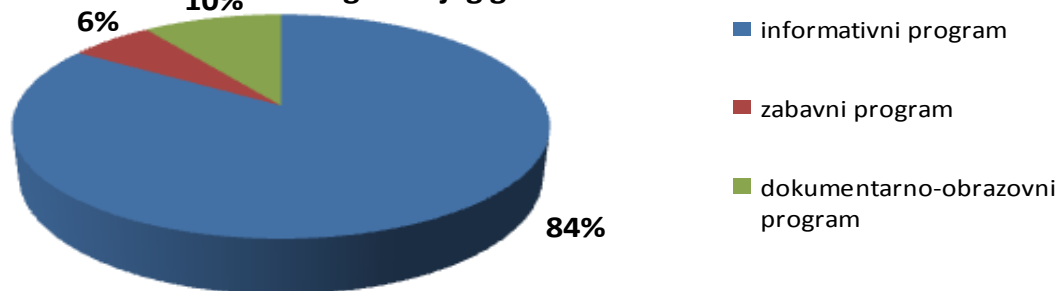
Dodijeljenim sredstvima podržani su programi od posebnog interesa za javnost za čije emitovanje radijski emiteri nemaju komercijalni interes emitovanja. Rezultat potpisanih ugovora su programski sadržaji sa karakteristikama kako slijedi u nastavku.

I konkurs – godišnji grant

Prosječno dodijeljen godišnji grant ima nedeljnu minutažu od 217 minuta (približno 3,5 sati programa nedeljno) i ima sljedeću strukturu sopstvene produkcije:

- 84% informativni program
- 10% dokumentarno-obrazovni
- 6% zabavni program
- 0% kulturno-umjetnički program
- 0% sportski
- 0% dječji program.

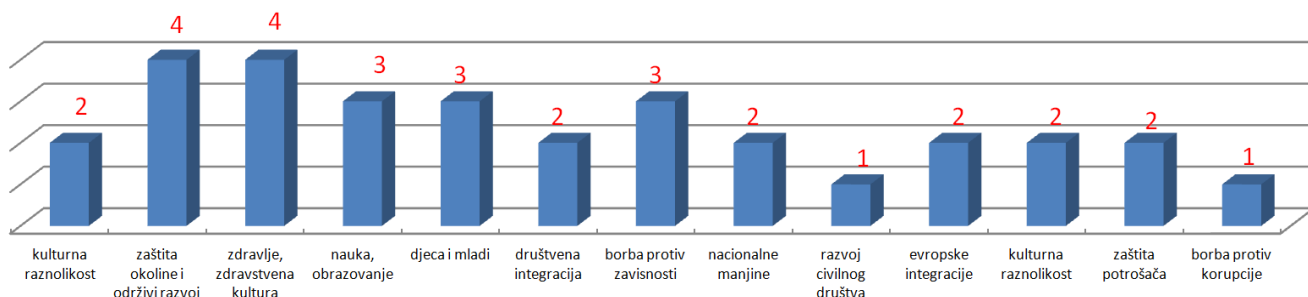
Struktura programa sopstvene produkcije prosječno dodijeljenog godišnjeg granta

I konkurs – Programski grant

Od 29 dodijeljenih grantova najviše, po četiri se odnosi na tematsku oblast zaštita okoline i održivi razvoj i zdravlje i zdravstvena kultura. Po tri programska granta se odnose na oblasti nauka i obrazovanje, djeca i mladi i borba protiv zavisnosti. Po dva programska granta su namijenjena tematskim oblastima: kulturna raznolikost, društvena integracija, nacionalne manjine, evropske integracije i zaštita potrošača. Na tematske oblasti razvoj civilnog društva i borba protiv korupcije odnosi se po jedan programski grant.

Broj dodijeljenih programskih grantova po tematskim oblastima

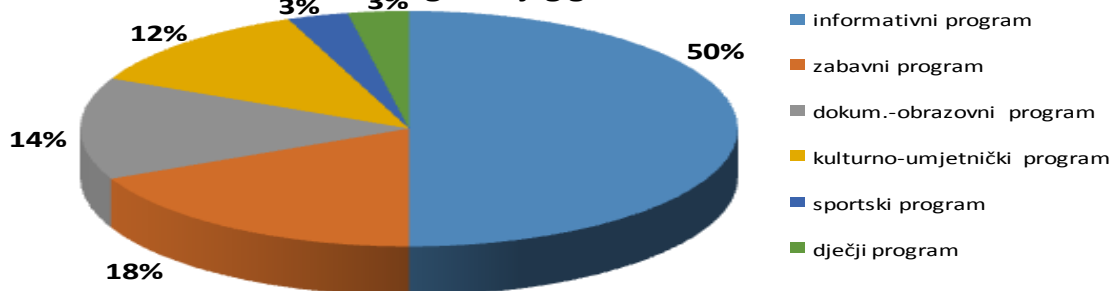
Prosječno dodijeljen programski grant ima 8 emisija sa prosječnom dužinom trajanja emisije od 45 minuta. Ukupna minutaža podržanih grantova iznosi 10.196 minuta ili 170 sata programa. Od 29 dodijeljenih, 20 programskih grantova se odnosi na nove programske sadržaje koji nijesu ranije emitovani. Šest dodijeljenih programskih grantova doprinose poboljšanju ponude programskih sadržaja posvećenih ranjivim društvenim grupama.

II konkurs – godišnji grant

Prosječno dodijeljen godišnji grant ima nedeljnu minutažu od 1.366 minuta (približno 23 sata programa nedjeljno) i ima sljedeću strukturu sopstvene produkcije:

- 50% informativni program
- 14% dokumentarno-obrazovni
- 18% zabavni program
- 12% kulturno-umjetnički program
- 3% sportski
- 3% dječji program.

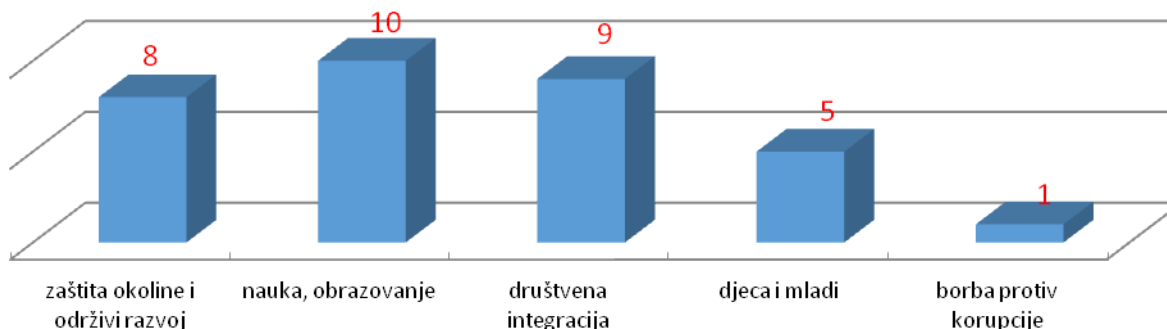
Struktura programa sopstvene produkcije prosječno dodijeljenog godišnjeg granta

II konkurs – programski grant

Od 33 dodijeljena granta deset se odnosi na tematsku oblast nauka i obrazovanje, devet na tematsku oblast društvena integracija, osam – zaštita okoline i održivi razvoj. Pet programskih grantova se odnosi na oblast djeca i mladi, dok je jedan grant posvećen borbi protiv korupcije.

Broj dodijeljenih programskih grantova po tematskim oblastima

Prosječno dodijeljen programski grant ima 18 emisija sa prosječnom dužinom trajanja emisije od 57 minuta. Ukupna minutaža podržanih grantova iznosi 32.846 minuta ili 540 sati programa. Od 33 dodijeljenih, 25 programskih grantova se odnosi na nove programske sadržaje koji nijesu ranije emitovani. Deset dodijeljenih programskih grantova doprinose poboljšanju ponude programskih sadržaja posvećenih ranjivim društvenim grupama.

SEKRETARIJAT ZA RAZVOJNE PROJEKTE

Uredbom o podsticanju direktnih investicija ("Službeni list Crne Gore" broj 8/15) definisana je procedura sprovođenja Javnog oglasa za učešće u postupku dodjele sredstava za posticanje direktnih investicija, uslovi učešća i podnošenja prijava kao i vrednovanja investicionih projekata.

Fabrika stočne hrane AD Spuž

U skladu sa članom 27 stav 5 Uredbe Vlada Crne Gore je donijela Odluku o dodjeli sredstava za podsticanje investicija br. 08-3054 od 17. decembra 2015. godine, kojom je pored ostalih definisano da se sredstva za podsticanje direktnih investicija dodjeljuju i kompaniji „Fabrika stočne hrane“ AD Spuž i to u iznosu od 80.000eur, pod uslovima definisanim Ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija kojim se definišu međusobna prava i obaveze.

Navedeni Ugovor Vlada Crne Gore potpisala je sa Korisnikom sredstava 16.01.2016. godine i shodno ugovornim odredbama kompanija „Fabrika stočne hrane“ AD ima obavezu da izvrši obavezu ulaganja u investicioni projekat „Proizvodnja stočne hrane – Rekonstrukcija i adaptacija postojećih objekata i opreme u Danilovgradu“ u

visini od 714.299,62eur kao i obavezu zaposlenja 20 lica na neodređeno vrijeme u cilju realizacije investicionog projekta.

Procjena efikasnosti mjere pomoći može biti adekvatno data tek nakon cjelokupnog ispunjenja ugovorne obaveze Korisnika sredstava u pogledu ulaganja i zaposlenja. Prema dosadašnjim izvještajima nezavisnih revizora Kompanija je tokom 2016. godine u realizaciju investicionog projekta uložila 527.697,46eur.

Na osnovu dokumentacije koju je do sada podnijela kompanija „Fabrika stočne hrane“ AD Spuž može se zaključiti da je investicioni projekat djelimično realizovan, odnosno da su uložena sredstva u visini od 527.697,46eur te da je, pored obaveze investiranja, Korisniku preostala realizacija obaveza zaposlenja, u skladu sa Ugovorom (Korisnik je tokom 2016. godine otvorio i popunio 8 radnih mjesta).

Ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija u članu 7 definisana je obaveza Korisnika sredstava da polugodišnje dostavlja Sekretarijatu za razvojne projekte Izvještaj o realizaciji investicionog projekta koji sadrži:

- Izvještaj nezavisnog revizora o poslovanju;
- Izvještaj nadležnog organa uprave o broju zaposlenih;
- Izvještaj ovlašćenog procjenitelja o realizaciji investicionog projekta u kvalitativnom i kvantitativnom smislu sa izvještajem o vrijednosti imovine obuhvaćene investicionim projektom i
- Izvještaj sa podacima o isplaćenim zaradama, porezima i doprinosima za novozaposlena lica.

Prema dosadašnjim izvještajima nezavisnih revizora, koje je Kompanija, shodno Ugovoru i Uredbi bila u obavezi da podnosi Sekretarijatu za razvojne projekte, može se konstatovati da je državna pomoć u tom dijelu bila uspješna. Sekretarijat ukazuje da se konačna ocjena uspješnosti dodijeljene državne pomoći može dati tek nakon realizacije cjelokupnog investicionog projekta i ispunjenja obaveze zaposlenosti i u garantovanom periodu zaposlenja, odnosno u periodu od 3 godine od završetka realizacije investicionog projekta.

Pelengić Trade d.o.o. Bijelo Polje

U skladu sa članom 27 stav 5 Uredbe Vlada Crne Gore je donijela Odluku o dodjeli sredstava za podsticanje investicija br. 08-3054 od 17. decembra 2015. godine, kojom je pored ostalog definisano da se sredstva za podsticanje direktnih investicija dodjeljuju i kompaniji „Pelengić Trade“ d.o.o. Bijelo Polje i to u iznosu od 132.000eur, pod uslovima definisanim Ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija kojim se definišu međusobna prava i obaveze.

Navedeni Ugovor Vlada Crne Gore potpisala je sa Korisnikom sredstava 16.01.2016. godine i shodno ugovornim odredbama kompanija „Pelengić trade“ d.o.o. ima obavezu da izvrši obavezu ulaganja u investicioni projekat „Izgradnja i opremanje pilane na Žabljaku“ u visini od 1.257.612,21eur kao i obavezu zaposlenja 33 lica na neodređeno vrijeme u cilju realizacije investicionog projekta.

Procjena efikasnosti mjere pomoći može biti adekvatno data tek nakon cjelokupnog ispunjenja ugovorne obaveze Korisnika sredstava u pogledu ulaganja i zaposlenja. Prema dosadašnjim izvještajima nezavisnih revizora Kompanija je u

realizaciju investicionog projekta tokom 2016. godine uložila iznos u visini od 1.215.750,12eur.

Na osnovu dokumentacije koju je do sada podnijela kompanija „Pelengić trade“ d.o.o. Bijelo Polje može se zaključiti da je investicioni projekat djelimično realizovan, odnosno da su tokom 2016. godine uložena sredstva u visini od 1.215.750,12eur dok je Korisnik u cilju realizacije investicionog projekta zaposlio 36 lica.

Ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija u članu 7 definisana je obaveza Korisnika sredstava da polugodišnje dostavlja Sekretarijatu za razvojne projekte Izvještaj o realizaciji investicionog projekta koji sadrži:

- Izvještaj nezavisnog revizora o poslovanju;
- Izvještaj nadležnog organa uprave o broju zaposlenih;
- Izvještaj ovlašćenog procjenitelja o realizaciji investicionog projekta u kvalitativnom i kvantitativnom smislu sa izvještajem o vrijednosti imovine obuhvaćene investicionim projektom i
- Izvještaj sa podacima o isplaćenim zaradama, porezima i doprinosima za novozaposlena lica.

Prema dosadašnjim izvještajima nezavisnih revizora, koje je Kompanija, shodno Ugovoru i Uredbi bila u obavezi da podnosi Sekretarijatu za razvojne projekte, može se konstatovati da je državna pomoć u tom dijelu bila uspješna. Sekretarijat ukazuje da se konačna ocjena uspješnosti dodijeljene državne pomoći može dati tek nakon realizacije cjelokupnog investicionog projekta i ispunjenja obaveze zaposlenosti i u garantovanom periodu zaposlenja, odnosno u periodu od 3 godina od završetka realizacije investicionog projekta.

Securitas Montenegro d.o.o. Nikšić

U skladu sa članom 27 stav 5 Uredbe Vlada Crne Gore je donijela Odluku o dodjeli sredstava za podsticanje investicija br. 08-3054 od 17. decembra 2015. godine, kojom je pored ostalog definisano da se sredstva za podsticanje direktnih investicija dodjeljuju i kompaniji „Securitas Montenegro“ d.o.o. Nikšić i to u iznosu od 150.000eur, pod uslovima definisanim Ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija kojim se definišu međusobna prava i obaveze.

Navedeni Ugovor Vlada Crne Gore potpisala je sa Korisnikom sredstava 28.01.2016. godine i shodno ugovornim odredbama kompanija „Securitas Montenegro“ d.o.o. ima obavezu da izvrši obavezu ulaganja u investicioni projekat „Formiranje savremenog monitoring centra kao osnove za pružanje usluga fizičko tehničke zaštite, razvoj mobilnog obezbjeđenja u novoj poslovnoj jedinici u Podgorici“ u visini od 503.153,00eur kao i obavezu zaposlenja 50 lica na neodređeno vrijeme u cilju realizacije investicionog projekta.

Procjena efikasnosti mjere pomoći može biti adekvatno data tek nakon ispunjenja cjelokupne ugovorne obaveze Korisnika sredstava u pogledu ulaganja i zaposlenja. Prema dosadašnjim izvještajima nezavisnih revizora Kompanija je u realizaciju investicionog projekta, tokom 2016. godine, uložila iznos u visini od 77.391,04eur. Na osnovu dokumentacije koju je do sada podnijela kompanija „Securitas Montenegro“ d.o.o. Nikšić može se zaključiti da je investicioni projekat djelimično realizovan, odnosno da su uložena sredstva u visini od 77.391,04eur te da je pored obaveze ulaganja,

Korisniku preostala realizacija obaveze zaposlenja, u skladu sa Ugovorom (u 2016. godini na realizaciji projekta zaposleno je 6 lica).

Ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija u članu 7 definisana je obaveza Korisnika sredstava da polugodišnje dostavlja Sekretarijatu za razvojne projekte Izvještaj o realizaciji investicionog projekta koji sadrži:

- Izvještaj nezavisnog revizora o poslovanju;
- Izvještaj nadležnog organa uprave o broju zaposlenih;
- Izvještaj ovlašćenog procjenitelja o realizaciji investicionog projekta u kvalitativnom i kvantitativnom smislu sa izvještajem o vrijednosti imovine obuhvaćene investicionim projektom i
- Izvještaj sa podacima o isplaćenim zaradama, porezima i doprinosima za novozaposlena lica.

Prema dosadašnjim izvještajima nezavisnih revizora, koje je Kompanija, shodno Ugovoru i Uredbi bila u obavezi da podnosi Sekretarijatu za razvojne projekte, može se konstatovati da je državna pomoć u tom dijelu bila uspješna. Sekretarijat ukazuje da se konačna ocjena uspješnosti dodijeljene državne pomoći može dati tek nakon realizacije cjelokupnog investicionog projekta i ispunjenja obaveze zaposlenosti i u garantovanom periodu zaposlenja, odnosno u periodu od 3 godine od završetka realizacije investicionog projekta.

Comp Comerc d.o.o. Nikšić

U skladu sa članom 28 stav 4 Uredbe Vlada Crne Gore je donijela Odluku o dodjeli sredstava za podsticanje investicija br. 08-2187 od 28. jul 2016. godine, kojom je pored ostalog definisano da se sredstva za podsticanje direktnih investicija dodjeljuju i kompaniji „Comp Comerc“ d.o.o. Nikšić i to u iznosu od 350.000,00eur, pod uslovima definisanim Ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija kojim se definišu međusobna prava i obaveze.

Navedeni Ugovor Vlada Crne Gore potpisala je sa Korisnikom sredstava 01.08.2016. godine i shodno ugovornim odredbama kompanija „Comp Comerc“ d.o.o. ima obavezu da izvrši obavezu ulaganja u investicioni projekat „Adaptacija i rekonstrukcija hotela „Onogošt“ u Nikšiću“ u visini od 1.100.000,00eur kao i obavezu zaposlenja 50 lica na neodređeno vrijeme u cilju realizacije investicionog projekta.

Procjena efikasnosti mjere pomoći može biti adekvatno data tek nakon cjelokupnog ispunjenja ugovorne obaveze Korisnika sredstava u pogledu ulaganja i zaposlenja. Prema dosadašnjim izvještajima nezavisnih revizora Kompanija je tokom 2016. godine, u realizaciju investicionog projekta uložila iznos u visini od 620.407,00eur.

Na osnovu dokumentacije koju je do sada podnijela kompanija „Comp Comerc“ d.o.o. može se zaključiti da je investicioni projekat djelimično realizovan, odnosno da su uložena sredstva u visini od 620.407,00eur te da je Korisniku pored obaveze ulaganja preostala realizacija obaveze zaposlenja, u skladu sa Ugovorom (Korisnik je tokom 2016. godine otvorio i popunio 14 radnih mjesta).

Ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija u članu 7 definisana je obaveza Korisnika sredstava da godišnje dostavlja Sekretarijatu za razvojne projekte Izvještaj o realizaciji investicionog projekta koji sadrži:

- Izvještaj nezavisnog revizora o poslovanju;

- Izvještaj nadležnog organa uprave o broju zaposlenih;
- Izvještaj ovlaštenog procjenitelja o realizaciji investicionog projekta u kvalitativnom i kvantitativnom smislu sa izvještajem o vrijednosti imovine obuhvaćene investicionim projektom i
- Izvještaj sa podacima o isplaćenim zaradama, porezima i doprinosima za novozaposlena lica.

Prema dosadašnjim izvještajima nezavisnih revizora, koje je Kompanija, shodno Ugovoru i Uredbi bila u obavezi da podnosi Sekretarijatu za razvojne projekte, može se konstatovati da je državna pomoć u tom dijelu bila uspješna. Sekretarijat ukazuje da se konačna ocjena uspješnosti dodijeljene državne pomoći može dati tek nakon realizacije cjelokupnog investicionog projekta i ispunjenja obaveze zaposlenosti i u garantovanom periodu zaposlenja, odnosno u periodu od 3 godine od završetka realizacije investicionog projekta.

Hemomont d.o.o. Podgorica

U skladu sa članom 28 stav 4 Uredbe Vlada Crne Gore je donijela Odluku o dodjeli sredstava za podsticanje investicija br. 08-2187 od 28. jul 2016. godine, kojom je pored ostalog definisano da se sredstva za podsticanje direktnih investicija dodjeljuju i kompaniji „Hemomont“ d.o.o. Podgorica i to u iznosu od 210.000,00eur, pod uslovima definisanim Ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija kojim se definišu međusobna prava i obaveze.

Navedeni Ugovor Vlada Crne Gore potpisala je sa Korisnikom sredstava 01.08.2016. godine i shodno ugovornim odredbama kompanija „Hemomont“ d.o.o. ima obavezu da izvrši obavezu ulaganja u investicioni projekat „Završetak projekta proizvodnje sterilnog nazalnog spreja u obimu od 17-40 miliona pakovanja godišnje, regala sa mobilnim nosačima, sistema za prečišćavanje otpadnih voda i optimizacija proizvodnog procesa u Podgorici“ u visini od 2.101.830,00eur kao i obavezu zaposlenja 30 lica na neodređeno vrijeme u cilju realizacije investicionog projekta.

Procjena efikasnosti mjere pomoći može biti adekvatno data tek nakon cjelokupnog ispunjenja ugovorne obaveze Korisnika sredstava u pogledu obaveza ulaganja i obaveze zaposlenja.

Opis postignutih rezultata i poređenje stanja prije dodjele i nakon dodjele pomoći biće adekvatno dato nakon što Korisnik sredstava dostavi godišnji Izvještaj o realizaciji investicionog projekta, koji je Kompanija dužna dostaviti do 01.08.2017. godine.

Ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija u članu 7 definisana je obaveza Korisnika sredstava da godišnje dostavlja Sekretarijatu za razvojne projekte Izvještaj o realizaciji investicionog projekta koji sadrži:

- Izvještaj nezavisnog revizora o poslovanju;
- Izvještaj nadležnog organa uprave o broju zaposlenih;
- Izvještaj ovlaštenog procjenitelja o realizaciji investicionog projekta u kvalitativnom i kvantitativnom smislu sa izvještajem o vrijednosti imovine obuhvaćene investicionim projektom i
- Izvještaj sa podacima o isplaćenim zaradama, porezima i doprinosima za novozaposlena lica.

Ukazujemo da se konačna ocjena uspješnosti dodijeljene državne pomoći može dati tek nakon realizacije cjelokupnog investicionog projekta i ispunjenja obaveze zaposlenosti i u garantovanom periodu zaposlenja, odnosno u periodu od 3 godine od završetka realizacije investicionog projekta.

Meso promet d.o.o. Bijelo Polje

U skladu sa članom 28 stav 4 Uredbe Vlada Crne Gore je donijela Odluku o dodjeli sredstava za podsticanje investicija br. 08-2187 od 28. jul 2016. godine, kojom je pored ostalog definisano da se sredstva za podsticanje direktnih investicija dodjeljuju i kompaniji „Meso promet“ d.o.o. Bijelo Polje i to u iznosu od 560.000,00eur, pod uslovima definisanim Ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija kojim se definišu međusobna prava i obaveze.

Navedeni Ugovor Vlada Crne Gore potpisala je sa Korisnikom sredstava 01.08.2016. godine i shodno ugovornim odredbama kompanija „Meso promet“ d.o.o. ima obavezu da izvrši obavezu ulaganja u investicioni projekat „Fabrika za proizvodnju trajnih mesnih proizvoda bez dima“ u visini od 1.505.535,00eur kao i obavezu zaposlenja 70 lica na neodređeno vrijeme u cilju realizacije investicionog projekta.

Procjena efikasnosti mjere pomoći može biti adekvatno data tek nakon cjelokupnog ispunjenja ugovorne obaveze Korisnika sredstava u pogledu ulaganja i zaposlenja. Prema dosadašnjim izvještajima nezavisnih revizora Kompanija je tokom 2016. godine, u realizaciju investicionog projekta uložila iznos od 770.396,00eur.

Na osnovu dokumentacije koju je do sada podnijela kompanija „Meso promet“ d.o.o. može se zaključiti da je investicioni projekat djelimično realizovan, odnosno da su uložena sredstva u visini od 770.396,00eur te da je Korisniku, pored obaveze ulaganja, preostala realizacija obaveze zaposlenja, u skladu sa Ugovorom.

Ugovorom o korišćenju sredstava za podsticanje direktnih investicija u članu 7 definisana je obaveza Korisnika sredstava da godišnje dostavlja Sekretarijatu za razvojne projekte Izvještaj o realizaciji investicionog projekta koji sadrži:

- Izvještaj nezavisnog revizora o poslovanju;
- Izvještaj nadležnog organa uprave o broju zaposlenih;
- Izvještaj ovlašćenog procjenitelja o realizaciji investicionog projekta u kvalitativnom i kvantitativnom smislu sa izvještajem o vrijednosti imovine obuhvaćene investicionim projektom i
- Izvještaj sa podacima o isplaćenim zaradama, porezima i doprinosima za novozaposlena lica.

Prema dosadašnjim izvještajima nezavisnih revizora, koje je Kompanija, shodno Ugovoru i Uredbi bila u obavezi da podnosi Sekretarijatu za razvojne projekte, može se konstatovati da je državna pomoć u tom dijelu bila uspješna. Sekretarijat ukazuje da se konačna ocjena uspješnosti dodijeljene državne pomoći može dati tek nakon realizacije cjelokupnog investicionog projekta i ispunjenja obaveze zaposlenosti i u garantovanom periodu zaposlenja, odnosno u periodu od 3 godine od završetka realizacije investicionog projekta.

ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE CRNE GORE

Inovirani program samozapošljavanja

Visina isplaćene državne pomoći u 2016. godini, obračunate na osnovu iznosa razlike između kamatne stope na isplaćena kreditna sredstva putem Inoviranog programa za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u Crnoj Gori i referentne kamatne stope (podatak Komisije za kontrolu državne pomoći) je znatno ispod dozvoljene visine opravdanih troškova definisanih članom 7 Uredbe o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći. Pored toga, u skladu sa ovim članom, konkursom je definisano da podnosioci zahtjeva za kredit moraju raspolagati sa sopstvenim učešćem od najmanje 30% od ukupne predračunske vrijednosti projekta. Sopstveno učešće može biti iskazano u vidu stvari, prava i novca.

Inovirani program za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u Crnoj Gori u funkciji je podrške nezaposlenim licima da ostvare svoje poslovne ideje i razvoja sektora malih preduzeća. Uslovi pod kojima se dodjeljuju sredstva iz ove kreditne linije su sljedeći:

- iznos odobrenog kredita po novozaposlenom radniku je do 5.000,00 eur;
- kredit se odobravaju za otvaranje najviše 3 radna mjesta, dakle, maksimalni iznos kredita je 15.000,00 eur;
- grace period je godinu dana od dana prenosa sredstava na žiro-račun korisnika kredita;
- kredit se vraćaju u polugodišnjim anuitetima;

Rok povraćaja sredstava je tri godine za nezaposlena lica u polugodišnjim anuitetima (3+1), odnosno dvije godine za mala preduzeća i preduzetnike (2+1). Kamatna stopa na godišnjem nivou je:

- 3% za projekte čiji su nosioci žene,
- 3% za projekte koji se realizuju u opštinama: Pljevlja, Žabljak, Bijelo Polje, Mojkovac, Berane, Andrijevica, Rožaje, Plav, Nikšić, Šavnik, Plužine, Kolašin i Cetinje,
- 4% za projekte koji se realizuju u opštinama: Podgorica, Danilovgrad, Herceg Novi, Kotor, Tivat, Bar, Budva i Ulcinj;

Za kreditna sredstva putem Inoviranog programa samozapošljavanja mogu konkurisati:

- nezaposlena lica sa evidencije Zavoda koja bi nakon kreditne podrške bila obavezna da se registruju kao individualni poljoprivredni proizvođači, preduzetnici ili pravna lica;
- mala preduzeća i
- preduzetnici koji su registrovani u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.

U 2016. godini isfinansirano je 25 kredita u vrijednosti od 160.000,00 eur namijenjenih otvaranju 32 nova radna mjesta. Od ovog broja, 18 (72,00 %) isfinansiranih kredita su dodijeljena nezaposlenim licima; 6 (24%) kredita namijenjeno je pravnim licima.

Pripadnice ženskog pola su nosioci 6 isfinansiranih kredita (33,33 % isfinansiranih kredita za nezaposlena lica) u iznosu od 30.000 eura.

Akcent na prilikom finansiranja kredita je bio na manje razvijenim opštinama, tako da je njihov razvoj potpomognut finansiranjem 13 (52%) kredita u vrijednosti od 90.000,00 eur. Najveći broj kredita je isfinansiran u opštinama: Nikšić (4 ili 16% Bijelo Polje(4 ili 16%), Bar (4 ili 16%) i Podgorica (4 ili 16 %).

Isfinansirani krediti po opštinama

Rb	Opština	Broj kredita	Broj radnika	Sredstva (Eur)
1.	Andrijevisa	0	0	0
2.	Berane	2	4	20.000
3.	Bijelo Polje	4	5	25.000
4.	Žabljak	0	0	0
5.	Kolašin	0	0	0
6.	Mojkovac	0	0	0
7.	Nikšić	4	5	25.000
8.	Plav	0	0	0
9.	Plužine	0	0	0
10.	Pljevlja	3	4	20.000
11.	Rožaje	0	0	0
12.	Cetinje	0	0	0
13.	Šavnik	0	0	0
14.	Manje razvijene opštine (1 do 13)	13	18	90.000
15.	Bar	4	6	30.000
16.	Budva	0	0	0
17.	Danilovgrad	1	1	5.000
18.	Kotor	0	0	0
19.	Podgorica	4	4	20.000
20.	Tivat	0	0	0
21.	Ulcinj	1	1	5.000
22.	Herceg Novi	2	2	10.000
23.	Ostale opštine (15 do 22)	12	14	70.000
24.	Ukupno (14 + 23):	25	32	160.000

Pregled isfinansiranih kredita po statusu

Rb	Korisnik sredstava	Broj kredita	Broj radnika	Sredstva (Eur)
1.	Nezaposleni (ukupno)	18	20	100.000
	Nezaposleni (žene)	6	6	30.000
2.	Preduzetnici	1	1	5.000
3.	Pravna lica	6	11	55.000
4.	Ukupno	25	32	160.000

Izvor navedenih podataka je Baza podataka Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, odluke o kreditu i ugovori o kreditu (Inovirani program za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u Crnoj Gori).

Na osnovu navedenih podatka smatramo da je državna pomoć u realizaciji kredita iz Inoviranog programa za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u Crnoj Gori bila uspješna.

Program Mladi u zimskom turizmu

Na osnovu Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti (Sl.list RCG 14/10) kao i odlukom UO Zavoda br. 01-7948, Zavod za zapošljavanje Crne Gore je 23.09.2014. godine raspisao Javni poziv poslodavcima iz sjevernih i manje razvijenih opština (Berane, Andrijevića, Plav, Rožaje, Gusinje, Petnjica, Bijelo Polje, Mojkovac, Pljevlja, Žabljak, Nikšić, Šavnik, Plužine, Danilovgrad, Kolašin i Cetinje) za dodjelu subvencija za zapošljavanje mladih na sezonskim poslovima u periodu od 01.12.2015. do 01.03.2016. godine.

Za realizaciju programa „Mladi u zimskom turizmu“ Zavod je opredijelio 50.000eur za finansiranje subvencija za oko 250 učesnika. Visina subvencije iznosila je 100 eur mjesečno (30 dana) za zapošljavanje jednog lica na sezonskim poslovima u toku zimske turističke sezone 2015/2016. Pravo na subvenciju mogao je ostvariti poslodavac pod uslovom:

- da je zaposlio lice do 24 godina starosti koje je državljanin Crne Gore;
- da je sa zaposlenim licem zaključio ugovor o radu i izvršio prijavu o zasnivanju radnog odnosa u Poreskoj upravi;
- da se zaključeni ugovor o radu odnosi na rad u periodu od 01.12.2015.do 01.03.2016. godine;
- da se odnosi na obavljanje sezonskih poslova u sjevernim i manje razvijenim opštinama Crne Gore.

Ciljevi projekta su: povećanje zapošljavanja mladih u sjevernim i manje razvijenim opštinama, povećanje učešća domaće radne snage na sezonskim poslovima, omogućavanje mladima sticanje radnog iskustva u toku i nakon završetka školovanja, smanjenje rada u sivoj zoni, podrška turističkoj privredi.

Projekat i njegovi ciljevi proistekli su iz značaja sezonskih poslova za privredu Crne Gore kao i stanja u oblasti sezonskog zapošljavanja koje je prethodilo projektu: veliko učešće strane radne snage u ukupnom broju zaposlenih na sezonskim poslovima, nedovoljno učešće mladih na sezonskim poslovima, potreba da se sezonski poslovi legalizuju.

Komisija za kontrolu državne pomoći je donijela Rješenje br. 01-94/1, dana 13.10.2015. godine, kojim je prijavljena državna pomoć Zavoda po Programu stimulisanja sezonskog zapošljavanja – „Mladi u zimskom turizmu“ ocijenila kao usklađena sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

U Programu je učestvovalo 9 poslodavaca. Ukupan broj odobrenih subvencija poslodavcima, za sezonska zapošljavanja u periodu 01.12.2015 do 01.03.2016. godine, iznosio je 37, a subvencionisani iznos 3.499,80eur. Ukupan broj lica za čije su zapošljavanje odobravane subvencije poslodavcima iznosio je 19.

Najviše subvencija se odnosilo na zapošljavanje u:

- turizmu i ugostiteljstvu 29 (78%);
- saobraćaju i vezama 8 (22%).

Na osnovu navedenih podataka, smatramo da je državna pomoć u realizaciji Javnog poziva poslodavcima za dodjelu subvencija za nova zapošljavanja mladih na sezonskim poslovima u period od 01.12.2015 do 01. 03.2016. godine bila uspješna.

OPŠTINA BIJELO POLJE

Šema 1 pod nazivom Odluka o olakšicama za privredna društva i preduzetnike koji posluju u okviru Biznis zona „Nedakusi“, „Cerovo“, „Vraneška dolina“, i „Bistriška dolina“, („Sl.list CG-Opštinski propisi“ br.28/15), predviđa sljedeće olakšice-oslobađanje od plaćanja:

- naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta,
- naknade za korišćenje opštinskih puteva,
- prireza na porez na dohodak fizičkih lica.
- poreza na nepokretnosti iznad 0,1 % tržišne vrijednosti nepokretnosti,

koji investiranjem otvaraju nova radna mjesta i zapošljavaju lokalno stanovništvo – nezaposlena lica koja se, najmanje 3(tri) mjeseca, bez prekida, nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, Biro rada Bijelo Polje. Olakšice, investitor (privredno društvo i preduzetnik) ostvaruje samo ako investiranjem povećava broj zaposlenih za 5(pet) i više radnika. Oslobađanje od plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta investitor ostvaruje u iznosu do 7.000,00 eura po novozaposlenom, odnosno po novootvorenom radnom mjestu, takođe uz uslov da investiranjem otvara najmanje 5(pet) radnih mjesta. Olakšice mogu koristiti i postojeća privredna društva i preduzetnici koji proširenjem svoje djelatnosti povećavaju broj zaposlenih za 5(pet) i više radnika. Olakšice važe za period od 3(tri) godine, i za taj period moraju se zadržati novootvorena radna mjesta i na istim zaposlena lica, sa Biroa rada.

Opština Bijelo Polje ima jako izraženu stopu nezaposlenosti, svaki četvrti radno sposoban stanovnik Bijelog Polja nema posao. Takođe, u opštini Bijelo Polje je nedovoljno investicija. Sem manjih širenja postojećih pogona nije bilo ulaganja u prethodnom periodu. Imajući to u vidu, Opština je donijela Odluku o osnivanju biznis zona kao i Odluku o olakšicama za privredna društva i preduzetnike koji investiraju i proširuju svoju djelatnost u okviru biznis zona.

Obzirom na odobrenu pomoć u vidu oslobađanja od plaćanja naknade za opremanje građevinskog zemljišta, može se govoriti o **procjeni efikasnosti** mjere pomoći pravne podloge na osnovu koje je dodijeljena pomoć, a to je Odluka o finansijskim olakšicama („Sl.list CG-Opštinski propisi“ br.28/15).

Shodno ugovoru o korišćenju finansijskih olakšica br.15/1-63/3 od 18.01.2016. godine, otvoriće se najmanje 12 novih radnih mjesta i na njima zaposliti 30 lica sa Biroa rada Bijelo Polje, i to za period od tri godine, i u tom smislu pomoć je uspješna.

Podaci na osnovu kojih je ustanovljena uspješnost dodjele pomoći je baza Sekretarijata za preduzetništvo i ekonomski razvoj lokalne uprave Bijelo Polje, Garancija ATLAS BANKA broj 3/16, Garant: ATLAS BANKA A.D. PODGORICA, FILIJALA Bijelo Polje.

U 2016. godini Sekretarijat za preduzetništvo i ekonomski razvoj je usvojio zahtjev privrednog društva - korisnika finansijskih olakšica koji je ispunio odgovarajuće zakonske uslove, i uslove iz Odluke o olakšicama i na osnovu Ugovora o korišćenju

finansijskih olakšica br.15/1-63/3 oslobodio od plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u iznosu od 40.144,69 eur.

Dodijeljena pomoć u vidu oslobađanja od plaćanja naknade za opremanje građevinskog zemljišta za očekivati je da bude uspješna iz razloga što se investiranjem u biznis zoni otvara najmanje 12 novih radnih mjesta i što će privredno društvo biti konkurentnije na tržištu.

OPŠTINA CETINJE

Za pomoć u radu obrazovnim ustanovama utrošeno je 1.550eur kao subvencija za aktivnosti iz oblasti obrazovanja koja se ogleda u kupovini knjiga. Dodijeljena pomoć je bila uspješna jer je usmjerena na podizanje obrazovanja učenika.

Za pomoć u realizaciji sportskih aktivnosti opredijeljeno je 329.993eur. Kao što se može vidjeti podržan je veliki broj sportskih klubova u cilju unapređenja sporta i zadovoljavanja potreba za kretanjem i igrom, sportskim izražavanjem, stvaralaštvom i podstizanjem sportskih rezultata na svim nivoima. Smatramo da je dodijeljena pomoć bila uspješna .

Za NVO sektor na ime pružanje finansijske pomoći za realizaciju projekata i obezbjeđenje prostora utrošeno je 11.357eur. Državna pomoć je bila uspješna obzirom na broj NVO i projekte koji su podržani od strane Prijestonice.

Za mjesne zajednice dodijeljeno je 9.198eur na ime pomoći u za izradu fasade na stambenoj zgradi i uređenju šetališta kao i za izgradnju vodovoda. Dodijeljena pomoć je bila uspješna s obzirom na aktivnosti koje su finansirane.

Za pomoć u realizaciji stvaranja uslova za učešće KUD „Njogoš” na kulturnim manifestacijama, folklornim smotrama, međunarodnim festivalima folkloru opredijeljeno je 7.500eur. Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

U oblasti vodosnabdijevanja Prijestonica se zadužila kod Vlade Crne Gore uzimanjem dugoročnog kredita u iznosu od 2.920.000eur, za rekonstrukciju cjevovoda i crpnih postrojenja. Novčana sredstva koja su opredijeljena po ugovoru o prenosu kreditnih sredstava koja su obezbijedena iz aranžmana zaključenih između Vlade Crne Gore i Evropske investicione banke su uplaćivana na žiro račun D.O.O. “Vodovod i kanalizacija” prema planu realizacije i dokazima o izvršenim radovima. U 2016.godini D.O.O. “Vodovod i kanalizacija” preneseno je 121.258eur. Cijeneći značaj projekta i rješavanje pitanja vodosnabdijevanja Prijestonice Cetinje dodijeljena pomoć bila je uspješna.

OPŠTINA DANILOVGRAD

Subvencionisanje mljekara koje otkupljuju primarnu sirovinu (mlijeko) na području opštine Danilovgrad. Stimulacija većeg otkupa primarne sirovine a time i povećanja proizvodnje finalnog proizvoda.Stimulisanje kooperanata da prodaju primarnu sirovinu (mlijeko) mljekarama a ne da proizvode mliječne proizvode u sopstvenoj režiji. Analize koje pokazuju da mljekare imaju povećan broj kooperanata sa većim brojem grla.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Dotacije pravnim i fizičkim licima koja obavljaju javni prevoz putnika u prigradskom unutrašnjem drumskom prevozu. Porast broja putnika i učenika koji koriste javni prevoz na relacijama na kojima saobraćaju prevoznici kojima se dotiraju određena finansijska sredstva iz

budžeta Opštine. Prije dodjele pomenutog vida pomoći nije postojao nikakav prevoz na relacijama na kojima saobraćaju prevoznici kojima se dotiraju određena finansijska sredstva. Podaci dobijeni od strane škola o porastu broja učenika na relacijama na kojima saobraćaju prevoznici kojima se dotiraju određena finansijska sredstva.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

OPŠTINA PLJEVLJA

Agrobudžet po mjerama

Subvencije za mlijeko (0,03eur/l)

Subvencije za mlijeko u iznosu od 0,03eur/l isporučenog mlijeka za kooperante, koji isporučuju mlijeko nekoj od registrovanih mljekara na teritoriji Crne Gore. Prosječno se mjesečno otkupi oko 190 000l od 227 proizvođača. Podizanje konkurentnosti tržišne proizvodnje mlijeka, podsticanje razvoja komercijalne proizvodnje mlijeka, za isporuku mljekarama, povećanje udjela otkupljenog mlijeka u ukupnoj proizvodnji mlijeka.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Podrška proizvodnji kontinentalnog voća

Podrška proizvodnji kontinentalnog voća data je u vidu:

- podrške u nabavci sadnica, učešće budžetskih sredstava u nabavci je 40% od ukupne cijene koštanja. Zahtjev je podnijelo 2017 proizvođača a raspodjeljeno je 6300 sadnica.
- podrške u nabavci sitne mehanizacije i priključaka (malčera, pluga, berača, prskalice i dr.). Učešće budžetskih sredstava iznosilo je do 50% vrijednosti nabavljene opreme. Zahtjev je podnijelo 74 proizvođača za kupljenu mehanizaciju i opremu.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna

Osiguranje registrovanih poljoprivrednika

Podrška se ogleda u direktnom plaćanju registrovanim poljoprivrednim osiguranicima u iznosu od 50 % uplate poljoprivrednika za penzijsko – zdravstveno osiguranje. Zahtjev je podnijelo 30 proizvođača.

Cilj podrške je popravljavanje socio-ekonomskog statusa poljoprivrednih proizvođača, mogućnost apliciranja za pojedine mjere podrške i učešće na projektima vezanim za poljoprivrednu proizvodnju (Agrobudžet, MPRR, IPARD-a, IRF-a, SB-e i drugih fondova), zapošljavanje u poljoprivredi.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Nabavka visokih tunela i profesionalnih plastenika

Podrška se ogleda u:

- nabavci tunela i profesionalnih plastenika do 100 m² sa učešćem do 50% od nabavne cijene koštanja plastenika . Zahtjev je podnijelo 34 proizvođača.

- nabavka opreme za navodnjavanje i sitne mehanizacije za obradu u plastenicima – sa učešćem do 40% od cijene koštanja opreme. Zahtjev je podnijelo 6 proizvođača.

Cilj mjere je smanjenje rizika u proizvodnji ovih kultura (mraz, grad, slana, suša), stvaranje povoljnih klimatskih uslova za proizvodnju toploljubivih kultura, kojima uslovi na otvorenom ne odgovaraju (paradajz, paprika, krastavac), proizvodnja rasada povrća za sopstvenu proizvodnju, obezbeđenje lokalnog tržišta rasadom povrća - sortama i hibridima, prilagođenih datim klimaskim uslovima, povećanje prinosa po jedinici površine 2-3 puta u odnosu na otvoreno polje. Obezbeđenje lokalnog tržišta rasadom povrća - sortama i hibridima, prilagođenih datim klimaskim uslovima.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Podrška u nabavci opreme za navodnjavanje

Ovom mjerom podržana je nabavka opreme za navodnjavanje i PE folije za proizvodnju jagodastog voća i povrća. Visina podrške je iznosila do 50% nabavne vrijednosti. Zahtjev je podnijelo 19 proizvođača.

Cilj mjere je stabilizacija biljne proizvodnje u uslovima ekstremnih suša, mogućnost razmještaja cijevi i priključaka. Odmah nakon uključivanja voda dopijeva do korjenovog sistema pogodnost za fertirigaciju (doziranje i aplikaciju hrane, direktno u zonu korjenovog sistema) i povećava prinos gajenih biljaka.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Agrohemijska analiza zemljišta

Mjera podrazumijeva organizovano uzimanje uzoraka zemljišta i besplatnu fizičko-hemijsku analizu sa preporukom đubrenja. Zahtjev je podnijelo 34 proizvođača.

Cilj mjere je adekvatnija ishrana biljaka i njega zemljišta, racionalizacija upotrebe đubriva u proizvodnji, povećanje rentabilnosti (smanjenje troškova proizvodnje), obezbjeđivanje ponude bezbjedne hrane, očuvanje zdravlja i životne sredine, povećanje konkurentnosti, stabilnija proizvodnja i veći prinosi, poboljšanje kvaliteta proizvoda.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Podrška ratarskoj proizvodnji

Podrška ratarskoj proizvodnji putem ove agroučuzetske mjere data je u vidu:

- obezbjeđenja sjemena krmnog bilja i žitarica (podnešeno je 18 zahtjeva za nabavku sjemena travno djetelinskih smješa za 22 ha, i 9 zahtjeva za nabavku sjemena žitarica za 19,6 ha). Podrška pokriva cjelokupan iznos nabavljenog sjemena.

- podrške za samostalnu nabavku sjemena

- subvencija za žetvu (podnešeno je 54 zahtjeva za subvencioniranje žetve u konvencionalnoj proizvodnji za površinu od 73,9 ha, i 28 zahtjeva za žetvu u organskoj proizvodnji za površinu od 91,3 ha). Podrška iznosi do 50 eur/ha za konvencionalnu proizvodnju, i do 80 eur/ha za organsku proizvodnju.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Eradikacija (krčenje) oboljelih voćnih zasada

Kroz ovu mjeru podržani su poljoprivredni proizvođači za organizovano krčenje oboljelih stabala od virusa šarke.

Cilj mjere je suzbijanje izvora zaraze, prestrukturiranje poljoprivredne proizvodnje u smislu izbora sorti koje se uzgajaju, uvećanje poljoprivrednih površina na gazdinstvu za potrebe druge vrste proizvodnje.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Podrška proizvodnji povrća i šampinjona

Kroz ovu mjeru podržana je proizvodnja povrća uz upotrebu deklarisanog sjemenskog i sadnog materijala:

- gajenje povrća na otvorenom polju pod folijom (500-1000 m², subvencija-0,3eur/m²)
- gajenje povrća na otvorenom bez folije (1000 – 5000 m², subvencija 0.05-0,10 eur/m²)
- proizvodnja rasada povrća (0,10eur po struku)
- nabavka opreme i sitne mehanizacije za obradu u vrtovima (subvencija do 40% iznosa).

Zahtjev je podnijelo 14 proizvođača.

Cilj mjere je intenziviranje tehnološkog procesa proizvodnje, uvođenje savremenog sortimenta, sa većim potencijalom rodnosti, obezbjeđenje potreba domaćeg tržišta šampinjonima, smanjenje cijena koštanja proizvoda, povećanje površina pod povrćem, upošljavanje sezonskih radnika u toku berbe.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Posjeta poljoprivrednim sajmovima

Organizovan odlazak poljoprivrednih proizvođača na Međunarodni poljoprivredni sajam u Novom Sadu kao i mogućnost organizovanja odlaska i na druge sajmove i manifestacije u regionu.

Cilj mjere je edukacija poljoprivrednih proizvođača, saradnja između poljoprivrednika u regionu i razvoj poljoprivrede zasnovan na znanju.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Regionalna izložba meda

Podrška se obezbjeđuje za iznajmljivanje izložbenog prostora, izradu propagadnog materijala, tehničku podršku, troškove predavača-stručnjaka iz oblasti pčelarstva, koktela za učesnike /izlagače i druge aktivnosti.

Upoznavanje proizvođača meda o standardima kvaliteta i zahtjevima EU, proširenje tržišta meda i pčelarskih proizvoda zemalja regiona, povećanje izvoza meda i pčelarskih proizvoda i ostvarenje većih prihoda, promocija pčelarskih proizvoda.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Podrška investicijama na porodičnim gazdinstvima u zaštiti „pljevaljskog sira“

Podrška obuhvata investicije u adaptaciji/rekonstrukciji objekata i prostorija za preradu mlijeka u pljevaljski sir i druge tradicionalne mliječne proizvode na porodičnim

gazdinstvima realizovane u 2016. godini. Učešće budžetskih sredstava je iznosilo 25% ukupne vrijednosti realizovane investicije.

Cilj mjere je razvoj i diverzifikacija ekonomskih aktivnosti na seoskom području, popravljanje ekonomskog statusa poljoprivrednih proizvođača, poboljšanje konkurentnosti primarne poljoprivrede, povezivanje poljoprivrednih proizvođača i potencijalnih tržišta, stimulisanje proizvođača sira na udruživanje, promocija preduzetničkih vještina i samozapošljavanja.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Podrška proizvodnji jagodičastog voća

U 2016. godini podrška za ovu vrstu proizvodnje data je za nabavku sadnog materijala maline, kupine, borovnice, aronije i šumske kultivisane jagode.

Podrška se daje prema površini zasada i iznosi do 50% od ukupne investicije za površinu 0,10-0,30 ha, odnosno, do 30% od ukupne investicije za površinu iznad 0,30ha. Zahtjev za podršku u nabavci sadnog materijala jagodastog voća zahtjev je podnijelo 18 proizvođača.

Cilj mjere je stvaranje boljeg poslovnog ambijenta za nove investicije, stvaranje prihoda, podsticanje samozapošljavanja, privatne inicijative, zapošljavanje ruralnog stanovništva i smanjenje migracije, povećanje površina pod jagodičastim voćem, otvaranje novih radnih mjesta.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Zaštita oznaka porijekla pljevaljskog sira

Podrška proizvođačima pljevaljskog sira i NVO „Pljevaljski sir“ u promociji, prodaji, nabavci repromaterijala i opreme, izradi ambalaže, etiketa, logotipa i drugih aktivnosti, u funkciji zaštite pljevaljskog sira.

Cilj mjere je promocija i marketing tradicionalnih proizvoda, poboljšanje konkurentnosti primarne poljoprivrede, prepoznatljivost pljevaljskog kraja po siru, povezivanje poljoprivrednih proizvođača i potencijalnih tržišta, zaštita oznaka porijekla pljevaljskog sira, popravljanje ekonomskog statusa poljoprivrednih proizvođača.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Podrška organskoj proizvodnji

Podrška organskoj proizvodnji usmjerena je za nabavku organskog đubriva do 30% troškova, za analizu organskih proizvoda do 50% troškova, direktnu podršku organskoj proizvodnji povrća do 100 eur/ha i voća 70eur/ha i za subvencionisanje žetve organskih žitarica 80 eur/ha.

Podnešeno je 12 zahtjeva za nabavku organskog đubriva, 28 zahtjeva za žetvu organskih žitarica, 4 zahtjeva za analizu gotovih organskih proizvoda i 5 zahtjeva za direktnu podršku u organskoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Cilj mjere je prepoznavanje organskog proizvoda, intenziviranje proizvodnje organske hrane, veća profitabilnost, kvalitetniji proizvod u odnosu na proizvod iz

konvencionalne proizvodnje, mogućnost plasmana na inostrano tržište, povećana tražnja organskih proizvoda, povećana proizvodnja organskih proizvoda, primjena utvrđenih šema kvaliteta.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Program prerade poljoprivrednih proizvoda

Ovom mjerom podržana je:

- nabavka tehnološke opreme (oprema za preradu žitarica i pakovanje brašna, pasirke, prese, duplikatori za preradu voća, povrća i dr.),
- adaptacija i rekonstrukcija objekata za proizvodnju, preradu i čuvanje proizvoda (hladnjače, sušare i sl.).

Podnijeta su dva zahtjeva, jedan za nabavku linije za proizvodnju stočne hrane i univerzalnog selektora za žitarice i drugi za adaptaciju skladišta za žitarice.

Cilj mjere je valorizacija autohtonih proizvoda, stvaranje robnih proizvođača, socijalno - ekonomski razvoj sela, povećan procenat prerada na gazdinstvima proizvoda, veći prihodi na farmi.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Mjere za poboljšanje kvaliteta života na ruralnom području

Ovom mjerom podržana je nabavka sitne mehanizacije i opreme, za rješavanje lokalnih pitanja zaštite životne sredine i drugo.

Podnešeno 29 zahtjeva, od čega 28 zahtjeva za nabavku agregata za struju i jedan zahtjev za nabavku priključka snjegočistača.

Cilj mjere je bolja iskorišćenost prirodnih resursa, podizanje konkurentnosti u poljoprivredi, stvaranje boljih uslova za život mladih na selu, povećanje stepena motivisanosti i svijesti stanovnika lokalne zajednice, stvaranje boljih uslova za život mladih na selu, bolja iskorišćenost postojećih potencijala u cilju razvoja poljoprivrede.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Program unaprijeđenja pčelarstva

Program obuhvata podršku mladim pčelarima početnicima za kupovinu pčelinjih zajednica, nabavku opreme, organizovanje edukacija i stručnih predavanja iz oblasti pčelarstva i organizovan odlazak pčelara na sajmove i manifestacije.

U 2016. godini podnijeto je 15 zahtjeva za podršku mladim pčelarima za kupovinu 43 košnice. Vrijednost podrške je iznosila 40% nabavne vrijednosti košnica. Kroz ovu mjeru podržan je jedan proizvođač selekcionisanih matica.

U saradnji sa NVO Matica održano je 7 predavanja za pčelare i odlazak na sajam pčelarstva u Beograd.

Podržan je projekat nabavke topionika za 36 pčelara iz NVO „Matica“.

Cilj mjere je poboljšanje konkurentnosti u proizvodnji pčelinjih proizvoda, poboljšanje higijenskih uslova, očuvanje kvaliteta i poboljšanje zdravstvenog stanja pčelinjih proizvoda, edukacija mladih i već prepoznatih pčelara, podrška mladim

pčelarima početnicima za bavljenje pčelarstvom, kao poljoprivrednom djelatnošću, promocija meda i proizvoda od meda.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Promocija poljoprivrednih proizvoda i edukacija poljoprivrednih proizvođača

U okviru ove mjere finansijski se podržavaju učešća proizvođača tradicionalnih proizvoda na pojedinim manifestacijama poljoprivredno-turističkog karaktera, na lokalnom i regionalnom nivou, kao i NVO udruženja i drugi subjekti u sprovođenju i organizovanju ovakvih ili sličnih događaja.

Od manifestacija na lokalnom nivou, lokalna uprava organizuje i daje podršku u organizaciji tradicionalnih manifestacija u Pljevljima kao što su: Dani pljevaljskog sira, Regionalna izložba stoke, Prva kosa Crne Gore, Izložba tradicionalnih proizvoda pljevaljskog kraja, kao i druge promotivne manifestacije poljoprivredno-turističkog karaktera na lokalnom nivou. Podrška se daje u obliku finansiranja i koofinansiranja dijela troškova, na bazi predloženog programa aktivnosti na osnovu dostavljenih računa.

Cilj mjere je jačanje konkurentnosti putem promocije tradicionalnih proizvoda na lokalnim i regionalnim manifestacijama, uspostavljanje i jačanje veze između poljoprivrede, turizma i trgovine, informativne i edukativne aktivnosti za potrošače o kvalitetu tradicionalnih proizvoda, unaprijeđenje tržišta prodaje poljoprivrednih proizvoda, promocija poljoprivrednih proizvoda regiona.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Modernizacija poljoprivredne proizvodnje i zadovoljavanje standarda u stočarskoj proizvodnji

Kroz ovu mjeru podržava se nabavka aparata za mužu u cilju modernizacije poljoprivredne proizvodnje i dostizanja minimuma higijenskih standarda i usvajanja Kodeksa dobre poljoprivredne prakse.

U 2016. godini zahtjev su podnijela 45 poljoprivrednih proizvođača. Podrška je iznosila 40% vrijednosti nabavljene opreme.

Cilj mjere je modernizacija primarnih poljoprivrednih proizvođača, podizanje standarda u oblasti higijene mlijeka i bezbjednosti proizvoda, kao i zaštita životne sredine, poboljšanje uslova muže u štalskim objektima, dobijanje bezbjednog proizvoda.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Podrška proizvodnji rasada povrća, cvijeća i ljekobilja

Kroz ovu mjeru se podržava proizvodnja ljekobilja i cvijeća, kao i proizvodnja rasada povrća:

- proizvodnja rasada povrća i cvijeća (0,05 - 0,10 eur po struku kontejnerskog rasada)
- plantažni uzgoj ljekobilja na površini od 500 -1000 m² (0,05 - 0,10 eur po struku sadnog materijala).

Zahtjev je podnijelo šest poljoprivrednih proizvođača.

Cilj mjere je osnivanje udruženja sakupljača i uzgajivača ljekobilja, edukacija i obuka za sakupljače, organizovana posjeta pogonima za doradu i preradu ljekobilja, stručna pomoć uzgajivačima i sakupljačima ljekobilja.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Podrška osiguranju poljoprivredne proizvodnje

Kroz ovu mjeru se podržava osiguranje za rizike u poljoprivredi kroz finansiranje dijela troškova osiguranja od šteta na poljoprivrednim usjevima i stočnom fondu za registrovana poljoprivredna gazdinstva. Visina podrške iznosi 20% polise osiguranja.

U 2016. godini zahtjev je podnio jedan proizvođač za osiguranje stočnog fonda.

Cilj mjere je podrška poljoprivrednim proizvođačima da osiguraju svoje usjeve, stočni fond, eliminisanje posljedice šteta, prouzrokovanih prirodnim nepogodama i drugim vanrednim događajima, kao i uključenost većeg broja proizvođača u osiguranje.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Podrška programu unaprijeđenja stočarstva (uzgoj priplodnih junica i tov junadi)

Podrška programu unaprijeđenja stočarstva obuhvata uzgoj priplodnog podmlatka-junica u čistoj rasi i organizovan tov junadi. Visina podrške iznosi 100 eur po grlu. Podrška se daje za uzgoj 1 do 4 priplodne junice i 3 do 5 tovnih junadi uz zadovoljavanje drugih kriterijuma mjere i podnošenja potrebna dokumentacije.

U 2016. godini zahtjev za premije za tov junadi je podnijelo 12 proizvođača za 56 tovnih junadi. Zahtjev za premije za uzgoj priplodnih junica je podnio 561 proizvođač za 692 junice.

Cilj mjere je podizanje konkurentnosti stočarske proizvodnje, iskorišćenost poljoprivrednih resursa (livada i pašnjaka), jačanje veza između primarne proizvodnje i klaničnih kapaciteta, podizanje standarda u ruralnim područjima i prihoda na gazdinstvu, povećanje genetskog potencijala i promjena starosne strukture, podizanje konkurentnosti stočarske proizvodnje – ukрупnjavanje farmi.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

Podrška za izgradnju hladnjače za jagodičasto voće

Kroz ovu mjeru se podržavaju zainteresovani subjekti za investicije u obliku koofinansiranja dijela ukupne vrijednosti hladnjače. Podstiče se javno-privatno partnerstvo, sa zainteresovanim partnerima za ulaganje u podizanje objekta.

Cilj mjere je povećanje površina pod zasadima jagodastog voća, jačanje veza između primarne proizvodnje i preradnih kapaciteta, podizanje standarda u ruralnim područjima i prihoda na gazdinstvima, podizanje konkurentnosti voćarske proizvodnje, kao i povećanje površina pod sitnim voćem.

Dodijeljena pomoć je bila uspješna.

OPŠTINA PODGORICA

Obzirom da je praksa u radu opštine Podgorica pokazala da je, pored nefinansijske podrške, među privredom i privrednicima izražena i potreba i za obezbjeđenjem određenih finansijskih sredstava za pokretanje biznisa, modernizovanje već postojećih biznisa i očuvanje starih zanata, opština Podgorica realizovala je mikro kreditnu podršku postojećim preduzetnicima u iznosu od 3.000,00 eura. Dodjelom povoljnih kredita za mikro i mala preduzeća po povoljnim uslovima (kamatna stopa 3%, grejs period 12 mjeseci) stimuliše se privredna aktivnost.

U pitanju su kratkoročni krediti odobreni sektoru mikro, malih i srednjih preduzeća, preduzetnika i registrovanih poljoprivrednih proizvođača.

Glavni grad nastoji da kreditnom podrškom usmjerenom ka sektoru mikro, malih i srednjih preduzeća, preduzetnika i poljoprivrednika bude efikasan mehanizam razvoju preduzetničkog biznisa. Efikasnost podrške koju sprovodi Glavni grad zasniva se na konkurentnim fiksnim kamatnim stopama koje su iznosile 3%, sa grejs periodom od 12 mjeseci.

Korisnici kredita su uglavnom tražili sredstva za nabavku novih softvera, alata i mašina, na koji način bi podigli nivo usluga na viši nivo. Zbog problema oko obezbjeđenja kredita, tj. žiranata, sredstva još nijesu realizovana.

OPŠTINA ROŽAJE

Opština Rožaje dodijelila je u 2016. godini državnu pomoć po javnom pozivu koji se odnosio na sistem navodnjavanja „kap po kap“, podršku u izgradnji objekata za smještaj stajnika, nabavku steonih junica i pomoć u poljoprivredi.

Farmeri sa područja opštine Rožaje su konkurisali i na osnovu njihovih zahtjeva formirana je komisija koja je utvrdila realizaciju podsticajnih mjera.

Shodno oblastima podsticajnih mjera efikasnost je bila različita, ali svakako je primijetan pozitivan efekat po svim mjerama:

- veći broj formiranih zasada;
- veći broj jagodastih voćnih kultura koji se navodnjavaju kap po kap;
- veći broj zasijanih krmnih i žitarskih kultura;
- povećan broj objekata za smještaj stajnika;
- povećan broj steonih junica na teritoriji Opštine.

Pomoć dodijeljena za podsticaj razvoja poljoprivrede bila je uspješna.

Pomoć malim i srednjim preduzećima u upošljavanju novih radnika u stalni radni odnos

Na osnovu poziva za podsticaj razvoja malih i srednjih preduzeća efikasnost sprovođenja mjera i upošljavanja novih radnika je bila uspješna.

Dodijeljena pomoć za podsticaj razvoja privrede je bila uspješna.

10. REZIME

U izradi Izvještaja za 2016. godinu korišćena je metodologija koja je propisana od strane Evropske komisije u oblasti izvještavanja o državnoj pomoći.

U cilju što tačnijeg prikazivanja podataka u Godišnjem izvještaju, Komisija je koristila i podatke iz Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2016. godinu. Razlog za ovakvo postupanje Komisije uslovljen je prethodnim iskustvom u izradi godišnjih izvještaja, koje se prije svega ogleda u nedovoljnom poznavanju oblasti državne pomoći od strane lica nadležnih za dostavljanje podataka, što na kraju rezultira nepotpunim i nedovoljno obrađenim podacima o dodijeljenim državnim pomoćima.

Naime, u skladu sa odredbama člana 23 Zakona o kontroli državne pomoći, davaoci državne pomoći dužni su da Ministarstvu finansija do 15. marta tekuće za prethodnu godinu dostave podatke o prijavljenim i dodijeljenim državnim pomoćima. Na ovaj način, davaoci državne pomoći imaju obavezu da jednom godišnje izvrše kontrolu korišćenja dodijeljene državne pomoći.

U 2016. godini u Crnoj Gori je dodijeljena državna pomoć u ukupnom iznosu od 20.714.840,80 eura, što u odnosu na ukupno dodijeljenu državnu pomoć u 2015. godini, koja je iznosila 23.374.549,19 eura, predstavlja smanjenje od 11,39%. Procenat učešća državne pomoći u BDP-u smanjen je sa 0,65% u 2015. na 0,56% u 2016. godini.

Ukupno učešće državne pomoći (bez sektora poljoprivrede i ribarstva i saobraćaja) u BDP-u iznosi 0,51%, pa se može reći da je Crna Gora u 2016. godini imala udio državne pomoći na nivou prosjeka zemalja članica Evropske unije (50% BDP-a). U vezi sa navedenim, treba istaći da je u 2015. godini ukupno učešće državne pomoći u BDP-u iznosilo 0,53% i da je većina zemalja članica Evropske unije imala veći procenat učešća državne pomoći u BDP-u od Crne Gore (Tabela 3 Godišnjeg izvještaja).

Neprijavljene državne pomoći u 2016. godini iznosile su 2.564.535,32 eura, odnosno 12,38% ukupno dodijeljene pomoći, dok je u 2015. godini taj procenat bio znatno manji i iznosio je 4,98%.

Od ukupno dodijeljene pomoći u 2016. godini 63,08% (13,06 miliona eura) dodijeljeno je malim i srednjim preduzećima, odnosno za zapošljavanje, što se može okarakterisati kao nastavak pozitivnog trenda započetog u 2015. godini, gdje je po ovom sonovu izdvojeno 9,92 miliona eura, odnosno 42,52% od ukupno dodijeljene pomoći (Tabela 4 Godišnjeg izvještaja). Treba istaći da se radi o tzv. "dobrim" državnim pomoćima koje u najmanjoj mjeri izazivaju poremećaj konkurencije na tržištu i ujedno predstavljaju podsticaj za razvoj i napredak ekonomije.

U vezi sa navedenim, treba ukazati i na podatak da u Godišnjem izvještaju za 2016. nisu evidentirane pomoći za sanaciju i restrukturiranje, koje predstavljaju vrstu pomoći koja u najvećoj mjeri narušava ili prijeti da naruši konkurenciju na tržištu.

Prilog A

Informacija

o privrednim subjektima koji su bili korisnici državne pomoći u 2016. godini

Tabela 14: Ukupno dodijeljena državna pomoć u Crnoj Gori u 2016. godini prema vrstama (instrumentima) dodjele

Iznosi u milionima eura

Kategorija državne pomoći	A1	A2	B1	C1	C2	D	Ukupno
1.Horizontalna državna pomoć	5,162	0,000	0,000	8,408	0,000	0,000	13,570
Obuka	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Zapošljavanje	4,650	0,000	0,000	0,011	0,000	0,000	4,660
MSP	0,010	0,000	0,000	8,397	0,000	0,000	8,407
Sanacija i restrukturiranje	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Otklanjanje štete nastalih usled prirodnih nepogoda	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Zaštita životne sredine	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Istraživanje i razvoj	0,503	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,503
Ostale pomoći	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
2.Sektorska državna pomoć	6,266	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	6,266
Rudarstvo	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Čelik	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Saobraćaj	1,179	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	1,179
Poljoprivreda i ribarstvo	0,620	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,620
Kultura i informisanje	4,467	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	4,467
Brodogradnja	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Finansijske usluge	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostali sektori	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
3.Regionalna	0,831	0,047	0,000	0,000	0,000	0,000	0,879

državna pomoć							
Ukupno	12,259	0,047	0,000	8,408	0,000	0,000	20,715

Odredbama člana 4 Pravilnika propisano je da godišnji izvještaj sadrži sljedeće podatke:

A1 - donacije, subvencije kamate, otpis duga i druge pomoći u skladu sa zakonom;

A2 - poreske olakšice i socijalna davanja (otpis, odlaganje plaćanja poreza i doprinosa);

B1 – učešće u udjelu u kapitalu, uključujući konverziju duga u akcijski kapital;

C1 - zajmovi sa kamatnim stopama nižim od kamatne stope na finansijskom tržištu i zajmovi privrednim društvima u poteškoćama;

C2 - ostale mjere;

D - garancije.

U tabeli 14, u okviru instrumenta **A1** u 2016. godini, dodijeljena je državna pomoć u iznosu od **12.259.174,21 eura**.

Horizontalna državna pomoć dodijeljena kroz instrument **A1** iznosi **5.162.027,58 eura**, i ista je dodijeljena za:

1. Zapošljavanje – 94.624,49 eura (pomoć dodijeljena u okviru programa Zavoda za zapošljavanje Crne Gore: Program osposobljavanja za samostalan rad u 2016. godini);
2. Zapošljavanje – 212.253,89 eura (pomoć dodijeljena u okviru programa Zavoda za zapošljavanje Crne Gore: Program osposobljavanja za rad kod poslodavca u 2016. godini);
3. Zapošljavanje – 1.122.991,77 eura (pomoć dodijeljena na osnovu Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom);
4. Zapošljavanje – 3.499,80 eura (pomoć dodijeljena u okviru programa Zavoda za zapošljavanje Crne Gore: Mladi u zimskom turizmu u 2016. godini);
5. Zapošljavanje: 3.216.229,00 eura (pomoć dodijeljena od strane Ministarstva rada i socijalnog staranja na osnovu Uredbe o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica);
6. Istraživanje i razvoj – 502.731,23 eura (pomoć je dodijeljena od strane Ministarstva nauke i nije prijavljena Komisiji za kontrolu državne pomoći);
7. Mala i srednja preduzeća – 2.450,00 eura (Ministarstvo ekonomije prema Programu za unaprjeđenje inovativnosti u malim i srednjim preduzećima za 2016. godinu);
8. Mala i srednja preduzeća – 7.247,40 eura (Ministarstvo ekonomije prema Programu podsticanja razvoja konkurentnosti preduzetnika, mikro, malih i srednjih preduzeća u Sjevernom regionu CG i manje razvijenim opštinama).

Sektorska državna pomoć dodijeljena kroz instrument **A1** iznosi **6.265.768,61 eura**, i odnosi se na sljedeće:

Poljoprivreda i ribarstvo – 619.746,94 eura (najveći dio ove pomoći, u iznosu od 257.565,00 eura dodijeljen je od strane Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, u okviru Agrobudžeta. Preostali dio odnosi se na pomoć koju je opština Danilovgrad dodjeljivala poljoprivrednim proizvođačima, odnosno subvencionirala otkup mlijeka (76.679,13 eura) i opština Rožaje za podsticaj razvoja poljoprivrede, turizma i zapošljavanja (46.104,12 eura) i opština Pljevlja za podsticaj razvoja poljoprivrede (239.398,69 eura);

Kultura, informisanje i sport – 4.467.358,08 eura;

Najveći dio pomoći (3.779.865,12 eura) odnosi se na pomoć koju je dodijelio Ministarstvo kulture u okviru sledećih programa:

- Program: Kulturno umjetničko stvaralaštvo - 1.557.424,50 eura
- Program: Kulturna baština – 1.325.725,00 eura
- Program: Razvoj kulture na sjeveru Crne Gore - 265.860,00 eura
- Program: Prenos radio-difuznog signala na teritoriji Crne Gore - 249.999,96 eura
- Program: Razvoj kulture u Nikšiću – 160.855,66 eura
- Pomoći koje su dodijeljene mimo programa državne pomoći (neprijavljena državna pomoć) - 220.000,00 eura.

Agencija za elektronske medije dodijelila je 250.000,00 eura javnim emiterima na osnovu Pravilnika o raspodjeli sredstava iz Fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima.

Prijestonica Cetinje dodijelila za realizaciju sportskih aktivnosti i sportskih dešavanja u tom gradu (337.493,00 eura).

Skupština Crne Gore dodijelila je albanskom nedeljniku Koha Javore pomoć u iznosu od 99.999,96 eura.

Ministarsvo saobraćaja i pomorstva dodijelilo je pomoć preduzeću AD Željeznički prevoz Crne Gore u iznosu od 1.178.663,59 eura za potrebe otplate međunarodnog kredita.

Pomoći dodijeljene od strane Prijestonice Cetinje, Skupštine Crne Gore i Ministarstva saobraćaja i pomorstva nisu bile prijavljene Komisiji za kontrolu državne pomoći.

Regionalna državna pomoć dodijeljena kroz instrument **A1** iznosi 831.378,02 eura i odnosi se na sledeće:

- Ministarstvo ekonomije: kroz Pilot program podrške za modernizaciju industrije dodijeljena je pomoć u iznosu od 9.500,00 eura,
- Ministarstvo ekonomije: kroz Program podsticanja razvoja klastera u Sjevernom regionu i manje razvijenim opštinama Crne Gore za 2012 – 2016. godinu, u 2016. godini dodijeljena je pomoć u iznosu od 23.687,00 eura,
- Ministarstvo ekonomije: kroz Program povećanja regionalne i lokalne konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda poslovanja za period 2014-2016. godine dodijeljena je pomoć u iznosu od 26.713,00 eura,
- Ministarstvo održivog razvoja i turizma: na osnovu Programa subvencionisanja kamatne stope na kredite odobrene privrednim društvima i preduzetnicima iz oblasti turizma i ugostiteljstva za 2016. godinu dodijelilo je pomoć u iznosu od 50.000,00 eura;

- Opština Bijelo Polje je u 2016. godini na osnovu Odluke o olakšicama za privredna društva i preduzetnike koji posluju u okviru Biznis zona „Nedakusi“, „Cerovo“, „Vraneška dolina“, i „Bistriška dolina“, („Sl.list Crne Gore - Opštinski propisi“ br.28/15), dodijelila pomoć u iznosu od 40.144,69 eura
- Sekretarijat za razvojne projekte Vlade Crne Gore je u 2016. godini shodno Uredbi o podsticanju direktnih investicija „Službeni list Crne Gore" broj 8/15 i Uredbi o podsticanju direktnih investicija „Službeni list Crne Gore" broj 80/15 dodijelio pomoć privrednim društvima u iznosu od 681.333,33 eura.

U tabeli 14 u okviru instrumenta **A2** prikazana je dodijeljena regionalna državna pomoć u iznosu od **47.475,15 eura**, i to:

- Ministarstvo ekonomije je na osnovu Investicionog plana Mermera AD Danilovgrad, odlaganje obaveza po osnovu koncesione nadoknade u iznosu od 212.817,00 eura (ekvivalent subvencije 11.651,73 eura i odlaganje obaveza po osnovu poreza i doprinosa u iznosu od 531.317,81 eura (ekvivalent subvencije 29.089,65 eura);
- Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u 2016. godini dodijelio regionalnu pomoć na osnovu Investicionog plana AD Ski Resort – Kolašin 1450 u cilju povećanja turističke ponude sjevernog regiona a ujedno i podsticanja razvoja određene regije Crne Gore dodijeljen je iznos od 6.733,77 eura,

U tabeli 14 u okviru instrumenta **C1** prikazana je dodijeljena državna pomoć u iznosu od **8.408.191,44 eura** i odnosi se na sljedeće:

- Zapošljavanje - 10.817,84 eura (pomoć dodijeljena u okviru "Inoviranog programa samozapošljavanja" Zavoda za zapošljavanje Crne Gore;
- Mala i srednja preduzeća – 8.397.373,60 eura (pomoć dodijeljena na osnovu Godišnjeg programa rada IRF-a za 2015. godinu);
- Opština Podgorica – 1583,2 eura (pomoć dodijeljena po osnovu Programa aktivnog stimulisanja preduzetništva).

IZVJEŠTAJ O RADU KOMISIJE ZA KONTROLU DRŽAVNE POMOĆI u 2016. GODINI

U skladu sa članom 23 Zakona o kontroli državne pomoći („Sl. list CG“, br. 74/09 i 57/11) Komisija za kontrolu državne pomoći, uz Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori u 2016. godini, dostavlja i izvještaj o svom radu.

Komisija za kontrolu državne pomoći je u 2016. godini održala 14 sjednica, na kojima je donijela odluke u 26 predmeta. Od toga:

- 16 rješenja,
- 3 zaključka,
- 2 dopisa, odnosno odluke koje se odnose na dodjelu pomoći male vrijednosti (*de minimis* pomoći), i
- 5 mišljenja.

Jedan od donijetih zaključaka se odnosio na utvrđivanje nepostojanja ekonomskog kontinuiteta između starog privrednog društva KAP i novih vlasnika imovine, kompanija „Politropus Alternative“ doo Tivat i „Uniprom“ doo Nikšić. Donošenjem navedenog zaključka stvoreni su uslovi za ispunjenje petog mjerila za otvaranje pregovora u Poglavlju 8 - Konkurencija.

U cilju daljeg jačanja ovlašćenja tijela koje vrši kontrolu državne pomoći, Ministarstvo finansija je u 2016. godini intenzivno radilo na pripremi Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o kontroli državne pomoći, kojim će biti predložen novi institucionalni okvir tijela nadležnog za kontrolu državne pomoći, i kojim će, između ostalog, biti propisane detaljne procedure pred ovim tijelom i nadležnim sudom, odredbe o povraćaju nezakonite i neusklađene državne pomoći, procedure za naknadno usklađivanje svih postojećih mjera državne pomoći, kao i kaznene odredbe. Posebna pažnja u zakonu posvećena je, u skladu sa pravilima EU, na regulisanje procedura u prikupljanju informacija u cilju vršenja naknadnih kontrola dodijeljene pomoći. *Članovi Komisije za kontrolu državne pomoći, kao tijelo koje je direktno nadležno da sprovodi i primjenjuje Zakon, aktivno su učestvovali u njegovom pisanju i pregovorima sa Evropskom Komisijom u koncipiranju normi novog zakona.*

U toku 2016. godine, članovi Komisije za kontrolu državne pomoći učestvovali su u procesu pregovora Crne Gore za članstvo u EU, na sastancima Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju (održan u Podgorici u maju 2016. godine) i Odbora za stabilizaciju i pridruživanje (održan u Briselu, u decembru 2016. godine). Na navedenim sastancima predstavnici Evropske Komisije su informisani o radu Komisije za kontrolu državne pomoći, broju donijetih odluka, poziciji Komisije u sistemu u smislu njene nezavisnosti, kao i o slučajevima koji su predmet posebnog interesovanja Evropske Komisije (prodaja KAP-a kroz stečaj, izgradnja auto-puta Bar-Boljare, izgradnja II bloka Termoelektrane Pljevlja, državna pomoć Montenegro Airlines-u, Zakon o PDV - odredbe koje se odnose na oslobađanje od plaćanja PDV za hotele sa 4 i više zvjezdica).

Na kraju, treba napomenuti da se odluke Komisije za kontrolu državne pomoći redovno objavljuju na njenoj internet stranici (www.kkdp.gov.me), čime se obezbjeđuje puna javnost rada Komisije i istovremeno stvara mogućnost da svi zainteresovani subjekti na čije interese može uticati dodijeljena državna pomoć budu na adekvatan i blagovremen način upoznati sa odlukama Komisije.